

UCIP IFAD

Unitatea Consolidată pentru
Implementarea Programelor IFAD

Ghid

EXPORTUL ULEIURILOR ETERO-OLEAGINOASE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Chișinău, 2022

UCIP IFAD

Unitatea Consolidată pentru
Implementarea Programelor IFAD

GHID PRACTIC

**Exportul uleiurilor etero-oleaginoase
în Republica Moldova**

Chișinău, 2022

Autori:

Andrei Zbancă doctor în științe economice, conferențiar universitar, UASM

Victor Melnic doctor în științe biologice, cercetător științific superior, USM

Dumitru Stratan doctor în științe economice, cercetător științific superior

Recenzent:

Aurelia Litvin doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, UASM

Acest ghid a fost elaborat cu suportul financiar al Fondului Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD), în cadrul Proiectului de Reziliență Rurală (IFAD VII), implementat de Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD (UCIP IFAD). Conținutul publicației și opiniile exprimate aici aparțin autorilor și nu reflectă neapărat viziunile oficiale ale IFAD. Publicația este distribuită gratuit.

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Zbancă, Andrei.

Exportul uleiurilor etero-oleaginoase în Republica Moldova: Ghid practic / Andrei Zbancă, Victor Melnic, Dumitru Stratan; Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD (UCIP IFAD). – Chișinău: S. n., 2022 (Print-Caro). – 74 p.: fig. color., tab.

Aut. indicați pe vs. f. de tit. – Bibliogr.: p. 55-56 (37 tit.). – Apare cu suportul financiar al Fondului Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD). – 50 ex.

ISBN 978-9975-64-342-9.

338.439.5:339.564:665.5

Z 40

CUPRINS

LISTA ABREVIERILOR.....	4
INTRODUCERE	5
CAPITOLUL I. GEOGRAFIA ȘI AREALUL COMERȚULUI MONDIAL DE ULEIURI ESEȚIALE.....	6
CAPITOLUL II. EVOLUȚIA COMERȚULUI CU CULTURI ETERO-OLEAGINOASE ÎN REPUBLICA MOLDOVA	11
CAPITOLUL III. PIEȚELE ȘI CERINȚELE DE EXPORT A ULEIURILOR ETERO- OLEAGINOASE	14
CAPITOLUL IV. PROCEDURILE DE EXPORT	17
4.1. Procedurile de export pre-vamale	17
4.1.1. Semnătura digitală pentru operațiuni de vămuire electronică a mărfurilor	18
4.1.2. Înregistrarea la Serviciul Vamal pentru efectuarea operațiunilor de import/export.....	18
4.1.3. Procedurile pentru declararea mărfurilor	18
4.1.4. Controlul mărfurilor exportate.....	28
4.1.5. Drepturi de export.....	29
4.1.6. Perfectarea certificatelor obligatorii și opționale pentru mărfuri	29
4.2. Procedurile de export vamale	32
4.3. Procedurile de export post-vamale	34
CAPITOLUL V. PRINCIPALII ACTORI ÎN PROCESUL DE EXPORT ȘI ROLUL ACESTORA.....	37
5.1. Rolul exportatorilor	37
5.2. Rolul importatorilor	37
5.3. Procedurile și organele de certificare	38
5.4. Operatori de servicii în comerțul cu produse din culturi etero-oleaginoase	41
CAPITOLUL VI. NEGOCIEREA ȘI EXECUTAREA CONTRACTULUI DE EXPORT	44
6.1. Clauzele principale ale unui contract de import-export	45
6.2. Modalitatea de plată	52
6.3. Modalitățile de livrare–recepție a mărfii	53
CAPITOLUL VII. RECOMANDĂRI PRACTICE PENTRU PRODUCĂTORI ȘI EXPORTATORI PRIVIND COMERȚUL CU PRODUSELE SECTORULUI CULTURILOR ETERO- OLEAGINOASE	55
BIBLIOGRAFIE	57
ANEXE.....	59
Anexa 1. Informații referitor la cei mai mari importatori de uleiuri esențiale în lume, anul 2021	59
Anexa 2. Informații referitor la cei mai mari exportatori de uleiuri esențiale în lume, anul 2021.....	61
Anexa 3. Lista brokerilor vamali licențiați în Republica Moldova	65
Anexa 4. Nomenclatorul codurilor birourilor și posturilor vamale.....	67
Anexa 5. Autorizarea pentru vămuirea mărfurilor acordată de aparatul central al SV	69
Anexa 6. Model de cerere de solicitare a autorizației pentru vămuirea mărfurilor	70
Anexa 7. Model de cerere – declarație pentru eliberarea certificatului de origine.....	71
Anexa 8. Model de cerere privind emiterea informației obligatorii privind originea	72
Anexa 9. Model de cerere – declarație pentru eliberarea certificatului de origine.....	73

LISTA ABREVIERILOR

AA	Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană
ASP	Agenția Servicii Publice
ABM	Asociația Băncilor din Moldova
AEM – Trans	Asociația Expeditorilor și Brokerilor Vamali din Republica Moldova
AEO	Agent Economic Autorizat
AEOC	Certificat AEO pentru simplificări vamale
AI	Agenția de Investiții din Moldova
AIPA	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură
AITA	Asociația Internațională a Transportatorilor Auto
ALSAC	Acordul de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător
ANSA	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor
APV	Audit Post Vămuire
AT DCFTA	Proiectul Asistență Tehnică pentru implementarea DCFTA
ATP	Preferințe Comerciale Autonome cu Uniunea Europeană
CCI	Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova
CE	Comisia Europeană
CEFTA	Acordul Central European de Comerț Liber
CMR	Scrisoare de trăsură
CUIIO-OCPO	Certificat de atribuire a codului statistic
CV	Cod Vamal al Republicii Moldova
DRSA	Direcția Raională/Municipală pentru Siguranța Alimentelor
DSVCI	Documentul Sanitar-Veterinar Comun de Intrare
ENS	Declarație Sumară de Intrare în Uniunea Europeană
EORI	Agent Economic Înregistrat și Identificat în Uniunea Europeană
EXS	Declarație Sumară de Ieșire în Uniunea Europeană
FIATA Certificat	Certificat cu privire la expediția și transportul Internațional de mărfuri
FIDA	Fondul Internațional de Dezvoltarea a Agriculturii
GTIN	Global Trade Item Number
GlobalGAP	Good Agricultural Practices GAP
GSP	Sistem Generalizat de Preferințe
HG	Hotărârea Guvernului
IFEAT	Federația Internațională a Traiderilor cu uleiuri esențiale și plante aromatice
IP CRDV	Instituția Publică Centrul Republican de Diagnostică Veterinară
ITPI	Certificat Internațional de Inspecție Tehnică
MOLDAC	Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
OEC	Organisme de Evaluare a Conformității
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PAM	Plante aromatice și medicinale
PIF	Post de Inspecție la Frontieră
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe acțiuni
SV	Serviciu Vamal
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SUA	Statele Unite ale Americii
SIIV ASYCUDA World	Sistemul Informațional Integrat Vamal ASYCUDA World
TIR	Carnetul TIR
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UE	Uniunea Europeană
USD	United States Dollar unitatea monetara a Statelor Unite ale Americii
ZLSAC/ DCFTA	Zona de Liber Schimb Aprofundată și Cuprinzătoare

INTRODUCERE

Produsele autohtone obținute pe bază de plante erbacee și produse din plante medicinale și aromatice (PAM) cu valoare comercială adăugată, sunt apreciate atât pe piața locală, precum și în străinătate, fiind utilizate în industriile: alimentară, cosmetică, de îngrijire a casei, decor, design și farmaceutică. În acest context, Republica Moldova trebuie să fortifice eforturile pentru a valorifica potențialul neexplorat al sectorului PAM.

Conform prognozelor privind comerțul internațional (ONU, UNCOMTRADE¹), cererea globală de export și prețurile la produsele din plante aromatice și medicinale cu valoare comercială adăugată va crește în continuare. Importantă este asocierea și cooperarea tuturor actorilor prin unirea atât a celor importanți (producători, procesatori, asociații, autorități publice, instituții de învățământ, transportatori, etc.) din lanțul valoric al sectorului produselor pe bază de plante aromatice și medicinale, precum și producători mici / medii, cadre universitare, autorități locale, pentru a contribui la sporirea oportunităților comerciale transfrontaliere a întreprinderilor din acest sector.

Sectorul PAM este parte componentă a horticulturii autohtone și este un sector de perspectivă, deoarece este profitabil, produsele sale se bucură de interes pe piețele regionale și internaționale, factorii de producere sunt prielnici, există susținere din partea autorităților / donatorilor, se deține experiență satisfăcătoare, iar istoricul înregistrat facilitează dezvoltarea durabilă a lui.

Plantele medicinale și aromatice (PAM) sunt specii vegetale, cultivate sau spontane, care prin compoziția lor chimică au proprietăți farmaceutice și sunt folosite în terapeuica umană și veterinară. Plantele date pot fi cultivate inclusiv pe solurile sărace, astfel permit valorificarea terenurilor cu o bonitate mai joasă, ceea ce este extrem de important în localitățile rurale prin diversificarea activităților agricole și obținerea de profituri pe măsură de către fermieri.

Comercializarea cu produse din plante aromatice și medicinale pentru Republica Moldova oferă fermierilor o serie de avantaje:

- ✚ Se obține materie primă „curată”, solicitată în lume pentru industria biomasă, alimentară, farmaceutică, cosmetică, ușoară, etc.
- ✚ Se promovează culturile cu aplicație în industrie (plante tehnice, plante medicinale).
- ✚ Se diversifică gama de plante cultivate, contribuind la reducerea recoltărilor din flora spontană.
- ✚ Se asigură produse competitive sub aspectul calității, cu referire directă asupra protejării și sănătății consumatorului.

Cultivarea plantelor medicinale și aromatice în sistem ecologic oferă unele avantaje suplimentare și sunt recomandate pentru fermierii mici spre implementare, reieșind din următoarele considerente:

- ✚ Cultivarea plantelor medicinale și aromatice este favorizată de condițiile pedo-climaterice.
- ✚ Atât pe piața internă, cât și pe cea externă cererea este în plină ascensiune.
- ✚ Randamentul / rentabilitatea acestor culturi este înalt - aceasta înseamnă profit mai înalt.
- ✚ Investiția inițială este mică în raport cu profitul mediu obținut.
- ✚ Prețurile de comercializare avantajoase, în funcție de: specie, partea folosită (flori, frunze, rădăcini, rizomi, muguri, semințe, fructe etc.), de starea produsului, de sistemul în care sunt produse: ecologic sau convențional.

În acest context, prezentul ghid vine să aducă în centrul atenției cele mai importante aspecte ale marketingului și comerțului cu produse din PAM pentru promovarea exportului lor.

Ghidul se adresează în egală măsură publicului larg interesat de sectorul plantelor aromatice și medicinale, în special comerțului și logisticii lor în activitățile de comerț internațional. Scopul urmărit al prezentului ghid este de a prezenta detaliat specificul comerțului uleiurilor esențiale obținut din plantele medicinale și aromatice.

Sperăm mult, ca ghidul elaborat să fie de folos tuturor cititorilor, practicienilor și teoreticienilor care se ocupă de producerea și exportul de uleiuri esențiale, asigurându-le suport consultativ și cunoștințe necesare domeniului.

¹ https://www.trademap.org/Product_SelCountry_TS.aspx?nypm=1%7c498%7c%7c%7c3301%7c%7c%7c4%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1%7c1

CAPITOLUL I. GEOGRAFIA ȘI AREALUL COMERȚULUI MONDIAL DE ULEIURI ESENȚIALE

Cererea pe piața externă pentru plantele aromatice și medicinale este în creștere, în special pentru cele certificate ecologic, iar Moldova ar putea deveni un actor important al acestui sector. Țara noastră reprezintă o sursă importantă de material vegetal pentru industria farmaceutică, cosmetică și alimentară. În alte regiuni ale lumii, creșterea PAM a căpătat avânt mare, în special, în țări precum China, Australia, Noua Zeelandă, SUA și Africa de Sud.

Consumul de ulei esențial la nivel mondial

Este important de știut, că consumul mondial de ulei esențial este influențat de două mari piețe de desfacere:

- *consumul de ulei esențial ca uz direct în stare naturală* (parfumerie, aromaterapie, alimentație și medicină).
- *consumul de ulei esențial în calitate de materie primă* la producerea ingredientelor pentru detergenți, cosmetice sau alte produse.

Cele mai dezvoltate piețe pentru comercializarea uleiului esențial ca uz direct sunt SUA, urmată de Uniunea Europeană (cu țări precum Franța, Germania, Regatul Unit). Operatori importanți pe piață devin cu pași rapizi China și India, unde creșterea este una naturală, fiind influențată de creșterea numărului populației în aceste țări.

Utilizarea uleiului esențial în calitate de materie primă pentru producerea ingredientelor plasează Uniunea Europeană pe primul loc, cu țări precum Germania, Franța, Regatul Unit, Elveția în calitate de producători importanți de parfumerie și cosmetice.

Pandemia a avut efect major asupra consumului de produse cosmetice și parfumerie. Aceste produse, nefiind de primă necesitate și corelate cu restricțiile pandemice, au înregistrat scăderi în cererea din partea consumatorului final.

Dezvoltarea sectorului PAM poate fi asigurat numai prin cunoașterea bine a comerțului mondial și identificarea nișelor de piață pe care putem penetra produsele autohtone.

Comerțul mondial cu uleiuri esențiale a fost analizat pentru 10 ani (anii 2012-2021) și pentru a înțelege mai bine tendințele internaționale de dezvoltare a piețelor uleiurilor esențiale, au fost separate în două perioade (perioada I – 2012-2016 și perioada II – 2017-2021) și comparate între ele.

Varietatea culturilor permite de a cultiva pe un areal extins PAM și acest lucru îl vom constata în tabelul următor în ceea ce privește analiza importului mondial de uleiuri esențiale în perioada anilor 2012-2021.

Analiza valorii importului mondial de uleiuri esențiale pentru anii 2012-2021, mii USD

Țări importatoare	Anii 2012-2016, mii USD					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021, mii USD					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I	Structura medie pentru 10 ani, %
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021			
Total pe glob	3.679.192	3.904.326	4.139.998	4.427.409	4.628.296	4.155.844	5.405.829	6.078.122	5.742.117	5.238.136	5.817.818	5.656.404	136,1%	100,0%
Statele Unite ale Americii	676.267	750.208	858.081	987.688	1.064.404	867.330	1.269.412	1.377.070	1.094.928	1.057.545	1.178.814	1.195.554	137,8%	21,0%
Franța	297.496	318.684	377.517	380.987	387.450	352.427	443.385	519.362	443.055	410.945	465.585	456.466	129,5%	8,2%
Germania	284.911	284.874	308.408	318.964	353.055	310.042	413.639	441.629	380.443	373.234	400.956	401.980	129,7%	7,3%
China	210.299	263.384	221.099	228.673	189.931	222.677	204.299	250.003	264.258	273.519	337.371	265.890	119,4%	5,0%
Irlanda	133.796	127.459	73.729	146.529	131.473	122.597	142.976	139.932	162.248	170.115	305.478	184.150	150,2%	3,1%
Regatul Unit	251.487	273.732	306.498	326.138	285.067	288.584	334.276	340.636	273.331	272.956	292.987	302.837	104,9%	6,0%
India	120.740	135.683	159.914	160.603	212.273	157.843	271.930	388.659	693.335	228.231	285.416	373.514	236,6%	5,4%
Olanda	71.571	87.428	88.393	90.695	111.184	89.854	151.841	189.011	185.256	201.928	208.176	187.242	208,4%	2,8%
Spania	96.198	112.716	120.433	136.967	125.396	118.342	147.362	158.091	135.641	149.779	177.240	153.623	129,8%	2,8%
Indonezia	68.774	137.455	122.403	114.912	129.440	114.597	136.213	211.109	167.376	145.799	171.721	166.444	145,2%	2,9%
Singapore	159.972	136.884	133.225	132.701	150.639	142.684	169.678	188.235	172.909	154.152	153.981	167.791	117,6%	3,2%
Elveția	117.867	125.729	137.509	137.673	137.908	131.337	158.486	172.696	155.384	145.965	152.675	157.041	137,6%	2,9%
Japonia	235.632	175.883	171.466	155.687	174.952	182.724	179.780	208.745	206.699	175.995	143.956	183.035	100,2%	3,7%
Mexic	77.443	88.275	73.741	87.432	99.020	85.182	104.116	112.821	115.377	128.307	132.205	118.565	139,2%	2,1%
Canada	59.208	71.647	109.863	118.003	130.822	97.909	170.842	163.013	123.481	114.940	106.490	135.753	138,7%	2,4%
Italia	55.749	55.986	72.558	62.282	67.458	62.807	69.898	77.873	75.011	78.074	96.705	79.512	126,6%	1,5%
Arabia Saudită	53.360	56.975	67.754	88.849	66.990	66.786	86.524	101.592	107.079	82.083	82.287	91.913	137,6%	1,6%
Brazilia	69.297	70.336	63.102	61.300	62.471	65.301	66.806	77.882	73.564	82.842	81.108	76.440	117,1%	1,4%
Australia	36.750	35.656	39.212	49.818	58.539	43.995	84.525	111.457	94.945	74.913	74.640	88.096	200,2%	1,3%
Republica Moldova	127	154	187	332	545	269	132	130	865	641	1.727	699	259,9%	0,01%
Alte țări	602.248	595.178	634.906	641.176	689.279	632.557	799.709	848.176	816.932	916.173	968.300	869.858	137,5%	15,3%

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Analizând tabelul constatăm, că importul mondial de uleiuri esențiale în perioada anilor 2017-2021 a sporit cu 36,1% în comparație cu anii 2012-2016, ceea ce ne demonstrează, că produsele obținute din PAM sunt oportune de dezvoltat în RM și este un sector de perspectivă, deoarece valoarea importurilor de uleiuri esențiale este doar în creștere continuă.

Analiza detaliată și în dinamică a exportului și importului mondial de ulei esențial ne va permite să observăm geografia și arealul comerțului cu produse obținute din procesarea plantelor aromatice și medicinale. Analiza comerțului mondial cu uleiuri esențiale ne demonstrează, că este un sector specific și cu propriile reguli de dezvoltare a afacerilor, cu reguli de joc bine determinate în baza experienței anterioare, care sunt doar ajustate neesențial din punct de vedere al parametrilor de calitate și mai mult din punct de vedere al marketingului (optimizarea costurilor de logistică, asocierea și comercializarea cantităților / sortimentului variat pentru sporirea atractivității loturilor și înscrierea în contextul globalizării economiei) la cerințele pieței.

În cazul Republicii Moldova avem o creștere a importului de uleiuri esențiale de 259,9%, deoarece nu avem în producere toate varietățile de uleiuri esențiale solicitate pe piața internă, iar industria ușoară (parfumerie, cosmetologie, etc.) are o dezvoltare dinamică.

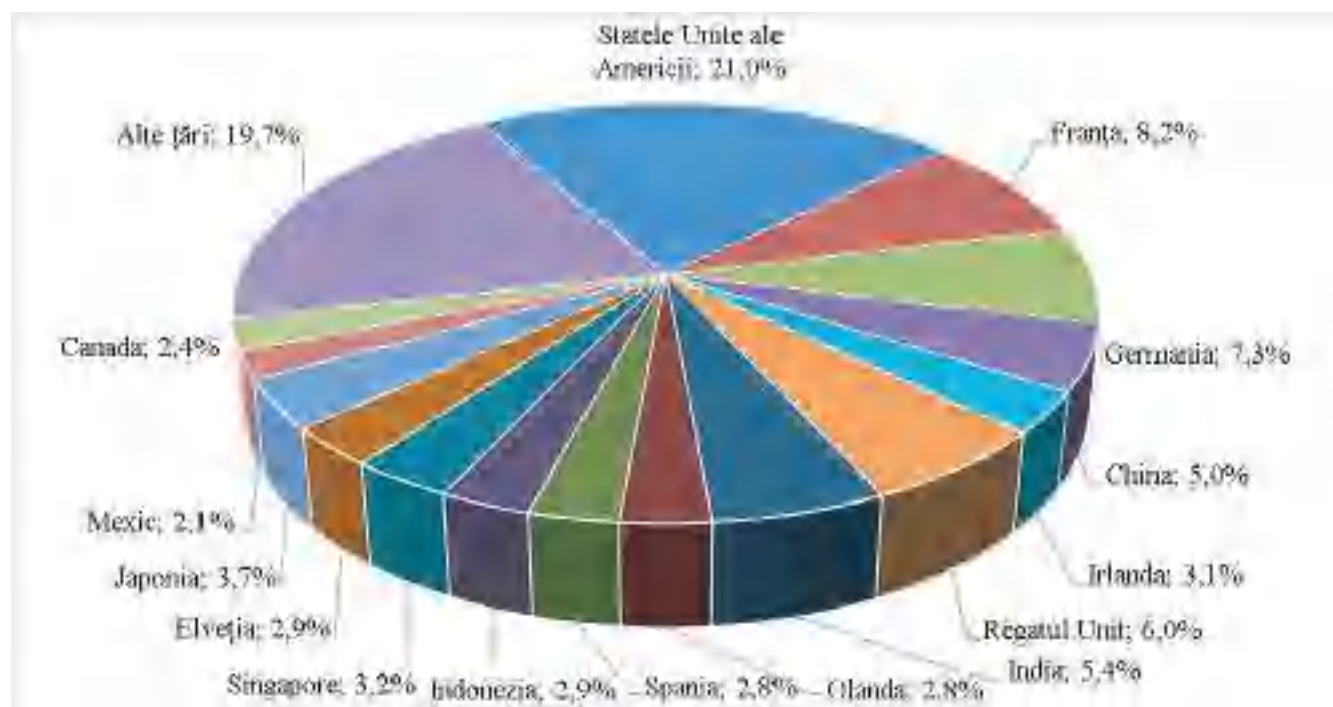
Analiza cantitativă a importului mondial de uleiuri esențiale pentru anii 2012-2021, tone

Țări importatoare	Anii 2012-2016, tone					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021, tone					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I	Structura medie pentru 10 ani, %
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021			
Total pe glob	291.963	327.320	316.539	320.260	321.599	315.536	343.671	382.224	363.884	394.525	399.345	376.730	119,4%	100,0%
Trinidad și Tobago	80.398	95.665	98.501	83.583	87.578	89.145	104.832	133.341	111.070	103.555	113.497	113.259	127,1%	29,2%
Statele Unite ale Americii	37.839	45.950	45.862	48.532	49.823	45.601	51.470	52.737	48.674	56.939	52.479	52.460	115,0%	14,2%
Germania	20.141	19.351	21.285	21.011	20.797	20.517	21.549	21.567	20.754	24.931	24.985	22.757	110,9%	6,3%
Regatul Unit	13.339	14.775	15.859	17.021	13.654	14.930	13.828	12.681	11.364	12.980	13.315	12.834	86,0%	4,0%
Franța	7.931	8.583	9.241	9.047	9.376	8.836	9.771	11.668	11.175	12.221	12.961	11.559	130,8%	2,9%
China	9.290	14.109	12.074	11.485	9.071	11.206	8.848	8.963	9.527	10.693	11.990	10.004	89,3%	3,1%
India	5.984	7.259	6.133	6.307	7.983	6.733	7.404	16.374	12.840	10.788	11.807	11.843	175,9%	2,7%
Indonezia	5.309	7.559	7.619	7.581	8.482	7.310	7.981	9.668	9.189	9.359	11.078	9.455	129,3%	2,4%
Burkina Faso	133	278	143	291	52	179	30	103	52	32.412	44.745	15.468	8622,3%	2,3%
Canada	4.912	7.070	8.674	6.930	7.428	7.003	8.944	9.384	7.638	8.938	8.238	8.628	123,2%	2,3%
Irlanda	5.894	4.936	4.067	5.127	4.727	4.950	5.092	5.140	5.789	5.098	7.708	5.765	116,5%	1,5%
Spania	5.898	6.810	6.359	8.843	6.645	6.911	6.351	6.843	5.462	6.907	7.226	6.558	94,9%	1,9%
Malaezia	1.984	1.414	1.990	1.930	2.262	1.916	2.601	2.523	4.249	4.337	7.005	4.143	216,2%	0,9%
Olanda	3.523	3.978	3.091	3.786	4.164	3.708	4.719	4.886	5.124	5.553	6.529	5.362	144,6%	1,3%
Italia	2.685	2.908	3.254	2.966	3.805	3.124	3.638	3.509	3.720	4.705	4.735	4.061	130,0%	1,0%
Japonia	19.481	12.520	8.314	7.929	5.900	10.829	6.865	9.209	13.583	13.062	4.554	9.455	87,3%	2,9%
Elveția				4.529	4.296	1.765	4.558	4.540	4.274	4.482	4.443	4.459	252,7%	0,9%
Austria	3.444	3.788	3.214	4.413	4.445	3.861	4.337	5.869	5.814	3.082	3.617	4.544	117,7%	1,2%
Australia	2.063	3.245	2.036	2.126	2.341	2.362	2.717	2.959	2.928	3.604	3.255	3.093	130,9%	0,8%
Arabia Saudită	4.444	4.011	3.901	5.538	4.521	4.483	5.360	6.599	11.640	7.566	3.180	6.869	153,2%	1,6%
Brazilia	2.200	2.555	2.139	2.241	2.164	2.260	2.357	2.279	2.281	2.524	2.319	2.352	104,1%	0,7%
Republica Moldova	5	7	8	10	18	10	5	5	20	16	41	17	181,3%	0,00%

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Analiza importului de uleiuri esențiale ne demonstrează, că cei mai mari importatori *valoric* sunt țările care tradițional dezvoltă acest sector, cum ar fi: SUA (cota 21%), Franța (8,2%), Germania (7,3%), Regatul Unit (6,0%) și China (5,0%), iar în cazul importului *cantitativ* al uleiurilor esențiale avem următoarea situație, unde lideri sunt: Trinidad și Tobago (29,2%), SUA (14,2%), Germania (6,3%) și Regatul Unit (4,0%).

Analiza structurii importului mondial de uleiuri esențiale pentru anii 2012-2021

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

În importul mondial de uleiuri esențiale, cele mai mari țări Europene importatoare sunt: Franța, Regatul Unit și Germania, unde țările date sunt relativ aproape de RM și ușor poate fi asigurată logistica pentru export.

În continuare, un lucru important în comerțul mondial cu uleiuri esențiale este exportul mondial, care pentru o mai bună analiză va fi analizat în dinamică pentru anii 2012-2021.

Analiza valorii exportului mondial de uleiuri esențiale pentru anii 2012-2021, mii USD

Țări exportatoare	Anii 2012-2016, mii USD					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021, mii USD					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I	Structura medie pentru 10 ani, %
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021			
Total pe glob	3.674.940	3.966.080	4.450.643	4.846.852	4.733.864	4.334.476	5.431.786	5.943.044	5.635.565	5.314.481	5.848.354	5.634.646	130,0%	100,0%
India	724.321	725.826	606.221	572.866	607.651	647.377	784.922	861.416	1.212.564	837.765	975.816	934.497	144,4%	15,9%
Statele Unite ale Americii	492.636	503.184	566.551	598.584	634.744	559.140	729.610	799.983	788.842	803.523	865.794	797.550	142,6%	13,6%
Franța	273.752	301.035	367.226	356.075	396.924	339.002	471.256	522.032	460.229	478.641	503.319	487.095	143,7%	8,3%
China	222.094	336.234	594.871	796.717	468.392	483.662	354.559	469.176	349.876	305.141	349.322	365.615	75,6%	8,5%
Brazilia	244.237	202.934	228.533	256.877	339.048	254.326	431.217	437.220	313.938	270.190	279.001	346.313	136,2%	6,0%
Indonezia	134.205	123.048	156.301	179.906	166.380	151.968	160.368	199.266	185.328	215.807	248.411	201.836	132,8%	3,5%
Germania	149.524	156.552	173.885	177.307	191.822	169.818	218.425	228.529	202.358	209.834	237.713	219.372	129,2%	3,9%
Olanda	29.802	41.910	52.642	63.757	69.246	51.471	75.547	80.730	90.418	156.837	216.467	124.000	240,9%	1,8%
Regatul Unit	194.997	227.866	267.655	243.714	218.628	230.572	276.951	244.039	210.808	205.290	196.511	226.720	98,3%	4,6%
Spania	85.500	116.586	125.659	126.620	124.221	115.717	160.641	193.681	174.357	187.271	180.985	179.387	155,0%	3,0%
Italia	98.462	112.380	145.616	132.492	137.498	125.290	161.857	195.026	182.862	160.917	177.538	175.640	140,2%	3,0%
Argentina	166.096	182.324	119.500	224.655	196.376	177.790	204.058	243.865	205.349	194.738	154.282	200.458	112,7%	3,8%
Mexic	82.346	90.282	125.404	137.558	144.926	116.103	160.897	146.258	112.937	108.019	127.317	131.086	112,9%	2,5%
Bulgaria	34.491	39.142	51.242	62.413	66.548	50.767	103.480	119.279	86.950	96.046	101.552	101.461	199,9%	1,5%
Republica Moldova	1.096	2.375	2.511	1.978	2.686	2.129	3.953	4.092	3.307	3.992	4.121	3.893	182,8%	0,1%
Alte țări	741.381	804.402	866.826	915.333	968.774	859.343	1.134.045	1.198.452	1.055.442	1.080.470	1.230.205	1.139.723	132,6%	20,1%

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

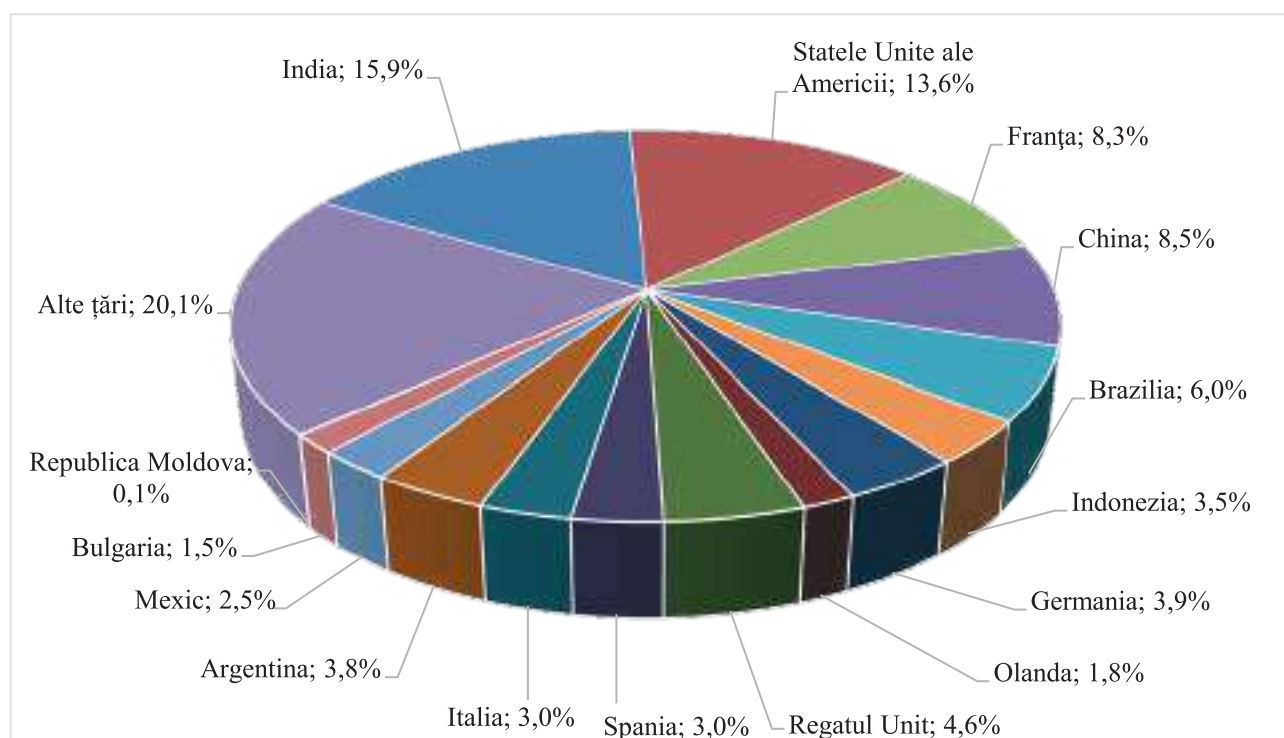
Analiza cantitativă a exportului mondial de uleiuri esențiale pentru anii 2012-2021, tone

Țări exportatoare	Anii 2012-2016, tone					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021, tone					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I	Structura medie pentru 10 ani, %
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021			
Total pe glob	242.123	272.283	251.524	275.008	283.388	264.865	266.153	278.748	254.650	308.682	263.683	274.383	103,6%	100,0%
Brazilia	66.761	68.915	56.333	55.915	52.655	60.116	53.793	54.501	58.459	66.554	47.486	56.159	93,4%	21,6%
India	25.403	31.233	28.170	23.147	23.147	26.220	29.472	42.490	29.471	34.589	37.857	34.776	132,6%	11,3%
Statele Unite ale Americii	32.705	36.035	32.402	30.039	28.982	32.033	38.729	36.035	33.585	37.525	35.995	36.374	113,6%	12,7%
China	14.942	23.899	39.979	56.509	36.037	34.273	21.638	19.821	19.406	18.632	19.234	19.746	57,6%	10,0%
Trinidad și Tobago	6.615	5.814	2.455	3.675	5.661	4.844	9.685	14.021	8.589	13.696	12.133	11.625	240,0%	3,1%
Regatul Unit	7.354	8.476	8.789	7.849	7.613	8.016	7.675	8.385	7.999	8.832	8.980	8.374	104,5%	3,0%
Germania	7.883	7.919	7.802	7.419	7.646	7.734	7.382	7.240	7.275	8.245	8.116	7.652	98,9%	2,9%
Indonezia	9.130	4.181	3.743	5.199	30.767	10.604	4.897	6.630	6.576	7.542	8.078	6.745	63,6%	3,2%
Franța	4.832	5.042	5.602	6.086	6.427	5.598	6.862	7.864	6.610	8.093	7.999	7.486	133,7%	2,4%
Spania	4.093	4.982	5.021	5.247	5.192	4.907	6.319	7.859	8.234	9.044	7.335	7.758	158,1%	2,3%
Olanda	1.684	1.744	1.594	1.809	2.239	1.814	2.134	1.978	2.428	3.642	6.300	3.296	181,7%	0,9%
Argentina	7.429	7.734	3.897	7.072	6.799	6.586	6.725	7.433	6.419	7.601	6.023	6.840	103,9%	2,5%
Italia	3.448	3.945	4.952	4.885	4.816	4.409	5.194	5.586	5.751	5.670	5.956	5.631	127,7%	1,9%
Madagascar	820	1.485	2.192	1.520	2.198	1.643	2.177	3.362	2.737	4.202	4.769	3.449	209,9%	0,9%
Africa de Sud	2.873	3.949	3.093	3.199	2.577	3.138	2.849	3.030	3.552	4.700	4.513	3.729	118,8%	1,3%
Iran	3.470	3.876	4.321	3.317	4.108	3.818	5.031	4.946	5.089	5.266	4.107	4.888	128,0%	1,6%
Canada	1.983	2.418	2.503	3.054	3.420	2.676	3.260	2.905	2.947	4.181	4.005	3.460	129,3%	1,1%
Liban	1.905	2.084	2.359	2.489	2.675	2.302	2.896	3.027	3.690	3.807	3.841	3.452	149,9%	1,1%
Austria	1.537	2.137	2.646	3.068	3.500	2.578	3.177	3.297	3.612	2.700	3.707	3.299	128,0%	1,1%
Bulgaria	1.026	1.120	946	1.140	1.345	1.115	2.267	1.999	2.391	2.393	2.811	2.372	212,7%	0,6%
Costa Rica	1.453	2.984	2.175	1.725	2.683	2.204	2.298	2.701	2.589	2.546	2.171	2.461	111,7%	0,9%
Republica Moldova	25	49	50	38	42	41	68	60	68	76	74	69	169,6%	0,02%
Alte țări	34.752	42.262	30.500	40.607	42.859	38.196	41.625	33.578	27.173	49.146	22.193	34.743	91,0%	13,5%

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Analiza exportului cu uleiuri esențiale ne demonstrează, că cei mai mari exportatori după criteriul valoric sunt țările cum ar fi: India (cota 15,9%), SUA (13,6%), China (8,5%), Franța (8,3%) și Brazilia (6,0%), iar în cazul exportului cantitativ al uleiurilor esențiale avem următoarea situație, unde lideri sunt: Brazilia (cota 21,6%), SUA (12,7%), India (11,3%) și China (10,0%).

Analiza structurii exportului mondial de uleiuri esențiale pentru anii 2012-2021

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

În exportul mondial de uleiuri esențiale, cei mai importanți operatori sunt India, SUA, Franța, Brazilia și China, unde țările din Asia cunosc un ritm mult mai rapid de dezvoltare.

Piața mondială pentru **codul tarifar 33** „Uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă” este una extrem de mare și interesantă, unde important este de a dezvolta lanțurile valorice și comerțul final de produse finite.

Analiza importului mondial pentru codul tarifar 33 - uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă pentru anii 2017-2021, mii USD

Cod	Specificarea producției	Valoarea produselor importate, mii USD					Anul 2021 în % față de 2017	Structura medie, %
		Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021		
'3301	Uleiuri esențiale, chiar fără terpeni, incl. concrete și absolute; rezinoide	5.405.829	6.078.122	5.742.117	5.238.136	5.817.818	107,6%	3,9%
'3302	Amestecuri de substanțe odorifere și amestecuri, incl. soluții alcoolice	23.479.928	25.754.958	26.093.696	26.092.064	28.687.458	122,2%	17,7%
'3303	Parfumuri și ape de toaletă (cu excepția loțiunilor pentru după ras, a deodorantelor personale și a loțiunilor de păr)	18.302.481	19.849.131	20.115.169	16.901.929	21.339.387	116,6%	13,1%
'3304	Preparate de înfrumusețare sau de machiaj și preparate pentru îngrijirea pielii, incl. crema de protecție solară	48.847.742	58.481.244	62.630.198	64.950.672	74.347.358	152,2%	42,1%
'3305	Preparate pentru utilizare pe păr	13.802.031	14.838.516	14.894.402	14.596.511	16.331.068	118,3%	10,1%
'3306	Preparate pentru igiena bucală sau dentară, inclusiv paste și pulberi pentru fixarea protezelor dentare; fire utilizate	6.019.600	6.476.990	6.549.533	6.737.516	7.032.442	116,8%	4,5%
'3307	Preparate pentru bărbierit, incl. produse pentru bărbierit și după bărbierit, deodorante personale, baie	11.707.642	12.699.829	12.846.446	12.366.804	13.241.145	113,1%	8,6%
Total import - cod tarifar 33		127.565.253	144.178.790	148.871.561	146.883.632	166.796.676	130,8%	100,0%

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Analiza valorică a importului mondial pentru codul tarifar 33 - uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă pentru anii 2017-2021 ne permite să conchidem, că este o piață imensă de cca. 166,8 miliarde USD și cu un potențial rapid de creștere (30,8% în anul 2021 în comparație cu anul 2017 sau 6,16% în mediu pe an), unde în structura importului, produsele finite au ponderea cea mai mare (preparate de înfrumusețare sau de machiaj 42,1%).

Analiza exportului mondial pentru codul tarifar 33 - uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă pentru anii 2017-2021, mii USD

Cod	Specificarea producției	Valoarea produselor exportate, mii USD					Anul 2021 în % față de 2017	Structura medie, %
		Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021		
'3301	Uleiuri esențiale, chiar fără terpeni, incl. concrete și absolute; rezinoide	5.431.786	5.943.044	5.635.565	5.314.481	5.848.354	107,7%	3,8%
'3302	Amestecuri de substanțe odorifere și amestecuri, incl. soluții alcoolice	23.671.065	25.719.740	25.697.422	22.016.478	24.676.781	104,2%	16,6%
'3303	Parfumuri și ape de toaletă (cu excepția loțiunilor pentru după ras, a deodorantelor personale și a loțiunilor de păr)	19.020.704	20.810.533	21.198.403	16.803.244	20.441.782	107,5%	13,4%
'3304	Preparate de înfrumusețare sau de machiaj și preparate pentru îngrijirea pielii, incl. crema de protecție solară	49.586.145	59.230.119	63.717.438	62.114.164	70.200.657	141,6%	41,5%
'3305	Preparate pentru utilizare pe păr	13.634.430	14.790.573	14.804.896	14.585.479	16.066.942	117,8%	10,1%
'3306	Preparate pentru igiena bucală sau dentară, inclusiv paste și pulberi pentru fixarea protezelor dentare; fire utilizate	5.731.353	6.089.156	6.124.289	6.111.632	6.411.614	111,9%	4,1%
'3307	Preparate pentru bărbierit, incl. produse pentru bărbierit și după bărbierit, deodorante personale, baie	12.789.658	13.986.288	13.753.775	13.636.769	14.588.605	114,1%	9,4%
Total export - cod tarifar 33		129.865.141	146.569.453	150.931.788	140.582.247	158.234.735	121,8%	100,0%

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Analiza valorică a exportului mondial pentru codul tarifar 33 - *uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă* pentru anii 2017-2021 relevă că, în lume s-a dezvoltat o piață constantă și ascendentă de peste 158 miliarde USD. Totodată, se constată și un potențial rapid de creștere (21,8% în anul 2021 în comparație cu anul 2017 sau 4,36% în mediu pe an), unde în structura exportului produsele finite au ponderea cea mai mare (preparate de înfrumusețare sau de machiaj 41,5%).

Analiza balanței comerciale mondiale pentru codul tarifar 33 - uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă pentru anii 2017-2021, mii USD

Cod	Specificarea producției	Valoarea balanței comerciale, mii USD				
		Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
'3301	Uleiuri esențiale, chiar fără terpen, incl. concrete și absolute; rezinoide	25.957	-135.078	-106.552	76.345	30.536
'3302	Amestecuri de substanțe odorifere și amestecuri, incl. soluții alcoolice	191.137	-35.218	-396.274	-4.075.586	-4.010.677
'3303	Parfumuri și ape de toaletă (cu excepția loțiunilor pentru după ras, a deodorantelor personale și a loțiunilor de păr)	718.223	961.402	1.083.234	-98.685	-897.605
'3304	Preparate de înfrumusețare sau de machiaj și preparate pentru îngrijirea pielii, incl. crema de protecție solară	738.403	748.875	1.087.240	-2.836.508	-4.146.701
'3305	Preparate pentru utilizare pe păr	-167.601	-47.943	-89.506	-11.032	-264.126
'3306	Preparate pentru igiena bucală sau dentară, inclusiv paste și pulberi pentru fixarea protezelor dentare; fire utilizate	-288.247	-387.834	-425.244	-625.884	-620.828
'3307	Preparate pentru bărbierit, incl. produse pentru bărbierit și după bărbierit, deodorante personale, baie	1.082.016	1.286.459	907.329	1.269.965	1.347.460
Sold balanță comercială - cod tarifar 33		2.299.888	2.390.663	2.060.227	-6.301.385	-8.561.941

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Analiza balanței comerciale mondiale pentru codul tarifar 33 - *uleiuri esențiale, preparate de parfumerie, cosmetice sau de toaletă* pentru anii 2017-2021 se constată că este negativă pentru anii 2020-2021, ceea ce ne demonstrează că este un deficit în produse pentru codul tarifar 33 și aici operatorii clusterului PAM trebuie să investească corect pentru asigurarea producerii produselor de calitate și cu competitivitate sporită solicitate de principalii clienți.

Notă: Informații detaliate referitor la principalii traderi internaționali ai comerțului cu uleiuri esențiale le găsiți anexate (Anexa 1 și 2).

CAPITOLUL II. EVOLUȚIA COMERȚULUI CU CULTURI ETERO-OLEAGINOASE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Piața uleiului esențial în Moldova

Republica Moldova a înregistrat o creștere a dezvoltării sectorului PAM, iar fermierii locali au un interes sporit față de acest sector.

Datorită faptului că uleiul autohton se potrivește foarte bine pentru parfumerie și aromaterapie, producătorii din țara noastră reușesc să identifice cumpărători pentru producția lor, dar cantitățile sunt mici, exportul se face individual și este problematic din motivul lipsei de asociere pe verticală la reprezentarea intereselor și cooperarea pe orizontală prin integrarea în lanțurile valorice.

În prezent, se constată unele tendințe internaționale în dezvoltarea sectorului PAM. Unele din direcțiile actuale ale industriei farmaceutice internaționale și autohtone este:

- Obținerea surselor noi de antibiotice naturale, atât din flora spontană, cât și cultivate.
- Inițierea afacerilor în cultura PAM, atât autohtone, cât și din alte regiuni geografice.
- Optimizarea și eficientizarea metodelor de cultivare PAM.
- Optimizarea metodelor clasice de procesare PAM.

Compararea stării de dezvoltare a sectorului culturi etero-oleaginoase în Moldova

Nr.	Situația PAM	1960-1990	În prezent	Abateri (+ sau -)
1	Fabrici de procesare industrial	11	4	-7
2	Suprafața totală/ha plante etero-oleaginoase	200,000	5,400	-194,600
3	Cantitatea de ulei esențial produs pe ramură anual	160	21	-139
4	Muncitori implicați	9,000	400	-8,600
5	Instituții de cercetare	6	4	-2
6	Întreprinderi producătoare de material săditor	23	16	-7
7	Industrii ce utilizează uleiuri esențiale	3	5	2
8	Gospodării cultivate de plante medicinale	6	3	-3
9	Agenți ce utilizează plante medicinale	5	20	15
10	Laboratoare specializate de analiză dotate	16	6	-10
11	Specialiști antrenați în cercetare	465	23	-442
12	Vârsta medie a specialiștilor	37	56	19

Sursa: Elaborată de grupul de autori

Analiza perioadelor distincte în dezvoltarea sectorului plante etero-oleaginoase în RM, indică faptul, că anul 1989-1990 a fost perioada în care sectorul a atins cele mai considerabile rezultate, iar în prezent acest sector este într-o situație net inferioară și sunt necesare măsuri pentru redresarea situației create și revitalizarea sectorului PAM.

Actualmente, în Republica Moldova sunt înregistrați 16 agenți economici, care practică activitatea de producere și comercializare a materialului semincer și săditor pentru sectorul PAM. Totodată, se constată un interes sporit al mediului de afaceri de a investi în dezvoltarea producerii materialului semincer și săditor și această ramură va merge în ascensiune în ceea ce privește dezvoltarea ei.

În continuare se propune de analizat comerțul internațional al RM cu uleiuri esențiale, unde se constată că avem o balanță comercială pozitivă.

Analiza balanței de comercializare cu uleiuri esențiale ale RM, anii 2012-2021

Specificare	Anii 2012-2016, mii USD					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021, mii USD					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021		
Valoarea importului, mii USD	127	154	187	332	545	269	132	130	865	641	1.727	699	259,9%
Valoarea exportului, mii USD	1.096	2.375	2.511	1.978	2.686	2.129	3.953	4.092	3.307	3.992	4.121	3.893	182,8%
Balanța comercială, mii USD	969	2.221	2.324	1.646	2.141	1.860	3.821	3.962	2.442	3.351	2.394	3.194	171,7%

Sursa: Elaborată în baza BNS și datelor <https://www.trademap.org/>

Exportul cu uleiuri esențiale al țării este în faza de lansare, unde avem relații comerciale stabilite cu așa țări ca: Germania, Bulgaria și Olanda, dar nu trebuie neglijate și alte țări pentru diversificarea destinațiilor de export (de exemplu, în anul 2021 am început exportul în SUA, care este o piață cu potențial sporit).

Moldova importă cantități neesențiale de uleiuri volatile (cca 41 tone în 2021) și doar pentru asigurarea gamei sortimentale de arome necesare pentru industriile consumatoare.

Marketingul produselor sectorului PAM trebuie să se bazeze pe următoarele aspecte:

1. Asigurarea competitivității adecvate produselor obținute din sectorul PAM;
2. Introducerea și utilizarea metodelor moderne de procesare a PAM (ex.: extracția critică cu CO₂, uscare prin sublimare, etc.). La accesarea piețelor și export este necesar de a avea produse cu calitate înaltă și de asigurat certificarea și trasabilitatea adecvată a produselor obținute din sectorul PAM;
3. Participarea la expozițiile internaționale cu scopul de a promova și de a penetra produsele sectorului PAM pe piețele existente și diversificarea lor;

Analiza exportului cu uleiuri esențiale ale RM, anii 2012-2021

Țări exportatoare	Anii 2012-2016,					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021,					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I	Structura medie pentru 10 ani, %
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021			
Analiza valorii exportului, mii USD														
Total pe glob	1.096	2.375	2.511	1.978	2.686	2.129	3.953	4.092	3.307	3.992	4.121	3.893	182,8%	100,0%
Germania	913	1.598	2.197	1.764	2.408	1.776	3.138	2.299	2.279	1.951	1.415	2.216	124,8%	66,3%
Statele Unite ale Americii	0	0	6	13	1	4	0	0	0	0	969	194	4845,0%	3,3%
Austria	0	450	0	0	0	90	0	0	0	0	762	152	169,3%	4,0%
Ucraina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	367	389	151		2,5%
Olanda	0	0	0	0	0	0	0	763	520	932	240	491		8,2%
Franța	38	162	0	0	44	49	266	58	155	303	230	202	414,8%	4,2%
Romania	0	4	12	3	38	11	4	4	9	13	20	10	87,7%	0,4%
Bulgaria	145	124	295	197	192	191	501	585	256	389	1	346	181,7%	8,9%
Elveția	0	0	0	0	0	0	0	342	68	0		82		1,4%
Regatul Unit	0	28	0	1	0	6	2	15	19	35		14	244,8%	0,3%
Alte țări	0	9	1	0	3	3	42	26	1	2	95	33	1276,9%	0,6%
Analiza cantitativă a exportului, tone														
Total pe glob	26	48	50	39	58	44,2	68	60	68	76	74	69,2	156,6%	100,0%
Germania	19	35	44	35	52	37,0	55	36	49	37	21	39,6	107,0%	67,5%
Statele Unite ale Americii						0,0					19	3,8		3,4%
Austria		8				1,6					14	2,8	175,0%	3,9%
Ucraina						0,0				7	12	3,8		3,4%
Franța	2	1				0,6	3	1	3	8	3	3,6	600,0%	3,7%
Olanda						0,0		12	9	14	3	7,6		6,7%
Bulgaria	5	4	6	4	5	4,8	8	7	6	9	0	6	125,0%	9,5%
Alte țări	0	0	0	0	1	0,2	2	4	1	1	1	1,8	900,0%	1,8%
Preț mediu, USD/kg	42,2	49,5	50,2	50,7	46,3	48,2	58,1	68,2	48,6	52,5	55,7	56,3	900%	X

Sursa: Elaborată în baza BNS și datelor <https://www.trademap.org/>

4. Asocierea fermierilor pe verticală și cooperarea lor pe orizontală este mottoul dezvoltării durabile a sectorului PAM și necesitate vitală pentru unificarea eforturilor.

Analiza importurilor de uleiuri esențiale ale RM, anii 2012-2021

Țări importatoare	Anii 2012-2016, mii USD					Perioada I - media anilor 2012-2016	Anii 2017-2021, mii USD					Perioada II - media anilor 2017-2021	Perioada II în % față de Perioada I	Structura medie pentru 10 ani, %
	2012	2013	2014	2015	2016		2017	2018	2019	2020	2021			
Total - import	127	154	187	332	545	269	132	130	865	641	1.727	699	259,9%	100,0%
Bulgaria	1	0	1	0	0	0	0	1	1	361	1.490	371	92650,0%	38,3%
Germania	18	13	59	37	20	29	10	13	14	133	47	43	147,6%	7,5%
Federația Rusă	25	27	27	215	443	147	17	17	19	31	27	22	15,1%	17,5%
China	8	6	2	1	10	5	22	14	35	14	22	21	396,3%	2,8%
Ucraina	20	30	25	13	16	21	17	13	443	21	21	103	495,2%	12,8%
India	5	3	1	2	6	3	7	6	8	16	17	11	317,6%	1,5%
Elveția	21	22	12	14	12	16	14	14	17	15	15	15	92,6%	3,2%
Regatul Unit	0	0	5	5	16	5	13	17	12	15	12	14	265,4%	2,0%
Franța	0	13	30	22	8	15	5	8	7	9	10	8	53,4%	2,3%
Italia	4	7	4	4	4	5	5	7	8	5	8	7	143,5%	1,2%
Belgia	2	3	2	3	3	3	1	3	3	2	5	3	107,7%	0,6%
Alte țări	23	30	19	16	7	19	21	17	298	19	53	82	429,5%	10,4%

Sursa: Elaborată în baza BNS și datelor <https://www.trademap.org/>

CAPITOLUL III. PIEȚELE ȘI CERINȚELE DE EXPORT A ULEIURILOR ETERO-OLEAGINOASE

Analiza factorilor atractivității produselor din PAM

Redresarea situației create impune eforturi conjugate ale actorilor din sectorul horticola (inclusiv PAM) orientate la promovarea și diversificarea cât mai rapidă a piețelor pentru export prin dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și crearea de plus valoare a produsului horticola finit.

Un rol important în promovarea comerțului cu produse din PAM este asigurarea abordării complexe asupra mixtului de marketing și de creare a atractivității produsului, deoarece numai așa se va putea crea valoare adăugată la produse și accesa mai garantat piețele de desfacere regionale și internaționale.

Un factor important pentru accesarea și exportul producției din PAM pe piețe alternative este să se cunoască *aspectele ce influențează comerțul*, care sunt examinate în tabelul de mai jos:

Analiza matricei aspectelor care influențează producerea și comerțul cu produse ale sectorului PAM din Republica Moldova

Nr.	Denumirea speciei	Evaluarea aspectelor tehnologice		Evaluarea aspectelor economice		Evaluarea aspectelor marketing		Scor final	
		Total punctaj	Clasificare	Total punctaj	Clasificare	Total punctaj	Clasificare	Scor total	Clasificarea după avantaje și sustenabilitate
Plante Etero-oleaginoase									
1	Levănțița (Lavandula angustifolia)	17	2	15	3	16	2	48	1
2	Siminoc italian (Helihrissum italiicum)	17	2	16	2	15	3	48	1
3	Issop (Hissopus officinalis)	17	2	15	3	12	5	44	4
4	Șerlaiul (Salvia sclarea)	12	6	18	1	12	5	42	5
5	Jaleșul (Salvia officinalis)	16	3	14	4	15	3	45	3
6	Sovârv (Orighanum vulgare sub hirtum)	18	1	9	8	15	3	42	5
7	Cimbrul de grădină (Satureja hortensis)	18	1	16	2	12	5	46	2
8	Mărarul (Anethum graveolens)	11	7	11	7	8	6	30	8
9	Roinița (Melissa officinalis)	13	5	12	6	14	4	39	6
10	Mentha (Mentha sp)	11	7	13	5	15	3	39	6
11	Fenicul (Feniculum vulgare)	15	4	13	5	8	6	36	7
12	Trandafir (Roza damasciana)	11	7	11	7	17	1	39	6

Sursa: Evaluarea grupului de autori

Analiza generală a tabelului ne demonstrează, că în cazul culturilor etero-oleaginoase, cele mai recomandabile, din punct de vedere tehnologic, economic și marketing sunt: (1) lavanda și siminocul italian; (2) cimbrul de grădină; (3) jaleșul, etc.

Probleme la accesarea piețelor de export

Analiza constatărilor de bază legate de limitările – cheie pentru export al PAM din Republica Moldova a relevat:

- calitatea neadecvată** a produselor din PAM, care rezultă din lipsa infrastructurii de procesare moderne și ambalare; specii de plante învechite și lipsa specialiștilor agricoli și muncitorilor calificați. Republica Moldova exportă produse PAM la cele mai joase prețuri, deoarece nu putem crea valoarea și avantajele competitive la produsul exportat;
- cantitatea insuficientă și sortimentul** produselor PAM, care rezultă din fragmentarea producției, lipsa cooperării producătorilor, gama sortimentală nefiind adaptată cerințelor consumatorilor finali, și o cotă mică a plantațiilor intensive;
- inabilitatea de efectuare a livrărilor planificate**, care rezultă din lipsa infrastructurii și cooperare limitată dintre producători și actorii lanțului valoric;
- lipsa cooperării dintre producători**, preponderent din cauza unei combinații de factori istorici dar și din cauza lipsei stimulentei juridice și financiare și a ‘modelelor și exemplurilor’ – adică grupuri de producători de succes;
- accesul limitat la informația despre piețele internaționale**, din cauza aptitudinilor lingvistice și de marketing reduse, contactelor limitate cu cumpărătorii străini;
- activități de marketing** insuficiente din partea asociațiilor profesionale, producătorilor agricoli și exportatorilor.
- diversificarea piețelor pentru exportul de produse din PAM**, prin negocierea acordurilor bilaterale cu alte state pentru facilitarea comerțului și crearea de oportunități pentru export la condiții avantajoase sau preferențiale.

În prezent, majoritatea companiilor care produc ulei esențial îl comercializează prin companii intermediare și nu au relații comerciale cu companiile lidere internaționale. Este necesară stabilirea parteneriatelor directe cu traderii internaționali, dar aceasta este posibil numai în cazul asigurării volumelor și asortimentului necesar de produse PAM.

Cooperarea și crearea unor grupuri de producători bine organizate ar permite dezvoltarea sectorului PAM mult mai rapid în ceea ce privește producerea, exportul și diversificarea piețelor.

Pentru producătorii și exportatorii din sectorul PAM sunt importante cunoașterea cerințelor de export pe piețele strategice și potențiale, iar informațiile generalizate sunt prezentate în tabel:

Cerințele generale pentru export a produselor din culturi etero-oleaginoase

Specificare	Condiții de certificare	Parametri de calitate	Condiționare	Ambalare
Culturi etero-oleaginoase	Certificat fitosanitar / inofensivitate, HACCP, certificat ecologic, certificat de origine, certificat de laborator acreditat UE. Importante sunt certificatele Halal și Kosher	Conținut chimic al uleiurilor pentru fiecare produs în parte	Ulei eteric - culoare, miros, cultura pură (uleiurile separate pe loturi de fabricare), metoda și termenul de recoltare, metoda de procesare	Vase de plastic alimentar sau inox (speciale, care nu intră în reacție și nu se oxidează)

Sursa: Elaborat de grupul de autori

Grupul de autori au identificat principalele cerințe specifice față de calitatea produselor comercializate din sectorul de plante etero-oleaginoase prezentate în tabelul de mai jos:

Cerințele specifice ale calității producției din culturi etero-oleaginoase pe piețele de export

Nr.	Denumirea speciei - Plante Etero-oleaginoase	Ulei eteric	Specificarea parametrilor de calitate
Plante Etero-oleaginoase			
1	Levănțica (Lavandula angustifolia)	Ulei eteric	(30 - 35%) linalil acetat, linaloolul, terpinen-4-ol și camfor.
2	Siminoc italian (Helihrissum italicum)	Ulei eteric	1,8-cineol 0,1%, linalol 0,9%, borneol 0,2%, α -terpineol 0,3%, nerol 5-50%, geraniol, acetat de neril 20-45%, 6,7-acetat de epoxineril 0,7%, nerilpropionat 1% nerylizovalera, nerilcapronat, nerolidol 0,3%, germakrene D 10%, oxid de cariofilenă 2,6%
3	Issop (Hissopus officinalis)	Ulei eteric	eraniol, borneol, thjonon, semiton, pinocomphene, variola, R-pinene, cineole, camphene, spumă sesquiter, tanini, acizi oleanolici și ursulici și în culori, în plus, flavonoide, diosmin, isopină, care este împărțită în isopinaglicon, ramnoză și glucoză.
4	Șerlaiul (Salvia sclarea)	Ulei eteric	cetat de linalil (63-73%), (-) - linalool (13-17%), linooloxid (până la 2%),
5	Jaleșul (Salvia officinalis)	Ulei eteric	linalool (30,50%) și acetat de linalil (22,05%), α -terpineol (10,70%), α -tjononul, (27,66%), 1,8-cineole (8,07%), camfor (9,95%), viridiflorol (9,51%), β -thjonon (6,98%), borneol (5,09 %).

6	Sovârv (Origanum vulgare sub hirtum)	Ulei eteric	nols: carvacrol 70,9%, timol 1,9%. Monoterpenele: parazimă 6,2%, gamma - terpinenă 3,7%, micrenă 1,1%, alfa - terpinenă 0,9%, alfa - pinenă 0,8%, beta - pinenă + octanonă 3,1% , 1,8 - cineole + beta - fellandren 1,1%, limonen 0,6%, alfa - thujenjen 0,5%, camphene 0,2%, alfa - fellandren 0,1%. Cetone: beta-pinenă + octanonă 3 1,1%. Monoterpenoli: linalool 2,7%, borneol 1,1%, alfa - terpineol 0,7%, terpinen - 4 - ol 0,6%. Oxizi: 1,8 - cineol + beta - fellandren 1,1%, oxid de cariofilenă 0,1%. Sesquiterpenes: beta-karyofillen 3,1%, alfa-humulol 0,6%. Esteri: carvacrol ester metilic 0,2%.
7	Cimbru grădină (Satureja hortensis)	Ulei eteric	carvacrol 58.9%, timol 1,9%
8	Mărarul (Anethum graveolens)	Ulei eteric	limonen 30,3%, alfa-felandren 20,6%, beta-felandren 2,01%
9	Roișița (Melissa officinalis)	Ulei eteric	citral, geraniol, nerol, citronelol, citronellal, linalol
10	Mentha (Mentha sp)	Ulei eteric	mentolul(55-70%), neomentolul, izomentolul, limonen (1.0-5.0%), cineol (3.5-14.0%), mentona (14.0-32.0%), mentofuran (1.0-9.0%), isomentona (1.5-10.0%), acetat de mentil (2.8-10.0%), izopulegol (0.2%), pulegon (4.0%), carvona (max. 1.0%)
11	Fenicul (Feniculum vulgare)	Ulei eteric	Anetol/60%
12	Trandafir (Roza damasciana)		2% farnesol; 8% stearopten; 10 până la 15% geraniol și nerol; 18 până la 22% citronellol (un lichid vâscos incolor cu miros de trandafiri); 63% feniletanol (lichid incolor cu miros de trandafiri)

Sursa: Elaborat de grupul de autori

Comerțul internațional cu produse horticoale suferă transformări esențiale (în special în țările cu economie de piață), ceea ce inevitabil va avea impact și asupra Republicii Moldova. Producătorii și exportatorii trebuie să-și ajusteze businessul și comerțul (logistica) reieșind din tendințele date de dezvoltarea a comerțului pe piețele în care se dorește să se exporte.

În comerțul internațional cu produse horticoale (inclusiv și PAM) se constată două scenarii distinctive: (i) *piețe cu grad de maturitate* (Europa, America de Nord), în care accent se va pune pe produse de calitate, naturiste, inofensive și în majoritate cazurilor procurate în retail;

(ii) *piețe în dezvoltare* (America Latină, Africa și Asia), unde comerțul va fi diversificat și mult mai simplu de penetrat, în cazul asigurării logisticii și calității solicitate de companiile mari operatoare pe piața uleiurilor esențiale prin crearea standardelor proprii de calitate „Golden standards” și care sunt discutate direct cu potențialii furnizori de uleiuri (fără a fi publice și accesibile tuturor).

Pentru a înțelege unde se vor putea comercializa produsele horticoale (inclusiv produsele din culturi etero-oleaginoase) în viitor, se propune spre analiză structura comerțului internațional cu produse horticoale și valoarea estimativă a pieței.

Estimări la nivelul comerțului internațional cu produse horticoale pe continente

Regiune	Glob 2015	Glob 2030	Abateri
America Nord, %	11	8	-3
America Latină, %	8	8	0
Europa, %	21	16	-5
Africa, %	14	12	-2
Asia, %	46	56	10
Glob - total	100	100	X
Comerț mondial, trilioane Euro	2.1	4.8	2.7

Sursa: HORTICULTURE TRADE 2025, GDI Gottlieb Duttweiler Institute

Comerțul internațional, în cazul RM cu uleiuri esențiale trebuie să fie dezvoltat și promovat în Uniunea Europeană și America de Nord, deoarece sunt lideri în comerțul internațional. Totodată, trebuie întreprinse

măsuri strategice și durabile de penetrat pe piețele asiatice, deoarece aici va fi creșterea naturală a consumului din contul creșterii rapide a populației.

Certificat Halal

Certificat Kosher

Important: *determinarea calității mărfurilor impune trecerea în contract a unor clauze precise și ferme privind: nivelul de calitate cerut și metode de determinare a calității convenite (în Moldova nu sunt laboratoare certificate / acreditate și recunoscute pentru analiza calității uleiurilor esențiale – trebuie discutate cu clientul final, pentru a asigura din start parametrii de calitate solicitați și conformarea la acești parametri).*

Nivelul de calitate cerut

Pentru stabilirea nivelului de calitate cerut este necesar să se țină cont de:

- ✓ specificul mărfurilor respective (fiecare tip de ulei esențial are cerințele specifice și la diferiți clienți / țări sunt acceptate în mod diferit);
- ✓ nivelul de calitate existent pe plan internațional (în baza standardelor proprii „Golden standards” pentru fiecare țară / și mai corect pentru fiecare firmă mare);
- ✓ posibilitățile furnizorilor de a satisface cerințele beneficiarului;
- ✓ reglementările existente în țările partenerului și pe plan internațional.

Conceptul de calitate la uleiuri esențiale cuprinde o arie largă de aspecte exprimate printr-o serie de calitative privind proprietățile pe care le posedă produsul respectiv și aria de întrebuințare.

CAPITOLUL IV. PROCEDURILE DE EXPORT

4.1. Procedurile de export pre-vamale

Procedurile vamale de până la prezentarea în vamă a documentelor și transportului încărcat, include următoarele activități / confirmări:

- pregătirea actelor comerciale, de transport,
- obținerea diverselor autorizații, certificate, licență din partea organelor respective,
- pregătirea documentelor comerciale și de transport.

Important! *În cazul exportului uleiului esențial din PAM, dosarul pentru perfectarea procedurii de export este identic ca și în cazul produselor agroalimentare, dar aici atenție se acordă certificatului de calitate și reziduuri de preparate de uz fitosanitar în producția finită ce este solicitat de importator (care trebuie efectuat peste hotarele țării, deoarece nu avem nici un laborator acreditat pentru efectuarea unui astfel de certificat).*

Tranzacția de export a uleiurilor esențiale se negociază prealabil în baza certificatului de calitate și volumul lotului destinat exportului, ceea ce impune o tehnologie impecabilă, ce va asigura parametri optimi pentru produsele rezultate din procesarea PAM.

4.1.1. Semnătura digitală pentru operațiuni de vămuire electronică a mărfurilor

În conformitate cu prevederile **Hotărârii Guvernului nr. 904 din 13 noiembrie 2013 cu privire la procedurile de vămuire electronică a mărfurilor**, agenții economici și/sau brokerii vamali împuterniciți din numele Exportatorului la efectuarea tranzacțiilor de import-export trebuie să dispună de o semnătură digitală, pentru a completa și depune o declarație vamală electronică.

Exportatorul (Declarantul), după înregistrarea sa la Serviciul Vamal ca participant la comerțul extern, din numele propriu sau Brokerul vamal împuternicit, pot obține semnătura digitală necesară procedurii de declarare electronică, prin depunerea unei **Cereri de obținere a semnăturii digitale** însoțită de un set de acte în adresa *Instituției Publice Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe conform procedurilor descrise la <https://ctif.gov.md/servicii-fiscale-electronice-si-semnatura-electronica#>*

4.1.2. Înregistrarea la Serviciul Vamal pentru efectuarea operațiunilor de import/export

Pentru a efectua operațiuni de vămuire, este imperativ ca agentul economic (persoana juridică sau întreprinzătorul individual) să fie înregistrat ca subiect al activității economice externe la Serviciul Vamal, precum și în sistemul informațional ASYCUDA World.

Astfel, agenții economici care planifică operațiuni de import/export trebuie să se înregistreze la biroul vamal în a cărui rază de activitate se află sediul companiei (vezi lista birourilor Anexa 4):

1. Biroul Vamal Centru

sediul: mun. Chișinău, bd. Dacia, 49/6

Tel.: (+373 22) 535-365, e-mail: bv.centru@customs.gov.md

2. Biroul Vamal Nord

sediul: or. Bălți, str. Cicicalo, 1

Tel. (+373 231) 3-02-55, e-mail: bv.nord@customs.gov.md

3. Biroul Vamal Sud

sediul: or. Cahul, șos. Prieteniei 1

Tel. (+373 299) 3-21-78, e-mail: bv.sud@customs.gov.md

Înregistrarea, la Serviciul Vamal al RM, a potențialului Exportator se face prin depunerea *Cererii de înregistrare ca participant la comerțul extern* (<https://trade.gov.md/ro/articles/inregistrarea-la-serviciul-vamal-pentru-efectuarea-operatiunilor-de-importexport>) în calitate de subiect al efectuării tranzacțiilor economice externe.

Acest pas se face de Exportator o singură dată, la început, prin depunerea fizică la Birourile Vamale (<https://customs.gov.md/ro/info/customs>) a actelor în copii cu ștampila întreprinderii și originalele lor.

Pentru înregistrare în scopuri vamale se depune o cerere, la care se anexează următoarele acte:

1. copia certificatului de înregistrare (act de constituire a persoanei juridice);
2. copia certificatului de atribuire a codului statistic;
3. copia extrasului din Registrul de stat;
4. copia certificatului de atribuire a codurilor bancare (în lei și în valută străină);
5. împuternicirea pentru vămuire (original); (eliberată brokerului din numele Exportatorului)
6. actul eliberat de agentul economic care confirmă mostrele semnăturilor persoanelor ce au dreptul de a activa în numele întreprinderii fără împuterniciri corespunzătoare;
7. certificatul privind lipsa sau existența restanțelor față de bugetul public național.

Atenție: în cazul modificării unor date, acestea trebuie comunicate biroului vamal la care a fost înregistrat agentul economic.

Prin înregistrarea în scopuri vamale la unul din birourile vamale, agentul economic obține dreptul de a declara mărfurile la posturile vamale din raza de activitate a biroului vamal vizat.

4.1.3. Procedurile pentru declararea mărfurilor

Declararea mărfurilor la export este constituită din următoarele:

1. Actele necesare pentru export
2. Reprezentantul în relațiile cu Serviciul Vamal

- Declarant în nume propriu
- Broker vamal

3. Procedura și termenul de declarare

Actele necesare pentru export

I. acte generale

În scopul declarării mărfurilor (uleiuri esențiale), agentul economic trebuie să dețină un set de date aferente tranzacției, asigurând veridicitatea și plenitudinea informațiilor.

Vămuirea mărfurilor se efectuează în baza unei **declarații vamale** (ex: https://trade.gov.md/api/media/14/04/2020/Declarație_vamala.pdf), care se depune concomitent cu documentele ce justifică datele indicate în declarația vamală.

Setul minim de acte necesare vămuirii include:

1. document comercial – invoice / factură;

Factura comercială este documentul de evidență primară, aferent Contractului de export-import, prin care se confirmă transmiterea mărfii (condiții, termene, volume, plăți, etc.) de la un rezident (Exportator) către un nerezident (Importator). Documentul nominalizat se emite din numele Exportatorului pe numele Importatorului pentru fiecare unitate de transport în parte, în 4–6 exemplare originale. În factura comercială se înscrie obligator:

- a. denumirea și adresa Exportatorului și Importatorului;
- b. numărul și data emiterii facturii;
- c. numărul și data semnării contractului de export-import;
- d. denumirea și specificarea detaliată a mărfurilor exportate;
- e. numărul de ambalaje (lăzi, cutii, colete, palete etc.) sau indicarea livrării „în vrac”;
- f. greutatea brută și netă al încărcăturii cu indicarea unității de măsură (kg, tone);
- g. prețul unitar al mărfii livrate, în valută Euro sau USD;
- h. valoarea totală a lotului de marfă livrat;
- i. condiții de plată (metode și termeni de plată);
- j. condițiile de livrare și cu ce transport se face livrarea;
- k. numărul documentului de transport;
- l. țara de origine a mărfurilor livrate.

2. document de transport – actul oficial ce însoțește încărcătura și conține informația despre punctele de plecare și de sosire, denumirile transportatorului, expeditorului, destinatarului, condițiile și caracterul deplasării, precum și trăsăturile caracteristice de bază ale mărfurilor transportate.

a. La deplasarea cu transportul auto:

- CMR – scrisoarea de trăsură internațională prevăzută de Convenția internațională cu privire la contractul de transport al încărcăturilor pe calea auto (or. Geneva, 12.05.1956);
- Carnetul TIR prevăzut de Convenția internațională cu privire la transportul internațional de încărcături sub acoperirea Carnetului TIR (or. Geneva, 14.11.1975).

b. La transportarea cu transportul aerian – scrisoarea de trăsură (fraht) prevăzută de Convenția privind unificarea unor reguli referitor la transporturile internaționale aeriene (or. Varșovia, 12.10.1929).

c. La deplasarea cu transportul feroviar – scrisoarea de trăsură

prevăzută de Acordul internațional privind transportul internațional de mărfuri pe calea ferată (intrat în vigoare la 01.11.1951).

d. La deplasarea mărfurilor cu mijloacele de transport naval – conosamentul prevăzut de Convenția ONU cu privire la transportul maritim al încărcăturilor (or. Hamburg, 1978).

Lista de încărcătură este un document comercial care însoțește Factura comercială și documentele de transport, cu o specificație mai detaliată a conținutului unei încărcături concrete. Lista de încărcătură furnizează informații detaliate cu privire la mărfurile importate și ambalajul fiecărui lot de marfă (greutate, dimensiune, necesitatea de tratament special, etc.), fiind document necesar pentru procedurile de vămuire și de inventariere pentru livrarea mărfii.

Se perfectează de regulă în limba engleză și conține următoarele date (în formă liberă):

- a. informații privind exportatorul, importatorul și compania de transport;
- b. data perfectării;
- c. numărul de cont pentru transportul de marfă;
- d. tipul de ambalaj (cutie din lemn, cutie de carton, sac etc.);
- e. numărul de colete;
- f. conținutul fiecărui colet (descrierea produsului și numărului de unități în colet);
- g. marcarea de transport (numele destinatarului sau destinația, numărul de spații de încărcare);
- h. greutatea netă, brută și dimensiunea coletelor.

Identificarea companiei de transport și perfectarea Contractului de transport sunt niște operațiuni ce se referă la identificarea propriei modalități de livrare convenite, de regulă, cu Importatorul. În cazul în care livrarea este în sarcina Exportatorului, acesta urmează să găsească un transportator direct sau prin intermediul unei companii de expediție și să convină asupra detaliilor de transport în baza unui contract de transport bazat pe reguli generale.

Pregătirea documentelor privind transportul, de regulă, se face de întreprinderea de transport (sau de expeditor). Însă, în practică, în special la transportul auto, documentele necesare prezentate de transportator sunt controlate și completate de Exportator în prezența reprezentantului transportatorului (șoferului).

Documentele solicitate pentru unitatea de transport sunt:

1. scrisoarea de trăsură – CMR;
2. carnetul TIR;
3. conosament FIATA (în cazul transportului multimodal sau combinat);
4. actele de înregistrare și de stare tehnică a unității de transport în conformitate cu legislația internațională;
5. documentele și actele șoferului.

Scrisoarea de trăsură – CMR este prevăzută de Convenția cu privire la contractul transport al încărcăturilor pe calea auto (Geneva, 12.05.1956) și prezintă dovezi (i) privind încheierea contractului de transport în traficul rutier internațional de mărfuri și (ii) de primire a mărfii de către transportator. Scrisoarea de trăsură este completată în baza facturii

comerciale externe emisă de către Exportator.

Scrisoarea de trăsură internațională (CMR) este perfectată în patru exemplare originale, autentificate prin semnături și/sau ștampile de către expeditor și transportator. Cele patru exemplare de CMR au următoarea destinație:

- a) primul exemplar (roșu) – pentru uzul expeditorului;
- b) al doilea exemplar (albastru) – pentru destinatar, însoțește marfa pe toată perioada transportului;
- c) al treilea exemplar (verde) – pentru uzul transportatorului;
- d) al patrulea exemplar (negru) – rezervat demersurilor administrative.

Pentru a evita apariția unor probleme la transportarea și distribuirea mărfii (uleiuri esențiale) este preferabil ca scrisoarea de trăsură să fie întocmită pentru fiecare unitate de transport (marfa este încărcată în mai multe unități de transport) și pentru fiecare fel de marfă sau lot de marfă (sunt încărcate mai multe loturi de marfă). Numărul de Scrisori de trăsură (CMR), cu ștampilă umedă aplicată, va fi egal

cu numărul de treceri de frontiere pe care la va traversa unitatea de transport.

Carnetul TIR (prevăzut de Convenția cu privire la transportul internațional de încărcături sub acoperirea carnetului TIR (Geneva, 14.11.1975) este document cu valoare care garantează plata taxelor vamale a mărfurilor transportate în regim TIR până la suma de 50 mii USD. Utilizarea carnetului TIR permite facilitarea trecerii frontierelor de stat ale Exportatorului și Importatorului, iar după caz și al trecerii pe teritoriul statelor tranzitate. Pentru transportul auto ce deține carnet TIR, plata taxelor vamale și controlul riguros al mărfii se face la vămuire în oficiul vamal intern și nu la vama de frontieră a țării Importatorului, micșorând, astfel, cheltuielile financiare și de timp necesare pentru intrarea pe teritoriul țării Importatorului.

Contractul de asigurare a mărfii (Contract de asigurare CARGO) - este un contract prin care asigurătorul este eliberat de răspundere în caz de avariere sau deteriorare a mărfii, ca urmare a riscurilor descrise în polița de asigurare. Asigurarea este extrem de importantă pentru transportul de mărfuri, deoarece acestea sunt supuse unui risc de obicei asociate cu mișcarea, depozitarea, încărcarea și transportul, precum și alte forțe majore care survin în timpul transportării.

3. actul permisiv, doar în cazuri stabilite în legislație.

Cu toate că aceste documente sunt suficiente pentru depunerea unei declarații, declarantul poate să anexeze și alte acte pe care le consideră relevante, precum contractul, documente de plată etc.

În cazul în care actele prezentate de declarant nu confirmă toate datele din declarația vamală, autoritatea vamală poate solicita prezentarea unor acte suplimentare. Prin urmare, în cazul selectării declarației pentru controlul documentar sau fizic (culoarul de vămuire galben sau roșu), declarantul trebuie să prezinte toate actele solicitate de organul vamal.

Actele anexate la declarația vamală trebuie să fie prezentate autorității vamale în original, iar în cazul declarării electronice, documentele sunt scanate și atașate la declarația vamală.

Dacă declarantul deține actele necesare vămuirii completate în limbi străine, organul vamal poate solicita traducerea acestora. Organul vamal poate accepta, totuși, documente prezentate în limbile străine vorbite de funcționarii vamali.

II. Acte permise

La introducerea sau scoaterea unor categorii de mărfuri (uleiuri esențiale) pe/de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, declarantul trebuie să dețină unul dintre următoarele acte permise: licență, autorizație sau certificat.

Nomenclatorul actelor permise este aprobat prin Legea nr.160/22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și conține:

- toate actele permise din RM;
- lista autorităților emitente de acte permise;
- costul actului permisiv;
- perioada de valabilitate a actului permisiv.

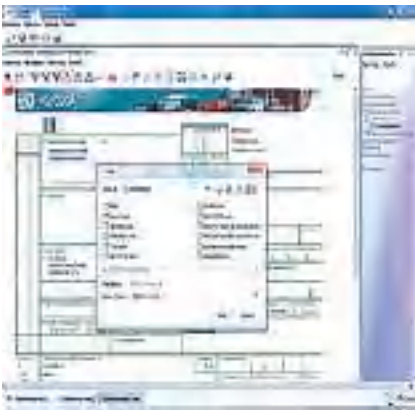
Notă: Instituțiile de stat nu sunt în drept să emită, să ceară sau să oblige agenții economici să obțină sau să prezinte un act permisiv dacă acesta nu este prevăzut de Nomenclatorul actelor permise¹.

¹ Pentru a cunoaște actele permise relevante mărfurilor pe care intenționați să le importați/exportați, normele legale, autoritățile competente să le emită și datele de contact ale acestora, precum și toate reglementările tarifare și netarifare ale Republicii Moldova la importul și exportul de mărfuri vă recomandăm să consultați Tariful Vamal Integrat al Republicii Moldova (abreviat TARIM), pe Portalul de Informații Comerciale - www.trade.gov.md (pagină oficială gestionată de Serviciul Vamal al Republicii Moldova).

Reprezentantul în relațiile cu Serviciul Vamal

I. Declarant în nume propriu

Declararea mărfurilor (uleiuri esențiale) urmează a fi realizată prin intermediul reprezentantului în relațiile cu Serviciul Vamal, care este brokerul vamal sau declarantul.

Declarant este considerată orice persoană care are dreptul de a dispune de mărfuri și/sau de mijloace de transport, care întocmește declarația vamală în numele său sau în al cărui nume este întocmită declarația vamală, fără a apela la serviciile unui broker vamal, și care este autorizată să folosească sistemul informatic vamal pentru declararea mărfurilor.

Orice agent economic poate fi declarant și poate depune declarația vamală în nume propriu, fără a apela la intermediari sau la brokeri vamali.

Condițiile de autorizare și dobândire a statutului de declarant în nume propriu:

1. să fie înregistrat în Sistemul Informațional „Asycuda World” în scopuri vamale. Declarantul trebuie să fie înregistrat în Republica Moldova și doar în cazul depunerii declarației vamale de tranzit, în calitate de declarant poate fi o persoană din altă țară.

2. să fie autorizat pentru accesarea modulului informatic din Sistemul Informațional „Asycuda World”, care este necesar pentru procesarea declarației vamale.

Autorizația cu privire la calitatea de utilizator al sistemului informatic vamal se eliberează agenților economici care corespund următoarelor condiții:

- dispun de infrastructură informatică adecvată;
- utilizează standardele de conexiune la sistemul informațional vamal agreeate de Serviciul Vamal;
- nu au datorii față de Serviciul Vamal;
- dispun de cel puțin un specialist în domeniul vămuirii angajat.

Pentru obținerea unei autorizații de la Aparatul Central al Serviciului Vamal, agentul economic urmează să depună o cerere și o declarație-angajament, la care se anexează:

- schema tehnică prin care se va realiza conexiunea la sistemul informațional vamal;
- copia certificatului de înregistrare, care cuprinde codul unic de înregistrare (IDNO).

Serviciul Vamal verifică cererea de autorizare, documentele anexate și schema tehnică prin care se va realiza conexiunea la sistemul informațional vamal.

În cazul în care agentul economic întrunește cumulativ toate condițiile stabilite, autorizația se eliberează printr-un ordin al Serviciului Vamal, în baza căruia agentul economic primește cheile de acces la modulul informatic pentru prelucrarea declarației vamale în detaliu.

Autorizația poate fi anulată de Serviciul Vamal atunci când se constată că una dintre condițiile ce au stat la baza acordării autorizației nu mai este îndeplinită sau când persoana autorizată nu respectă regulile de funcționare și de securitate impuse de sistemul informatic vamal.

O nouă autorizație poate fi emisă după un an calendaristic de la data anulării autorizației precedente.

3. să dețină o semnătură electronică eliberată de către Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (<https://www.semnatuara.md/>)

Drepturile și obligațiile declarantului în nume propriu

Agentul economic, în calitate de declarant în nume propriu, își asumă responsabilitatea pentru achitarea taxelor și impozitelor, depunerea declarației vamale și a actelor necesare, prezentarea mărfurilor și acordarea Serviciului Vamal a asistenței în procesul de control vamal.

Declarantul este obligat:

- ✓ să declare mărfurile și mijloacele de transport conform procedurii stabilite de Codul vamal și de alte acte normative;
- ✓ să prezinte, la cererea organului vamal, mărfurile și mijloacele de transport pe care le declară;
- ✓ să prezinte organului vamal documentele și informațiile suplimentare necesare vămuirii;
- ✓ să plătească drepturile de import sau de export;
- ✓ să acorde organului vamal asistență în efectuarea operațiilor de vămuire, inclusiv prin efectuarea operațiilor de încărcare-descărcare și a altor operații.

Declarantul are dreptul, până la prezentarea declarației vamale, să efectueze, sub supraveghere vamală, examinarea, măsurarea, cântărirea mărfurilor și a mijloacelor de transport, precum și să preleve, cu permisiunea organului vamal, probe și mostre.

II. *Broker vamal*

Agenții economici pot declara mărfurile în nume propriu sau pot apela la serviciile entităților specializate în domeniul vamal – brokerii vamali.

Brokerul vamal este cel care reprezintă importatorul sau exportatorul în fața organului vamal în calitate de intermediar în procesul de vămuire a mărfurilor, fiind în drept să efectueze orice operațiuni de mediere în domeniul vamal. Rolul brokerului vamal este de a facilita procesul de vămuire prin completarea declarației vamale, calcularea taxelor și impozitelor și prezentarea mărfii pentru control.

Serviciile oferite de un broker vamal includ:

- consultanță în domeniul vamal,
- asistență în procesul de vămuire,
- garantarea mărfurilor în tranzit sau în alte situații, când mărfurile se află sub supraveghere vamală.

Totodată, brokerul vamal poate să dețină un depozit provizoriu pentru depozitarea mărfurilor până la plasarea acestora sub un regim vamal, precum și să presteze alte servicii conexe operațiunilor de vămuire.

De regulă, brokerul vamal este persoană juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care deține licență pentru activitatea de broker vamal, eliberată de organul de licențiere, și care, pe principiile reprezentării directe sau indirecte, declară mărfurile, le prezintă pentru vămuire, efectuează și alte operațiuni vamale, precum și răspunde solidar cu plătitorul vamal pentru obligația vamală apărută.

Brokerul vamal poate acționa în numele clientului (reprezentare directă) sau în nume propriu (reprezentare indirectă – în acest caz, brokerul își asumă toate responsabilitățile declarantului).

Raporturile dintre brokerul vamal și persoana pe care o reprezintă se stabilesc în baza unui contract, încheiat cu respectarea cerințelor legislației în vigoare, care urmează să prevadă, în mod obligatoriu, tipul de reprezentare. Drepturile, obligațiile și responsabilitatea brokerului vamal prevăzute de lege nu pot fi limitate de contractul încheiat între broker și persoana pe care o reprezintă.

Contractul menționat se prezintă organelor vamale la cererea acestora și justifică împuternicirile brokerului vamal de a reprezenta declarantul.

Responsabilitatea brokerului vamal

Brokerul vamal răspunde în fața organelor vamale pentru acțiunile proprii și, în funcție de tipul reprezentării, pentru acțiunile persoanei pe care o reprezintă.

Brokerul vamal poartă răspundere pentru încălcarea legislației în vigoare în cazul în care nu va demonstra că încălcarea se datorează culpei persoanei pe care o reprezintă.

Brokerul vamal NU este responsabil pentru:

- ✚ nerespectarea condițiilor destinației vamale alese de către persoana care trece mărfuri și/sau mijloace de transport;
- ✚ nerespectarea regulilor de marcare a mărfurilor cu timbru de acciză;
- ✚ efectuarea operațiunilor valutare legate de trecerea mărfurilor și/sau mijloacelor de transport peste frontiera vamală a Republicii Moldova;
- ✚ alte acțiuni care nu pot fi puse în culpa lui.

Drepturile brokerului vamal

Brokerul vamal are următoarele drepturi:

- ✚ să asiste la examinarea mărfurilor și/sau mijloacelor de transport declarate de el;
- ✚ să înainteze demersuri la organele vamale privind efectuarea perfectării actelor vamale în afara orelor de program sau în alte locuri decât zonele de control vamal;
- ✚ să asigure, conform procedurii stabilite de Serviciul Vamal, cu permisiunea și în prezența colaboratorului vamal, până la depunerea declarației vamale, transportarea, operațiunea de determinare a cantității mărfurilor, încărcarea, descărcarea, transbordarea mărfurilor, operațiunile de ambalare a mărfurilor, precum și deschiderea încăperilor și spațiilor unde se pot afla asemenea mărfuri și/sau mijloace de transport, cu excepția cazurilor de existență a unor suspiciuni de încălcare a reglementărilor vamale;
- ✚ să asiste la cercetarea/expertiza mărfurilor și/sau mijloacelor de transport, precum și să ia cunoștință de rezultatele cercetării;
- ✚ să ceară, conform normelor în vigoare, restituirea drepturilor de import și de export plătite în plus;
- ✚ să facă demersuri la organele vamale privind efectuarea corectării valorii în vamă a mărfurilor și/sau mijloacelor de transport declarate.

Obligațiile brokerului vamal

În cadrul procedurii de vămuire a mărfurilor (uleiuri esențiale), brokerul vamal are următoarele obligații:

- ✚ să declare mărfurile și/sau mijloacele de transport conform procedurii stabilite de legislația vamală;
- ✚ să asigure completarea corectă a documentelor vamale în conformitate cu legislația vamală și a celor stabilite prin legislația în alte domenii;
- ✚ să prezinte, la cererea colaboratorului vamal, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire;
- ✚ să asigure depunerea declarației vamale și a altor acte stabilite prin legislația în alte domenii la biroul vamal competent, prin utilizarea sistemului informatic vamal;
- ✚ să verifice autenticitatea documentelor și a datelor primite de la persoana pe care o reprezintă, în dependență de tipul de reprezentare;
- ✚ să prezinte, la cererea colaboratorului vamal, mărfurile și/sau mijloacele de transport supuse declarării și/sau controlului vamal;
- ✚ să asiste, la cererea organului vamal, la vămuirea mărfurilor (uleiuri esențiale);
- ✚ să determine, conform legislației, valoarea în vamă a mărfurilor (uleiuri esențiale), precum și codurile mărfurilor declarate conform Nomenclurii combinate a mărfurilor;
- ✚ să răspundă solidar cu plătitorul vamal de achitarea drepturilor de import în termenele prevăzute de legislație și să achite quantumul drepturilor de import convenite bugetului de stat, în cazul în care această plată nu a fost efectuată de către titularul operațiunii;
- ✚ să garanteze achitarea drepturilor de import în cazul depozitării provizorii a mărfurilor (uleiuri esențiale) la depozitul său provizoriu, precum și în cazurile stipulate în contractul încheiat cu persoana pe care o reprezintă;

- ✚ să organizeze și să țină evidența operațiunilor derulate, a mărfurilor (uleiuri esențiale) depozitate provizoriu în depozitele pe care le deține;
- ✚ să respecte confidențialitatea informațiilor și a datelor obținute care constituie secret de stat, secret comercial, bancar sau alt secret protejat de lege, care nu sunt destinate publicității;
- ✚ să elibereze persoanelor pe care le reprezintă documente justificative, în conformitate cu legislația în vigoare, care să confirme prestarea serviciilor;
- ✚ să respecte condițiile de folosire și dispunere a mărfurilor (uleiuri esențiale), în privința cărora vămuirea nu este finisată, până la punerea în liberă circulație sau eliberarea condiționată a mărfurilor (uleiuri esențiale), în conformitate cu destinația vamală aleasă;
- ✚ să preleve, cu permisiunea organului vamal, din cont propriu și până la depunerea declarației vamale, probe și mostre de mărfuri pentru efectuarea cercetării (expertizei) ori să asigure efectuarea acestei cercetări (expertize) în conformitate cu legislația vamală;
- ✚ să păstreze toate documentele referitoare la operațiunile efectuate în termenul stabilit de legislație;
- ✚ să prezinte organelor vamale, la solicitarea acestora, orice informație privind operațiunile vamale derulate;
- ✚ să furnizeze organelor vamale informația deținută cu privire la orice încălcare a prevederilor vamale și fiscale.

Procedura și termenul de declarare

Declararea mărfurilor

Toate mărfurile care trec frontiera vamală sunt supuse declarării prin perfectarea și depunerea de către reprezentantul în relațiile cu Serviciul Vamal a unei declarații vamale în detaliu.

Notă: Doar agenții economici înregistrați în calitate de subiecți ai activității economice externe pot declara mărfuri.

Locul declarării mărfurilor

Agenții economici declară mărfurile în posturile vamale din raza de activitate a biroului vamal la care sunt înregistrați.

Prin derogare de la regula generală, se permite vămuirea mărfurilor pentru toți agenții economici solicitanți, indiferent de locul de înregistrare a sediului juridic al acestora, în următoarele posturi vamale:

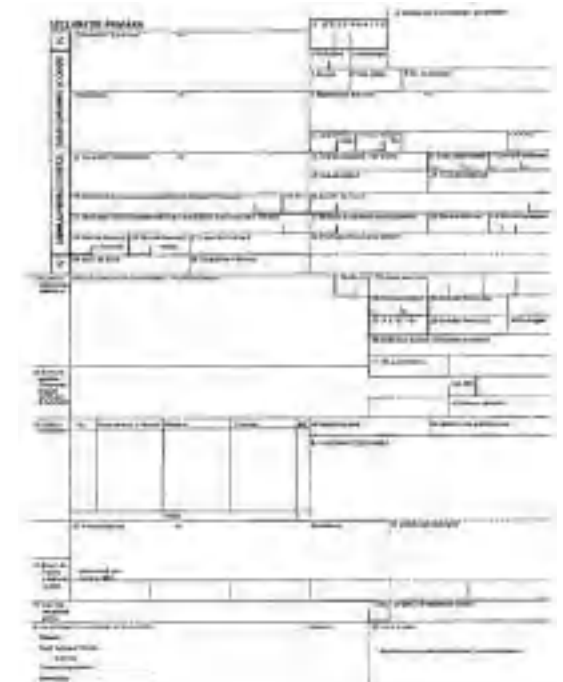
- ✓ 1160 – BRICENI (PVI);
- ✓ 1170 – BĂLȚI (PVI);
- ✓ 2021 – ZCV UNGHENI, UNGHENI (PVFI, feroviar);
- ✓ 2070 – CHIȘINĂU 1 (PVI, Industrială);
- ✓ 2080 – CHIȘINĂU 2 (PVI, Cricova);
- ✓ 2090 – CHIȘINĂU 3 (PVI, Petricani);
- ✓ 2150 – CĂUȘENI 1 (PVI);
- ✓ 3120 – CAHUL (PVI);
- ✓ 3130 – COMRAT (PVI),

inclusiv a mărfurilor (uleiuri esențiale) transportate într-un mijloc de transport, având diferiți expeditori și diferiți destinatari (grupaj) și/sau a mărfurilor de larg consum (de tip „cargu”).

Agenții economici din raioanele de est ale Republicii Moldova vor efectua procedurile de vămuire a mărfurilor la următoarele posturi vamale:

- ✓ 2150 – CĂUȘENI 1 (PVI);
- ✓ 2170 – BULBOACA (PVI);
- ✓ 2180 – BENDER 2 (PVI, feroviar);
- ✓ 2190 – REZINA (PVI);
- ✓ 2200 – RÎBNIȚA (PVI);
- ✓ 2241 – ZCV CRIULENI (Criuleni 14, 18) (PVIC);
- ✓ 2320 – CUCIURGAN (PVFI, rutier).

Notă: Vămuirea în alte posturi vamale decât cele stabilite conform competențelor poate fi autorizată de către autoritatea vamală la cererea declarantului.

Autorizarea pentru vămuirea mărfurilor la un alt post vamal intern decât cel stabilit de cadrul legal este acordată de biroul vamal la care este înregistrat agentul economic, iar pentru vămuire, la postul vamal de frontieră, autorizarea (Anexa 5) este acordată de Aparatul Central al Serviciului Vamal.

În cerere (formular tipizat) (Anexa 6) urmează a fi indicate următoarele date:

- ✓ denumirea (codul) postului vamal solicitat pentru vămuire;
- ✓ perioada de solicitare;
- ✓ regimul vamal (import, export etc.);
- ✓ denumirea mărfurilor și pozițiile tarifare, cantitatea și valoarea;
- ✓ argumentarea solicitării vămuirii mărfurilor la alte posturi vamale decât locul de înregistrare a sediului agentului economic.

La cerere se anexează următoarele acte:

1. contractul cu privire la tranzacțiile economice externe;
2. acte care confirmă necesitatea solicitării vămuirii mărfurilor la alt post vamal.

Autoritatea vamală urmează să examineze cererea în termen de până la 5 zile lucrătoare din momentul recepționării.

Cererea poate fi respinsă în cazul în care nu este argumentată, solicitantul are datorii la bugetul de stat sau postul vamal vizat este suprasolicitat.

Vămuirea mărfurilor (uleiurilor esențiale)

Legislația Republicii Moldova permite vămuirea mărfurilor (uleiurilor esențiale) atât prin declararea lor pe suport de hârtie, precum și în mod electronic.

a) Etapele vămuirii mărfurilor (uleiurilor esențiale) la export conform procedurii pe suport de hârtie

1. Perfectarea declarației vamale de export și stabilirea cuantumului drepturilor de export

Responsabil pentru perfectarea și depunerea declarației vamale de export este reprezentantul agentului economic în relațiile cu Serviciul Vamal.

Pentru perfectarea declarației de export sunt necesare minimum trei acte:

- documentul comercial (contractul sau factura);
- documentul de transport;
- după caz, actul permisiv, care se aplică pentru anumite categorii de mărfuri.

Notă: Agentul economic este în drept să prezinte și alte acte de care dispune, pentru a confirma corectitudinea datelor declarate.

În baza acestor documente, reprezentantul agentului economic în relațiile cu Serviciul Vamal perfectează **declarația vamală** și stabilește **cuantumul drepturilor de export** care urmează a fi achitate.

2. Achitarea drepturilor de export

Drepturile de export urmează a fi achitate în prealabil, adică anterior depunerii declarației vamale de export, în cuantumul stabilit de reprezentantul dumneavoastră.

La export se achită doar taxa pentru proceduri vamale, în mărime de 0,1% din valoarea contractuală a mărfii (luându-se în considerare cheltuielile de transport până la frontieră), **dar nu mai mult de 500 de euro**.

3. Depunerea declarației vamale în detaliu

După achitarea drepturilor de export, declarația vamală se înregistrează în sistemul informatic al Serviciului Vamal – „ASYCUDA World”, după care, în interval de maximum o oră de la momentul înregistrării, declarația vamală în detaliu și actele de însoțire urmează a fi depuse, pe suport de hârtie, la unul dintre posturile vamale interne din raza de activitate a biroului vamal la care este înregistrat agentul economic.

4. Prezentarea mărfurilor și a mijlocului de transport la postul vamal intern

Prezentarea mărfurilor (uleiuri esențiale) și a mijlocului de transport la postul vamal intern urmează a fi realizată concomitent cu depunerea declarației de export pe suport de hârtie.

5. Controlul vamal al mărfurilor

Sistemul informatic repartizează declarația vamală în detaliu pe unul din cele patru tipuri de culoare pentru efectuarea controlului vamal:

- **Culoarul verde** – permite acordarea liberului de vamă fără efectuarea controlului documentar și fizic.
- **Culoarul albastru** – permite acordarea liberului de vamă fără control documentar și fizic, dar cu efectuarea controlului ulterior vămuirii.
- **Culoarul galben** – permite acordarea liberului de vamă după efectuarea controlului documentar, dar fără efectuarea controlului fizic.
- **Culoarul roșu** – permite acordarea liberului de vamă doar după efectuarea controlului documentar și fizic.

În anumite situații, pe baza analizei de risc, funcționarul vamal are dreptul să redirecționeze declarația vamală de pe un culoar pe altul, în descreștere de la verde spre roșu.

6. Liber de vamă

După efectuarea controlului vamal, în funcție de culoarul de vămuire și întrunirea tuturor cerințelor stabilite de legislația în vigoare, funcționarul vamal **validează declarația vamală** și acordă **liberul de vamă**.

Notă: Declarația vamală validată și actele de însoțire trebuie păstrate minimum 5 ani, pentru a fi prezentate Serviciului Vamal în cazul unui control ulterior.

7. Prezentarea mărfurilor și a mijlocului de transport la postul vamal de frontieră

După acordarea liberului de vamă, mijlocul de transport și mărfurile (uleiuri esențiale) urmează a fi deplasate de la postul vamal intern la postul vamal de frontieră; mărfurile vor fi scoase de pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, iar funcționarul vamal va confirma, în sistemul informatic „ASYCUDA World”, finalizarea operației de export.

b) Etapele vămuirii mărfurilor conform procedurii de declarare electronică

Vămuirea electronică este accesibilă tuturor agenților economici și brokerilor vamali, care dispun de semnătură electronică eliberată de Centrul Telecomunicații Speciale.

Vămuirea electronică se aplică tuturor tipurilor de transport pentru mărfurile scoase (uleiurilor esențiale) din Republica Moldova, pentru a fi plasate sub regim de export definitiv.

1. Perfectarea declarației vamale electronice și stabilirea cuantumului drepturilor de export

La fel ca în cazul declarației vamale pe suport de hârtie, perfectarea declarației vamale electronice și stabilirea cuantumului drepturilor de export sunt realizate de reprezentantul agentului economic în relațiile cu Serviciul Vamal (brokerul vamal sau declarantul).

2. Achitarea drepturilor de export

Drepturile de export urmează a fi achitate în prealabil, anterior depunerii declarației vamale, în cuantumul stabilit de reprezentantul dumneavoastră.

Reiterăm: la export se achită doar taxa pentru proceduri vamale în mărime de 0,1% din valoarea contractuală a mărfii (luându-se în considerare cheltuielile de transport până la frontieră), **dar nu mai mult de 500 de euro**.

3. Semnarea electronică și înregistrarea declarației vamale

După achitarea drepturilor de export, declarația vamală se semnează electronic și se înregistrează prin intermediul sistemului informatic vamal.

În termen de maximum o oră, veți fi notificat printr-un mesaj electronic cu privire la faptul că puteți prezenta mărfurile la postul vamal de frontieră indicat în rubrica 29 a declarației vamale electronice de export.

4. Prezentarea mijlocului de transport și a mărfurilor (uleiuri esențiale) la frontieră

După recepționarea mesajului electronic, mijlocul de transport și mărfurile (uleiuri esențiale) vor fi prezentate la postul vamal de frontieră corespunzător, unde va fi efectuat controlul vamal în funcție de culoarul de vămuire pe care a fost repartizată declarația vamală.

Notă: Uneori, riscurile vamale ale operației de export implică necesitatea efectuării unui control vamal în cadrul unui post vamal intern, fapt despre care veți fi informat printr-un mesaj electronic după înregistrarea declarației. În acest caz, mărfurile (uleiuri esențiale) și mijlocul de transport urmează a fi prezentate la unul dintre posturile vamale interne, la alegerea dumneavoastră. Etapele următoare sunt similare declarației vamale pe suport de hârtie.

5. Controlul vamal al mărfurilor și liberul de vamă

După efectuarea controlului vamal și întrunirea tuturor cerințelor stabilite de legislația în vigoare a Republicii Moldova, funcționarul vamal validează declarația vamală, acordă liberul de vamă, mărfurile sunt scoase de pe teritoriul Republicii Moldova și are loc confirmarea finalizării operației de export în sistemul informatic „ASYCUDA World”.

Notă: Dacă mărfurile (uleiurile esențiale) sunt transportate sub acoperirea carnetului TIR, acesta urmează a fi prezentat în original, pe suport de hârtie, împreună cu mijlocul de transport și mărfurile (uleiuri esențiale), la postul vamal de frontieră unde urmează să fie validată declarația vamală. Tot aici vor fi îndeplinite formalitățile de perfectare a carnetului atribuite atât biroului vamal de plecare, cât și celui de destinație.

4.1.4. Controlul mărfurilor exportate

În scopul asigurării respectării legislației vamale, prevenirii fraudelor, autoritatea vamală aplică diverse proceduri și instrumente de control vamal.

Mărfurile (uleiurile esențiale) și mijloacele de transport sunt supuse controlului vamal selectiv. Selectivitatea prevede că autoritatea vamală folosește, pe baza analizei de risc, acele forme de control care sunt suficiente pentru asigurarea respectării legislației.

Notă: Autoritatea vamală este în drept, după caz, să utilizeze toate formele de control vamal.

Controlul mărfurilor exportate include următoarele activități:

I. Controlul documentar

La efectuarea controlului documentar sunt verificate documentele anexate la declarația vamală (minimum următoarele acte obligatorii:

- 1) factura;
- 2) documentele de transport;
- 3) actele permissive, necesare pentru acordarea liberului de vamă).

Totodată, pot fi solicitate suplimentar și alte acte care confirmă toate datele indicate în declarația vamală și care sunt necesare acordării liberului de vamă.

Actele anexate la declarația vamală trebuie să fie prezentate autorității vamale în original, iar în cazul declarației electronice, documentele sunt scanate și atașate la declarația vamală.

Dacă declarantul deține actele necesare vămii completate în limbi străine, autoritatea vamală poate cere traducerea acestora.

Controlul documentar constă în verificarea: corectitudinii completării declarației vamale în detaliu; existenței documentelor anexate la declarația vamală în detaliu, potrivit destinației vamale solicitate; concordanței dintre datele înscrise în declarația vamală și cele din documentele anexate; formei documentelor anexate.

II. Controlul fizic

Controlul fizic constă în verificarea mărfurilor (uleiuri esențiale) și a mijloacelor de transport cu scopul de a confirma informațiile despre natura, originea, starea și cantitatea mărfurilor, starea sigiliilor, ștampilelor și a altor mijloace de identificare.

Controlul fizic poate fi realizat prin: identificarea mărfurilor, numărarea locurilor sau coletelor, cântărire, măsurare, fotografiere, prelevare de probe și mostre, aplicarea echipamentului special de control vamal și a altor instrumente de control, în vederea confirmării datelor indicate în declarația vamală și/sau în actele de însoțire.

Autoritatea vamală poate aplica următoarele tipuri de control vamal fizic al mărfurilor:

- ▣ parțial (cu verificarea unei părți din lotul de marfă, suficiente pentru asigurarea respectării legislației vamale);
- ▣ total (cu verificarea întregului lot de marfă). Se aplică, în special, în situațiile în care există indicii temeinici privind nerespectarea legislației vamale în vigoare sau atunci când criteriul de selectivitate indică expres spre necesitatea verificării întregului lot de marfă, precum și în cazurile în care, pe baza analizei de risc, s-a stabilit că un control parțial nu va fi suficient pentru asigurarea respectării legislației vamale;
- ▣ efectuat în vederea prelevării de probe și mostre pentru cercetarea (expertiza) mărfurilor.

Declarantul și alți titulari de drepturi asupra mărfurilor (uleiuri esențiale) și a mijloacelor de transport, precum și reprezentanții acestora, sunt obligați să asiste la controlul mărfurilor (uleiuri esențiale) și al mijloacelor de transport și să acorde asistență autorității vamale în efectuarea controlului.

Declarantul sau reprezentantul acestuia este obligat ca, la cererea organului vamal, să manipuleze, să dezambaleze și să reambaleze mărfurile, fără să provoace degradarea acestora. Cheltuielile legate de aceste operații vor fi acoperite de declarant.

III. Controlul ulterior (audit post-vămuire și reverificarea declarațiilor vamale)

Activitatea de control ulterior poate fi realizată prin audit post-vămuire sau prin reverificarea declarațiilor vamale.

Obiectivele principale ale controlului ulterior sunt:

- ✓ de a oferi asistență operatorilor pentru depășirea unor erori de sistem și a oricăror deficiențe de înțelegere a regulamentelor vamale;
- ✓ de a verifica corectitudinea și integralitatea datelor introduse în declarațiile vamale; de a verifica dacă obligația de declarare a mărfurilor sau de furnizare a informațiilor a fost respectată în întregime; de a verifica dacă reglementările legate de regimurile vamale au fost aplicate corect;
- ✓ de a identifica erori, de a depista încălcări ale regulamentelor sau cazuri de fraudă.

4.1.5. Drepturi de export

În conformitate cu prevederile legislației vamale, la export se încasează doar **taxa pentru proceduri vamale**, care constituie 0,1% din valoarea contractuală a mărfii, luându-se în considerare cheltuielile legate de transportul până la frontieră, dar nu mai mult de 500 euro.

4.1.6. Perfectarea certificatelor obligatorii și opționale pentru mărfuri

Tipuri de origine a mărfurilor (uleiurilor esențiale)

Țara de origine a mărfii se determină în scopul aplicării unor măsuri tarifare și netarifare de reglementare a comerțului internațional.

Regulile de origine a mărfurilor și procedura de certificare a originii au o importanță majoră în comerțul internațional, în special cu statele cu care Republica Moldova are semnate acorduri de comerț liber, iar scutirea de taxe vamale se acordă doar dacă mărfurile sunt originare.

Definiția țării de origine este prevăzută în Legea nr.1380/20.11.1997 cu privire la tariful vamal, care prevede:

Drept țară de origine a mărfii (uleiurilor esențiale) se consideră țara în care ea a fost obținută integral sau a fost supusă unei prelucrări suficiente conform criteriilor stabilite de prezenta lege și de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte.

Regulile de origine se clasifică în două categorii:

- preferențiale, în cazul în care acestea sunt stipulate în acorduri de comerț liber și prevăd acordarea unui tratament preferențial;
- nepreferențiale, care se aplică în afara comerțului preferențial.

Certificat de origine

Originea mărfurilor se confirmă prin dovada originii sub formă de:

- ☒ certificat de origine, eliberat de autoritatea competentă a țării de export, sau
- ☒ declarație de origine, întocmită de exportator.

În comerțul preferențial, RM utilizează următoarele tipuri de certificate de origine:

Certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 – confirmă originea preferențială a mărfurilor în comerțul cu statele membre ale UE, ale CEFTA, cu Turcia.

Certificat de origine a mărfurilor Forma CT-1 – confirmă originea preferențială a mărfurilor în comerțul cu statele membre ale CSI.

Certificat de origine Forma A – confirmă țara de origine a mărfurilor exportate din RM în statele care acordă Republicii Moldova Sistemul Generalizat de Preferințe (GSP), și anume: Elveția, Norvegia, Japonia, SUA și Canada.

Certificat de circulație a mărfurilor EUR.1

Certificat de origine a mărfurilor Forma CT-1

Certificat de origine Forma A

I. Completarea certificatului de origine la export

Certificatele de origine preferențiale la export din RM se eliberează de către organul vamal, iar la import în RM sunt eliberate de organul competent din țara de export.

Formularele certificatelor de origine, care conțin simboluri de protecție împotriva falsificării, sunt eliberate de organele vamale, unde se perfectează exportul mărfurilor sau unde exportatorul este înregistrat/își are procesul de producere/păstrare a mărfurilor. La cererea-declarație (Anexa 7) completată se anexează și setul de documente justificative, care confirmă că produsele care se exportă îndeplinesc cerințele pentru eliberarea certificatului.

Agentul economic are dreptul să prezinte orice document sau informație în susținerea celor declarate în cererea-declarație. Exportatorul trebuie să confirme originea produselor respective, precum și îndeplinirea tuturor celorlalte condiții prevăzute de regulile de origine în cauză. Astfel, exportatorul trebuie să dețină documentele care atestă originea materialelor utilizate la producerea mărfii; documentele care dovedesc prelucrarea sau transformarea materialelor; documentele care conțin date și informații ce probează respectarea criteriilor de determinare a originii.

Aceste informații pot fi confirmate prin mai multe acte, inclusiv: facturi fiscale, dispoziții de plată, acte de achiziție, certificat de origine, extrase din conturile contabile, declarația producătorului/exportatorului care conține operațiile efectuate pentru a obține mărfurile, contracte de livrare, declarații vamale, documentele conform cărora se efectuează procesul de producere a mărfii, autorizațiile de perfecționare pasivă, calculații, raportul de expertiză eliberat de Camera de Comerț și Industrie etc.

Toate aceste acte și informații pot fi solicitate de organul vamal. De asemenea, organul vamal este în drept să efectueze controalele necesare pentru a asigura respectarea cerințelor, inclusiv să viziteze întreprinderea, să asiste la procesul de producere, să verifice documentele contabile etc.

Certificatul completat de exportator este autentificat de organul vamal; totodată, se percepe taxa pentru proceduri vamale conform Legii nr. 1380/20.11.1997 cu privire la tariful vamal.

II. Prezentarea certificatului de origine

Certificatul de origine la export se prezintă, de regulă, concomitent cu declarația vamală.

Certificatul de origine poate fi eliberat, în cazuri excepționale, și după exportul efectiv al mărfii dacă nu a fost emis în etapa exportului sau dacă certificatul emis anterior nu a fost acceptat în statul de import din motive tehnice. În aceste cazuri, în certificatul de origine se face mențiunea "ISSUED RETROSPECTIVELY" sau «Выдан впоследствии», după caz.

În cazul furtului, pierderii sau deteriorării certificatului, la cererea scrisă a exportatorului, poate fi eliberat un duplicat.

Exportatorului îi revine responsabilitatea asigurării păstrării copiei certificatului și a documentelor ce confirmă originea mărfii cel puțin 3 ani, luând în considerare că vama poate efectua controlul ulterior al originii.

Un astfel de control poate fi inițiat de vama țării de import dacă are suspiciuni justificate cu privire la autenticitatea certificatului sau la respectarea celorlalte condiții.

III. Confirmarea originii mărfurilor importate

Certificatul de origine sau declarația pe factură se prezintă organului vamal concomitent cu declarația vamală de import pentru a justifica aplicarea regimului preferențial, conform acordului de liber schimb cu țara sau uniunea respectivă.

Totodată, certificatul de origine este necesar în următoarele cazuri:

- importul mărfurilor din țara respectivă se reglementează prin restricții cantitative sau prin alte măsuri de reglementare a activității comerciale externe;
- acest lucru este prevăzut de legislația din domeniile protecției mediului înconjurător, ocrotirii sănătății, protecției drepturilor consumatorilor, asigurării ordinii publice, securității statului și din alte domenii de importanță vitală, pre-

- cum și de acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte;
- documentele prezentate pentru perfectare vamală nu conțin date cu privire la originea mărfii sau autoritatea vamală are teme să presupună, că datele declarate cu privire la originea mărfurilor sunt neautentice.
- Neprezentarea dovezii de origine nu poate constitui temei pentru refuzul trecerii mărfii peste frontiera vamală, însă, în lipsa documentului respectiv, nu se aplică regimul preferențial, și declarantul va trebui să achite taxa vamală de import.

Originea preferențială poate fi confirmată și ulterior, după vămuirea mărfurilor, dar până la expirarea termenului prevăzut de acordurile respective. În aceste cazuri, suma taxei vamale se restituie.

IV. Sistemul REX

La exportul mărfurilor de origine preferențială din RM în Elveția și Norvegia, care oferă RM Sistemul Generalizat de Preferințe, originea se confirmă prin înregistrarea exportatorilor în Sistemul REX (engl. *Registered Exporter System*).

Ulterior înregistrării în sistemul REX, exportatorul documentează originea pe propria răspundere prin întocmirea unor „atestate de origine”. Pentru înregistrarea în acest sistem, exportatorul depune la Serviciul Vamal o cerere, conform modelului din Ordinul Serviciului Vamal nr. 525/20.11.2019 referitor la aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura de înregistrare și revocare a înregistrării exportatorilor în/din sistemul exportatorilor înregistrați.

Declarația de origine a mărfurilor

Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale paneuro-mediteraneene (Convenția PEM), aplicabilă în comerțul cu statele membre ale UE, ale CEFTA și cu Turcia, permite confirmarea originii prin aplicarea declarației de origine pe factură sau a altui document comercial.

Declarația de origine se poate întocmi:

de către un **exportator aprobat**; sau

de către orice exportator pentru o livrare, care conține produse originare a căror valoare totală nu depășește 6 000 de euro.

În aceste cazuri, obținerea certificatului de origine **nu este necesară**. Totodată, exportatorul care întocmește o declarație de origine trebuie să dețină acte ce confirmă respectarea regulilor de origine, care pot fi solicitate de organul vamal.

Declarația de origine este întocmită de exportator pe o factură, un bon de livrare sau pe orice alt document comercial care descrie produsele respective într-o măsură suficient de detaliată pentru a permite identificarea acestora.

Textul declarației trebuie să fie reprodus conform modelului din Convenția PEM, utilizând una dintre versiunile lingvistice, și semnat de exportator.

Versiunea română: ***Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document declară că, exceptând cazul în care, în mod expres, este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială din Republica Moldova.***

Informații obligatorii privind originea mărfurilor

Agenții economici pot solicita de la Serviciul Vamal decizia privind originea, a cărei aplicare este obligatorie pentru organele vamale la eliberarea certificatului de circulație EUR.1 și care este valabilă 3 ani de la data emiterii.

Cererea (Anexa 8) de forma stabilită pentru emiterea unei astfel de informații se depune la Serviciul Vamal și se examinează în cel mult 150 de zile de la data acceptării cererii.

Informația obligatorie trebuie să fie prezentată de titularul acesteia în momentul vămuirii și se aplică de către organul vamal cu condiția, că mărfurile respective și circumstanțele care au determinat originea sunt conforme în toate privințele cu cele descrise în informația obligatorie prezentată. Totodată, prezentarea informației obligatorii privind originea nu elimină necesitatea prezentării unei dovezi de origine.

Confirmarea originii nepreferențiale a mărfurilor

Originea nepreferențială a mărfurilor se confirmă prin Certificatul de origine de forma generală «C», eliberat de Camera de Comerț și Industrie a RM (CCI).

Completarea certificatului de origine pentru export

Temei pentru eliberarea certificatelor de forma C îl constituie cererea-declarație (Anexa 9) completată de

exportator. La cererea-declarație se anexează următoarele documente:

- extrasul din Registrul de stat al întreprinderilor și organizațiilor (în copie autentificată prin aplicarea semnăturii exportatorului sau a reprezentantului său legal);
- speciile semnăturii conducătorului exportatorului sau a reprezentantului său legal (în original);
- actele de identitate ale persoanei fizice exportator sau ale reprezentantului exportatorului (în copie autentificată prin aplicarea semnăturii exportatorului sau a reprezentantului său legal);
- procura eliberată reprezentantului exportatorului, care confirmă împuternicirile de a reprezenta interesele acestuia la CCI, de a prezenta documente, date și informații necesare în vederea confirmării originii mărfii, precum și de a semna și a primi originalul certificatului de origine nepreferențial în numele și pe responsabilitatea deplină a exportatorului (în original).

4.2. Procedurile de export vamale

Procedurile vamale încep odată cu prezentarea la organul vamal a documentelor, mărfii (uleiuri esențiale) și transportului (procedeul de plasare a mărfurilor și mijloacelor de transport în regimul vamal de export) și se vor finisa cu punerea în circulație a mărfii încărcate (uleiuri esențiale) în transport și vămuite.

Declarația Vamală și cine este Declarantul

În conformitate cu Articolul 1, al Codului Vamal al Republicii Moldova nr. 1149 din 20.07.2000:

- ✓ **Declarație vamală** este actul unilateral prin care o persoană manifestă, în formele și modalitățile prevăzute de legislația vamală, voința de a plasa mărfurile sub o anumită destinație vamală.
- ✓ **Declarantul** este persoana care întocmește și depune declarație vamală în nume propriu sau persoana, pe al cărei nume este întocmită declarația vamală de către brokerul vamal sau intermediar.

Cerințele tehnice specifice întocmirii declarației vamale sunt specificate în Ordinul nr. 346-O din 24.12.2009 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind imprimarea, utilizarea și completarea declarației vamale în detaliu (<http://lex.justice.md/md/333376/>).

Inițial întocmirii declarației vamale, Exportatorul (Declarantul) din numele propriu sau Brokerul vamal împuternicit, asigură înregistrarea entității economice participantă la comerțul extern în Sistemul Informațional Integrat Vamal ASYCUDA World (SIIV ASYCUDA World) la biroul vamal din raza sediului companiei.

Declarația vamală

Efectuarea operațiunilor de vămuire și întocmirea declarației vamale poate fi asigurată și completată de către exportator de sine stătător, sau prin intermediul brokerului vamal licențiat. Brokerul vamal este în drept să efectueze, în numele și pentru persoane terțe (Exportatori), orice operațiuni de mediere în domeniul vamal. Brokerul vamal activează în baza Autorizației de broker vamal, eliberată de Serviciul Vamal.

Exportatorul (Declarantul) din numele propriu sau Brokerul vamal împuternicit, trebuie să dețină semnătura digitală pentru autentificarea procedurilor și documentelor la declararea electronică a mărfurilor.

Exportatorul beneficiază de următoarele servicii prestate de brokerul vamal, prin contractul de prestări servicii încheiat: (i) declararea mărfurilor (uleiuri esențiale) și a mijloacelor de transport; (ii) depozitarea provizorie a mărfurilor și unităților de transport; (iii) asistență la vămuirea mărfurilor (uleiuri esențiale) și mijloacelor de transport, (iv) asistență la determinarea corectă a valorii în vamă a mărfurilor declarate, și (v) respectarea procedurilor de vămuire a mărfurilor declarate (uleiuri esențiale).

Termenele și locul unde trebuie să fie depusă declarația vamală

Programul de depunere a declarației vamale electronice nu este limitat în timp și poate fi depus în 24/24 ore, din oficiul Exportatorului din numele propriu sau a Brokerului vamal împuternicit.

Exportatorul poate alege postul vamal pentru declararea exportului, inclusiv să depună declarația vamală direct la punctul de trecere a frontierei. Totodată, poate fi solicitată efectuarea controlului vamal în alte locuri decât organul vamal, și în afara orelor de program.

La declarația vamală electronică se anexează copiile scanate ale documentelor însoțitoare (comerciale, de transport, acte permissive, prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive eliberate de autoritățile emitente persoanelor fizice și persoanelor juridice pentru practicarea activității de întreprinzător, aprobat prin Legea nr. 160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător), în baza cărora este întocmită declarația vamală respectivă. Anexarea se efectuează prin activarea butonului drept pe rândul corespunzător al documentului din borderoul documentelor atașate la declarația vamală și selectarea funcției „ADD SCAN”. Copiile (scanate) ale documentelor însoțitoare se atașează în formatul „.jpg” sau „.pdf”, având rezoluția de 300 dpi și mărimea de cel mult 50 MB.

Documente însoțitoare eliberate de către alte autorități publice și prezentate organelor vamale prin intermediul sistemelor de comunicații informaționale (fără suport de hârtie) nu se scanează pentru a fi atașate la de-

claritatea vamală, iar în borderoul documentelor atașate se înscrie doar numărul de identificare și data eliberării. Vizualizarea și verificarea acestora se va efectua ulterior de către organul vamal prin intermediul modulului „Multy-Agency”.

După completarea declarației vamale electronice de export, aceasta se stochează pe serverul Serviciului Vamal în SIIV „ASYCUDA World” pe numele postului vamal electronic.

Agentul economic sau reprezentantul său poate retrage declarația vamală cu titlu definitiv sau în vederea rectificării ulterioare după înregistrarea acesteia pe serverul organului vamal, dar până la momentul începerii controlului vamal.

În cazul declarării mărfurilor în baza declarației vamale electronice, declarantul efectuează următoarele operațiuni:

1. accesează butonul „Înregistrare” al declarației vamale electronice;
2. semnează declarația vamală electronică completată și stocată cu ajutorul semnăturii digitale emise în conformitate cu legislația în vigoare, selectând certificatul cheii publice;
3. la finalizarea operațiunii de înregistrare, SIIV „ASYCUDA World” atribuie automat declarației vamale electronice un număr de înregistrare;
4. în cazul în care mărfurile (uleiuri esențiale) exportate urmează a fi transportate sub acoperirea carnetului TIR (conform prevederilor Convenției internaționale cu privire la transportul internațional de încărcături sub acoperirea Carnetului TIR (Geneva, 14 noiembrie 1975), ratificate prin Hotărârea Parlamentului nr.1318 din 2 martie 1993), originalul acestuia pe suport de hârtie se prezintă, împreună cu mijlocul de transport și mărfurile, la postul vamal de frontieră, care validează declarația vamală de export și îndeplinește formalitățile vamale atribuite biroului de plecare și de destinație.

Procedura de depunere și semnare a declarației vamale electronice

După completarea declarației vamale electronice, anexarea documentelor electronice la declarația vamală, și aplicarea semnăturii digitale, selectând certificatul cheii publice, se finalizează cu stocarea acestor documente pe serverul Serviciului Vamal în SIIV ASYCUDA World.

Ulterior, Declarația vamală se examinează în format electronic de către inspectorul vamal din cadrul postului vamal electronic.

Numărul de înregistrare de la SIIV ASYCUDA World

După completarea și înregistrarea declarației vamale electronice de export, autentificată cu semnătură digitală, aceasta se stochează pe serverul Serviciului Vamal în SIIV ASYCUDA World pe numele postului vamal electronic.

La finalizarea operațiunii de înregistrare, SIIV ASYCUDA World atribuie automat declarației vamale electronice un număr de înregistrare.

Recepționarea declarației vamale de către organul vamal

Odată completată și semnată, declarația vamală se consideră recepționată de organul vamal.

După înregistrarea declarației vamale electronice, colaboratorul responsabil de repartizare (administratorul postului vamal electronic), în termen de maximum 20 minute, efectuează acțiunile de: (i) accesarea a butonului de selectare a declarațiilor pe culoare, după care SIIV “ASYCUDA World” stabilește culoarul declarației vamale; (ii) rezervă în contul unic al organelor vamale sumele mijloacelor bănești necesare achitării drepturilor de export aferente operațiunii respective; (iii) în cazul atribuirii declarației pe culoarul verde, inspectorul comandă verificarea declarației în modulul “Multy-Agency” și (iv) la solicitarea exportatorului, imprimă pe suport de hârtie declarația electronică de export, autentifică copia respectivă cu ștampila individuală și o transmite solicitantului.

Mesajul de confirmare pot recepționa din partea Serviciului Vamal

În termen de cel mult o oră, SIIV “ASYCUDA World” trimite un mesaj electronic agentului economic sau brokerului vamal cu următorul conținut: “Puteți prezenta mărfurile la postul vamal de frontieră (indicat în rubrica 29 a declarației vamale în detaliu)”.

În cazul în care, riscurile vamale ale operațiunii implică efectuarea unui control vamal la un post vamal intern, mesajul va avea următorul conținut: “Urmează să prezentați mărfurile la postul vamal, cu indicarea denumirii acestuia.”

Exportul se realizează în maxim 8 zile după depunerea declarației vamale, conform prevederilor art.42 al Codului Vamal al RM.

Culoar de control a fost repartizată declarația vamală de către SIIV ASYCUDA World

Declarația recepționată de către Serviciul Vamal se repartizează automat pe unul din culoarele de control de către SIIV ASYCUDA World. Controlul vamal se efectuează în baza analizei de risc. Agentul economic află la

frontieră tipul culoarului de control. Declarația vamală se repartizează de către SIIV ASYCUDA World pe unul din cele patru culoare de control: verde, albastru, galben și roșu.

1. **Culoarul verde** - liber de vamă, unitatea de transport se deplasează la frontieră, fără efectuarea controlului vamal, cu direcționare spre control post-vămuire. Declarațiile vamale sunt validate imediat, agenții economici dispunând de marfă imediat după depunerea declarației.
2. **Culoarul albastru** – liber de vamă, cu verificări selective ulterioare. Aceste verificări se vor realiza de către organul vamal din oficiu, în baza actelor anexate la declarația vamală și nu va implica intervenția în activitatea agentului economic, cu excepția situațiilor în care se vor constata unele abateri de la reglementările vamale.
3. **Culoarul galben** – controlul documentar al declarației vamale, precum și acțiunile de control vamal impuse de criteriile de risc. În cazul necesității, colaboratorul vamal solicită documente suplimentare, transmite declarantului vamal sau exportatorului care a înregistrat declarația vamală un mesaj electronic despre necesitatea prezentării documentului respectiv prin intermediul sistemului de mesagerie al SIIV ASYCUDA World. Dacă declarantul nu a prezentat documentul solicitat în termen de cinci zile lucrătoare de la recepționarea solicitării, colaboratorul vamal invalidează declarația vamală de export respectivă și remite declarantului mesajul corespunzător, precum și efectuează înscrieri în SIIV “ASYCUDA World” despre operațiunile efectuate și corespunderea documentelor atașate.
4. **Culoarul roșu** – controlul documentelor și controlul fizic al mărfurilor. Colaboratorul vamal efectuează acțiuni de control vamal documentar și fizic, confruntă datele cu documentele aferente tranzacției comerciale și mărfurilor transportate (uleiuri esențiale). În cazul necesității de a solicita documente suplimentare, procedura solicitării și prezentării acestora va fi cea reglementată de pct.19 al Regulamentului cu privire la procedura vămuirii electronice a mărfurilor la export.

IMPORTANT! La neconcordanțe între declarația vamală, documentele aferente și marfa fizică, colaboratorul vamal invalidează, în caz de necesitate, declarația vamală, utilizând opțiunea “anulare” în SIIV ASYCUDA World.

Controlul mărfurile exportate (uleiuri esențiale) în baza declarației vamale electronice

Controlul mărfurilor este realizat la postul vamal de frontieră în dependență de cele 4 coridoare de control: roșu, galben, albastru și verde. Culoarul galben presupune control documentar, iar cel roșu - control documentar și fizic al mărfurilor.

Controlul fizic, de regulă, se va desfășura în punctele de trecere a frontierei. De la această regulă sânt stabilite următoarele excepții: (i) în cazul în care riscurile vamale ale operațiunii implică efectuarea unui control vamal la un post vamal intern, și (ii) În cazul transportului de mărfuri pe cale ferată. În aceste cazuri, exportatorul urmează să prezinte mărfurile la orice post vamal intern pentru efectuarea controlului respectiv.

Aplicarea sigiliului

Sigiliul poate fi aplicat la posturile vamale de frontieră, precum și la posturile interne de control, doar după efectuarea controlului vamal.

4.3. Procedurile de export post-vamale

Procedurile post-vamale de export vor fi finalizate de la vămuire până la finalizarea tranzacției de export.

Procedurile de livrare a mărfii către importator după ieșirea transportului din vamă.

Exportatorul sau brokerul vamal împuternicit (în cazul unui contract cu servicii complexe) va asigura prin persoanele responsabile ale transportatorului și expeditorului implementarea și verificarea următoarelor momente:

- A. monitorizarea transportării, în scopul evitării riscului nelivrării la timpul stabilit, deteriorării sau a pierderii iremediabile a mărfurilor, în cazul survenirii forțelor majore (aceste momente necesită de a fi regăsite anterior perfectării contractelor cu transportatorul expeditorului și de asigurare a mărfii și mijlocului de transport);

- B. confirmarea livrării, care prevede executarea graficului de livrare și a condițiilor contractului de transport și prevederilor contractului de vânzare-cumpărare (condițiile de livrare conform INCOTERMS), la trecerea riscurilor de la vânzător la cumpărător;
- C. recepționarea mărfii – reprezintă actul juridic de acceptare a mărfii drept corespunzătoare condițiilor contractuale de către Importator (sau de persoana împuternicită), care se finalizează prin aplicarea ștampilei destinatarului pe exemplarul corespunzător al fișei CMR și/sau prin alte mijloace convenite între Importator și Exportator.

Informarea importatorului referitor la expedierea mărfii

Exportatorul, printr-un e-mail, informează Importatorul, în conformitate cu stipulările contractuale despre următoarele momente ale tranzacției de export - import:

- expedierea mărfii și termenul orientativ de sosire a transportului;
- sursele de comunicare cu transportatorul – expeditorul sau, în cazul exportului multimodal, a transportatorului și expeditorului;
- graficul real de deplasare a transportului;
- alte informații importante specifice acestei tranzacții.

Procedura de confirmare a sosirii și transmiterii efective a mărfii importatorului

Procedura de confirmarea a sosirii și transmiterii efective a mărfii Importatorului, constă în:

1. sosirea mijlocului de transport în locul de transmitere stabilit conform contractului;
2. verificarea cantității și calității mărfii transmise de către Importator (sau de brokerul împuternicit) și de expeditorul și/sau brokerul împuternicit din numele Exportatorului;
3. descărcarea mărfii (în conformitate cu contractul de partea responsabilă);
4. modalitățile de înlăturare a diferențelor apărute și primirea deciziilor de acoperire a pierderilor, în caz de survenire a unor neconformități.

La exportul mărfurilor agroalimentare, care sunt supuse în permanență schimbărilor calitative și cantitative, pot surveni unele devieri la greutate, volum sau chiar calitate. Din aceste considerente, Exportatorul trebuie să aibă la descărcarea și cântărirea mărfii un reprezentant propriu sau să fie reprezentat de transportator-expeditor, care să aibă instrucțiuni și împuterniciri clare de acțiune.

Modalitățile de plată aplicabile la operațiunile de export

Modalitățile de plată aplicabile la operațiunile de export - import constau în organizarea tehnică a circulației documentelor comerciale, care confirmă livrarea și recepționarea mărfii cu asigurarea în termen a plății (-lor) pentru bunul livrat, cu aplicarea unor instrumente (modalități) de plată în raporturile comerciale între parteneri (vânzător – comparator), prin intermediul băncilor comerciale care îi deservesc.

În practica internațională a tranzacțiilor de export – import, Exportatorul (vânzătorul) și respectiv Importatorul (cumpărătorul) aplică diverse modalități de plată, în conformitate cu legislația comercială națională și internațională, cel mai des aplicabile fiind: (i) plată în avans; (ii) acreditiv documentar; (iii) Incaso documentar și (iv) plata la termen. Modalitățile respective sunt prezentate în succesiunea de creșterea riscurilor exportatorului și de descreștere a riscurilor Importatorului.

Monitorizarea încasărilor pentru marfa livrată și ce obligații fiscale sunt aplicabile la repatrierea de mijloace bănești provenite din tranzacții economice externe

Exportatorul, în baza modalității de plată convenită cu Importatorul pentru mărfurile livrate, va monitoriza, prin intermediul băncii comerciale care îl deservește, termenii de plată și sumele de plăți virate pe contul bancar, astfel, ca să asigure recepționarea totală a sumei tranzacției specificate în Contractul internațional de vânzare – cumpărare. În Contractul internațional de vânzare – cumpărare trebuie să fie expres specificat modul de soluționare a litigiilor, inclusiv în cazul apariției lor, cine va fi mediatorul (ex. Curtea Permanentă de Arbitraj de la Haga sau Stockholm).

Exportatorul, în conformitate cu art. 3 al Legii nr. 1466 din 29.01.1998, cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacții economice externe (<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=311599&lang=1>), cu modificările ulterioare, este obligat să înregistreze în conturile lor bancare din Republica Moldova încasările de la export. Termenul de repatriere a mijloacelor valutare provenite din contracte de vânzare-cumpărare (export-import) este termenul stabilit în contract, dar nu mai mult de doi ani de la data expedierii mărfurilor respective.

Controlul asupra repatrierii mijloacelor bănești provenite din tranzacții economice externe este efectuat de

către organele Inspectoratului Fiscal Principal de Stat. Nerespectarea termenelor de repatriere a mijloacelor bănești, a celor materiale și a serviciilor, se sancționează cu amendă, aplicată agenților economici, în proporție de 0,1% din suma (valoarea) mijloacelor nerepatriate pentru fiecare zi calendaristică de întârziere. Cuantumul amenzii nu poate depăși 40 la sută din valoarea mijloacelor bănești nerepatriate în termenele stabilite. Achitarea amenzii nu scutește agenții economici de obligația de repatriere a mijloacelor bănești și a celor materiale.

Recuperarea Taxei pe Valoarea Adăugată (TVA) aferentă exportului

În conformitate cu art.104 al Codului Fiscal Nr. 1163 din 24.04.1997 (<http://lex.justice.md/md/326971/>), cu modificările ulterioare, livrările de mărfuri și servicii pentru export, precum și toate tipurile de transporturi internaționale de mărfuri sunt impozitate la cota zero, iar exportatorii au dreptul la restituirea sumei TVA aferente tranzacției de export. Dreptul la restituirea TVA din buget se extinde, în exclusivitate, numai asupra exportatorilor înregistrați în calitate de plătitori de TVA.

Livrarea serviciilor legate de exportul de mărfuri se consideră parte a exportului de mărfuri (art.105 al Codului Fiscal), ceea ce presupune restituirea TVA, inclusiv pentru serviciile de expediție și transport internațional, servicii de intermediere ș.a. aferente exportului de mărfuri.

Restituirea TVA din bugetul de stat se efectuează în conformitate cu Regulamentul privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 93 din 01.02.2013 (<http://lex.justice.md/md/346650/>).

Solicitarea cu privire la restituirea TVA se efectuează prin depunerea la Inspectoratele Fiscale Teritoriale de la locul de deservire a cererii la Regulamentul sus-menționat. În cererea de restituire se indică, în mod obligatoriu, suma TVA solicitată spre restituire. Dacă nu este indicată suma solicitată spre restituire, cererea nu se examinează. Suma TVA solicitată spre restituire trebuie să corespundă cu suma reflectată în Declarația privind TVA. În scopul confirmării dreptului la restituirea TVA pe valorile materiale și serviciile procurate, exportatorul trebuie să dispună de:

1. Declarațiile privind TVA;
2. Registrele de evidență a livrărilor și procurărilor;
3. Contractul în baza căruia a fost efectuat exportul de mărfuri (uleiuri esențiale);
4. Factura comercială (Invoice);
5. Declarația vamală de export a mărfurilor;
6. Documentul de transport internațional al mărfurilor (uleiuri esențiale) (copie);
7. Confirmarea organelor vamale privind livrarea mărfurilor pentru export.

Exportatorul, pe durata întregii tranzacții, va avea grijă să obțină documentele necesare pentru restituirea TVA. O deosebită atenție se va acorda aplicării ștampilei organelor vamale ale unui stat limitrof pe documentul de transport internațional al mărfurilor (uleiuri esențiale).

Necesitatea Auditului Post Vămuire (APV)

Controlul vamal, ulterior prin auditul post-vămuire al persoanelor care practică activitate de întreprinzător, se planifică, se înregistrează, se supraveghează și se raportează în conformitate cu prevederile Legii nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și în conformitate cu Codul Vamal al Republicii Moldova, secțiunea 291. În procesul auditului post-vămuire, organul vamal este obligat să identifice și să examineze imparțial toate faptele și circumstanțele ce au tangență cu trecerea mărfurilor peste frontiera vamală și plasarea acestora într-o destinație vamală.

Aceste activități de control ale Serviciului Vamal al Republicii Moldova, sunt necesare pentru ajustarea operațiunilor vamale la standardele UE și OMV, pentru a reduce timpul lung de așteptare în punctele de trecere a frontierei și de a crea agenților economici cele mai confortabile condiții pentru dezvoltarea afacerilor sale.

Documente necesare pentru Auditul de Post Vămuire (APV)

Conform legislației Republicii Moldova, agenții economici, care efectuează comerțul internațional de mărfuri, sunt obligați de a păstra documentele care se referă la operațiunile de import sau export pentru o perioadă de 6 ani. Agentul economic trebuie să fie în stare să demonstreze colaboratorilor vamali cum au fost achiziționate și achitate bunurile importate sau exportate, cum s-au clasificat tarifar mărfurile și cum s-a luat decizia asupra declarării valorii în vamă și originii mărfurilor.

Pentru implementarea Auditului de Post Vămuire (APV), agentul economic trebuie să dispună de următoarele documente justificative:

1. Contractul, oferta, comanda sau factura proformă, unde sunt indicați termenii de livrare, inclusiv cantitatea, valoarea, data livrării și modul de plată;

2. Factura unde este indicată data livrării, descrierea mărfurilor, cantitatea și valoarea, condițiile livrării (conform INCOTERM);
3. Documentele de însoțire de tranzit, unde este indicat cum mărfurile au intrat în Moldova, itinerarul parcurs și sunt aplicate ștampilele vamale necesare;
4. Informația preliminară despre codul tarifar și origine, care confirmă clasificarea tarifară și originea mărfurilor.

CAPITOLUL V. PRINCIPALII ACTORI ÎN PROCESUL DE EXPORT ȘI ROLUL ACESTORA

5.1. Rolul exportatorilor

Exportatorul este o entitate juridică înregistrată sub formă de agent economic sau persoană fizică rezidentă a statului, din numele căruia este încheiat un contract de vânzare-cumpărare de export de mărfuri. În domeniul vamal, exportatorul este partea care face (sau din numele propriu sau prin broker vamal) declarația de export.

Rolul exportatorului:

1. Studiarea unei anumite piețe externe, tendințele, traderi, cerințele de calitate;
2. Evaluarea cheltuielilor comerciale și de export – logistica de export;
3. Formularea ofertei și luarea deciziei de a produce pentru export;
4. Comunicarea ofertei de export importatorului identificat sau mai multor traderi;
5. Negocierea și perfectarea contractului (tuturor aspectelor și, în primul rând, agrearea parametrilor de calitate pentru lotul de marfă care se dorește a fi exportat (uleiuri esențiale));
6. Pregătirea documentelor și înregistrarea Exportatorului la Serviciul Vamal;
7. Pregătirea documentelor însoțitoare referitoare la marfa exportată;
8. Identificarea companiei de transport;
9. Perfectarea certificatelor;
10. Perfectarea declarației vamale;
11. Plasarea mărfii (uleiuri esențiale) și a mijloacelor de transport sub supraveghere vamală;
12. Lichidarea obiecțiilor și introducerea modificărilor în procesul de vămuire;
13. Transmiterea mărfii Importatorului și informarea acestuia referitor la expedierea mărfii;
14. Monitorizarea încasărilor pentru marfa livrată (uleiuri esențiale);
15. Recuperarea taxei pe valoarea adăugată (TVA) aferente exportului.

Oferta de export se face de către Exportator, atât din propria inițiativă, precum și ca răspuns la o cerere de ofertă din numele Importatorului. Oferta de export se face în formă scrisă și se comunică Importatorului prin fax, e-mail sau prin poștă. Oferta de export adesea este însoțită de o mostră a produsului preconizat pentru export, precum și de un document ce confirmă calitatea mărfii.

5.2. Rolul importatorilor

Schimbările economice externe se concretizează, în principiu, în acte de vânzare-cumpărare, a căror suport juridic îl reprezintă contractele de vânzare internațională.

Importatorul este parte importantă în exportul produselor și se identifică prin:

1. relații directe și permanente cu importatorii cunoscuți din tranzacțiile anterioare;
2. recomandat de către un alt client dintr-o tranzacție anterioară;
3. ofertă sau contraofertă (în scris sau orală);
4. participarea la expozițiile de specialitate în țările importatoare;
5. anunț publicitar sau companie publicitară, inclusiv prin intermediul comerțului electronic internațional și surselor Internet.

În cazul importului de produse din uleiuri esențiale putem afirma, că este total specific și particular doar sectorului culturii etero-oleaginoase, iar identificarea importatorului și menținerea

relațiilor depinde foarte mult de exportator (întreprindere / grup de companii sau, în cel mai des caz, asociație / cooperativă) prin calitatea, omogenitatea, sortimentul și volumele de livrare a produselor procesate din culturile etero-oleaginoase.

Bunurile exportate și importate sunt inspectate la biroul vamal regional, în jurisdicția căruia este înregistrat exportatorul/importatorul, iar în cazul uleiului esențial, tranzacția se verifică prin expedierea din timp a mostrelor de produse ce se doresc să fie exportate. Moștra include obligatoriu certificatul de calitate cu analiză de laborator acreditat internațional și recunoscut pentru compoziția chimică și generală a reziduurilor de pesticide (în RM nu avem așa laborator și trebuie efectuate în afara țării și importatorul identificat poate sugera un laborator acreditat din experiența de lucru anterioară), iar în cazul producției ecologice este necesar certificat eliberat de un organism internațional acreditat.

Rolul importatorului:

1. Stabilirea criteriilor de calitate, omogenitate, sortimentul și volumele de livrare a produselor procesate din culturile etero-oleaginoase;
2. Negocierea și perfectarea contractului cu exportatorul și definitivarea tuturor clauzelor contractuale;
3. Va facilita procedurile de import pe teritoriul vamal al țării importatoare;
4. Confirmarea de către Importator a sosirii mărfii și verificarea corespunderii acesteia cu caracteristicile agreate;
5. Achitarea exportatorului pentru marfa livrată (în dependență de metodele și sumele negociate în contract), etc.;
6. Achitarea costurilor de devamare a mărfii (în baza negocierilor definitive în contract).

5.3. Procedurile și organele de certificare

În Republica Moldova, sectorul PAM este dezvoltat în baza a două sisteme de agricultură: (1) convențională și (2) ecologică. Volumul produselor din PAM obținute în sistem de agricultură convențională este cel mai mare, dar strategic și de perspectivă va fi dezvoltarea sectorului PAM în sistem ecologic, pentru care consumul în viitor se estimează că va spori considerabil, va fi posibil de integrat pe piețele de comercializare, iar prețul de comercializare fiind mult mai avantajos, în comparație cu produs convențional.

Important în procesul de certificare este autorizarea producătorului / procesatorului, ceea ce va permite verificarea și eliberarea *certificatului de origine, conformitate și inofensivitate* ale produselor din PAM, care sunt necesare pentru autoritățile locale și pentru realizarea procedurilor de export a uleiurilor esențiale.

În cazul exportului de produse din PAM din Republica Moldova este mult mai dificil, deoarece în țară nu avem nici un laborator acreditat (pentru toate procedurile de analize a calității produselor din PAM) și recunoscut de către traderii internaționali cu produse din PAM.

Un lucru foarte important pentru producătorii / exportatorii autohtoni de produse din PAM este confirmarea calității și corespunderii mărfii la cerințele internaționale de calitate solicitate pentru fiecare tip de producție a PAM și cel mai dificil,

corespunderii standardelor de calitate ale companiilor internaționale (sunt recunoscute ca Golden Standard) care activează în industria și comerțul final de produse din PAM. Companiile internaționale au elaborate standardele lor pentru diferite zone de producere a PAM și este o proprietate intelectuală a lor, care nu este accesibilă pentru producători și exportatori de produse din PAM.

Procedurile de certificare a produselor din PAM trebuie delimitate în următoarele:

1. **Inspecție.** Examinarea unui produs agroalimentar sau a sistemelor de control al alimentelor, materiilor prime, procesate și distribuite, inclusiv testarea produsului în procesare și a produsului finit, pentru a verifica dacă corespund cerințelor prescrise pentru produsele agroalimentare ecologice, precum și examinarea producției și a sistemului de procesare.
2. **Organism de inspecție și certificare.** Orice persoană juridică, publică sau privată, autorizată de autoritatea competentă cu atribuția de a verifica dacă un produs vândut sau etichetat ca ecologic este obținut, preparat, ambalat, manipulat, comercializat, importat sau exportat în conformitate cu prevederile legale.
3. **Autoritate competentă.** Organ al autorității publice centrale responsabil de reglementarea activității în domeniul agroalimentar.
4. **Conversie la agricultura ecologică.** Perioada de timp în care se face trecerea de la sistemul de agricultură convențională la sistemul de agricultură ecologică, respectând și aplicând toate regulile specifice agriculturii ecologice.
5. **Producție agroalimentară ecologică.** Obținerea, păstrarea și procesarea produselor agroalimentare fără utilizarea substanțelor chimice de sinteză, în conformitate cu regulile de producție ecologică stipulate de lege și cu standardele naționale și internaționale din domeniu, certificate în modul stabilit.
6. **Operator.** Persoană fizică sau juridică care nu reprezintă o autoritate/instituție publică și care este responsabilă pentru asigurarea respectării cerințelor Reglementării tehnice în cadrul întreprinderii cu profil ecologic aflate sub controlul său.

Organisme de Evaluare a Conformității (OEC) produselor agroalimentare (uleiurilor esențiale)

Organismele de Evaluare a Conformității (OEC) sunt entități juridice activitatea cărora are ca scop de a demonstra că un produs (marfă - uleiuri esențiale), identificat corespunzător, este în conformitate cu un anumit document normativ de circulație națională sau internațională. În cazul producției de ulei din culturi etero-oleaginoase, certificatele de calitate se confirmă prin analize de laborator acreditate și recunoscute internațional. Din păcate, în RM nu avem așa laborator și exportatorii locali sunt nevoiți să facă analizele peste hotare.

Autoritatea națională de reglementare și control pentru siguranța alimentelor

În relațiile de export – import al produselor agroalimentare, un rol important îl are Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) cu subdiviziunile teritoriale subordonate Direcțiilor Raionale/Municipale pentru Siguranța Alimentelor (DRSA). ANSA este o autoritate națională responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul reglementării și controlului pentru siguranța alimentelor și în domeniul sanitar-veterinar, zootehnic, al protecției plantelor și carantinei fitosanitare, controlului semincer, calității produselor primare, produselor alimentare și a hranei pentru animale.

ANSA, în baza inspecțiilor și investigațiilor de laborator efectuate de subdiviziunile teritoriale și Laboratoarele de investigații, certifică și eliberează Certificatul fitosanitar și Certificatul de inofensivitate, pentru exportul sau importul produselor de origine vegetală, precum și Avizul sanitar-veterinar și Documentul Sanitar-Veterinar Comun de Intrare (DSVCI) pentru produsele de origine animală. Detalii despre procedurile de import-export, certificare și autorizare la sursa web: <https://ansa.gov.md/ro/content/import-export>.

Certificarea ecologică a sectorului PAM

Certificarea ecologică a sectorului PAM aduce un venit substanțial mai mare pentru producătorii agricoli, iar în multe cazuri piața acceptă doar produse certificate ecologic.

Republica Moldova are o legislație proprie în domeniul agriculturii ecologice „LEGEA nr. 115 din 09.06.2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică”, dar este nevoie de a se conforma acestei legi pentru a fi certificat ca producător ecologic moldovenesc. Certificatele eliberate conform acestei legi nu sunt recunoscute la nivel internațional și au valoare doar pe teritoriul Republicii Moldova.

La nivel mondial există trei sisteme de certificare ecologică: Certificarea ecologică Europeană, Certificarea ecologică a Statelor Unite ale Americii și Certificarea Japoneză. Certificarea conform standardului Comunității Europene se face conform regulamentului „EU Reg. 834/2007, 889/2008”, certificarea conform standardelor SUA se face în baza regulamentului „National Organic Program (NOP) al USDA”, certificarea conform standardelor japoneze se face conform regulamentului „JAS”.

În comerțul internațional se practică următoarele legitați: cumpărătorii din Comunitatea Europeană și țările învecinate ei să solicite certificarea Europeană, cei din SUA și țările învecinate ei - certificarea conform standardelor SUA și cei din Japonia și țările învecinate, să solicite certificarea Japoneză.

Produsele ecologice moldovenești, de obicei, se certifică conform standardelor europene. Normele și regulamentele europene în domeniu pot fi găsite pe situl Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova (www.maia.gov.md) → legislația internațională → legislația internațională în Agricultură Ecologică.

Standarde de certificare și imaginile care le reprezintă

			
Regulament Republica Moldova	Cerințe EU pentru agricultura ecologică	Cerințe SUA pentru agricultura ecologică	Cerințe Japonia pentru agricultura ecologică
Legea Parlamentului Moldovei nr. 115, HG Moldovei nr. 149, HG Moldovei nr. 1078, HG Moldovei nr. 884	EU Reg. 834/2007, 889/2008	National Organic Program (NOP) al USDA	Notificări JAS

Sursa: Elaborat de grupul de autori

Organisme de Certificare recunoscute în Republica Moldova

Conform informației oficiale a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova, pe teritoriul țării sunt recunoscute trei organisme de certificare: SC „Certificat Eco” SRL, SC „BIO CERT TRADIȚIONAL” SRL și SC „Control Union Dnestr” SRL. Primele două: SC „Certificat Eco” SRL și SC „BIO CERT TRADIȚIONAL” SRL sunt organisme acreditate, care certifică conform standardelor moldovenești. SC Control Union SRL, certifică atât conform standardelor moldovenești, precum și celor Europene, ale Statelor Unite sau Japoniei. Certificatele emise de Control Union sunt acceptate de autoritățile din toate țările.

Procesul de certificare

Pentru certificarea producerii în sistem ecologic trebuie respectați următorii pași:

A. Informare și aplicare pentru certificare:

1. Dacă doriți să aplicați pentru orice program de certificare, trebuie să completați formularul de aplicare și să îl trimiteți completat către Organismul de Certificare. Formularul de aplicare îl puteți descărca de pe pagina web sau îl puteți primi direct de la organismul de certificare pe email.

2. Organismul de certificare va face o ofertă valabilă un an și o va trimite către dvs. împreună cu termenii contractului.

3. După ce acceptați oferta, veți trimite o copie semnată a ofertei către organismul de certificare. Din acel moment, ați intrat într-un acord cu organismul de certificare pentru a vă alătura unui program de certificare.

B. Inspecția și certificarea:

1. După ce organismul de certificare a primit datele de facturare, se va planifica, împreună cu dvs., prima vizită a inspecției. Inspectorul va raporta constatările în scris. Aceste informații vor fi tratate strict confidențial.

2. După ce va fi îndeplinit numărul necesar de inspecții, organismul de certificare va decide dacă sunt sau nu necesare acțiuni ulterioare (pentru închiderea neconformităților).

3. În cazul în care nu există neconformități deschise sau au fost închise și toate condițiile necesare certificării au fost îndeplinite, organismul de certificare va emite certificatul.

4. Anual, după certificarea inițială, organismul de certificare va efectua inspecții pentru a determina dacă cerințele certificării încă sunt îndeplinite. Anual se va evalua dacă certificatul emis anterior va fi remis, modificat sau retras.

Durata procesului de certificare

Pas	Activitate	Responsabil	Durata
1	Aplicare	Aplicat	
2	Verificarea aplicației și trimiterea ofertei	Organism de certificare	Max 3 zile lucrătoare
3	Acceptarea ofertei	Organism de certificare	Depinde de aplicat
4	Facturare	Organism de certificare	Max 3 zile lucrătoare
5	Plata facturii	Client	Depinde de client
6	Planificarea auditului și informarea clientului	Organism de certificare	Max 3 zile lucrătoare
7	Aranjarea logisticii pentru vizitele în câmp și fabrici	Client și auditor Organism de certificare	
8	Audit și raportare	Auditor Organism de certificare	Numărul de zile menționate în contract
9	Revizuirea raportului și decizia certificării	Certificator Organism de certificare	Max. 6 săptămâni de la ultima zi a inspecției, în caz de conformitate. În caz de neconformitate, decizia va fi luată în termen de max. 3 luni (depinde de asemenea de client)
10	Trimiterea raportului de inspecție și certificatul către client	Certificator Organism de certificare	Max 3 zile lucrătoare

Sursa: Elaborat de grupul de autori

5.4. Operatori de servicii în comerțul cu produse din culturi etero-oleaginoase

Organele vamale

În conformitate cu Codul Vamal al Republicii Moldova (Codul Vamal nr. 1149 din 20.07.2000, sursa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120483&lang=ro) organele vamale constituie un sistem unic, format din Serviciul Vamal, birouri vamale și posturi vamale. Autoritatea centrală de specialitate, care exercită conducerea efectivă a activității vamale este Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

Acesta emite, în limitele competenței, acte normative în domeniul vamal, obligatorii pentru executare de către organele vamale, autoritățile publice, persoane fizice și juridice. Actele normative emise intră în vigoare în conformitate cu legislația, adică numai după publicare în Monitorul Oficial. În cadrul Serviciului Vamal al Republicii Moldova funcționează 3 birouri Vamale.

Brokeri vamali

Brokerul vamal – persoană juridică, înregistrată în conformitate cu legislația Republicii Moldova, care deține autorizație pentru activitatea de broker vamal, eliberată de Camera de Licențiere de Stat, și care efectuează, în numele și pentru persoane terțe, declararea mărfurilor, prezentarea lor pentru vămuire, achitarea drepturilor de import/export convenite, precum și alte operațiuni de mediere în domeniul vamal. Activitatea brokerilor vamali este reglementată în baza Hotărârii Guvernului RM nr. 1290 din 09.12.2005 (sursa - https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=59471&lang=ro).

Un suport esențial în asistența exportatorilor la prestarea serviciilor de mediere în domeniul vămuirii, precum și servicii conexe de consultanță în domeniul vămuirii, logisticii și transportului internațional o pot acorda membrii Asociației Brokerilor Vamali din Republica Moldova, prin contactarea sursei web: <https://trade.gov.md/ro/articles/broker-vamal>.

Lista brokerilor vamali autorizați în RM se anexează (Anexa 3)

Băncile comerciale

În conformitate cu legislația în vigoare, Exportatorul este obligat să înregistreze în contul său valutar, deschis la una din băncile comerciale din RM, contravaloarea mărfii livrate. Altfel spus, mijloacele valutare transferate din ordinul Importatorului de către banca în care acesta este deservit trebuie să ajungă în contul bancar al Exportatorului.

Exportatorul este în drept de a folosi mijloacele valutare în orice scopuri, inclusiv să le schimbe în lei moldovenești sau într-o altă valută; să le păstreze în cont; să le transfere în afara țării pentru importul de mărfuri.

Pentru a afla condițiile cele mai avantajoase oferite de băncile naționale din Republica Moldova la modalități de plată, la operațiuni de export (plată în avans/acreditiv documentar / incaso documentar/ plata la termen),

potențialii exportatori pot contacta pagina web a Asociației Băncilor din Moldova (ABM, web: <https://www.abm.md/membri-1-122>), unde la fel pot fi găsite datele de contact ale Băncilor Comerciale din țară.

Transportatori și logistică

Logistica în cazul transportării produselor din PAM este una specifică și dificilă, deoarece sunt necesare de asigurat condiții specifice de ambalare și transportare a lor către clientul final.

În scopul deplasării efective a mărfurilor, Exportatorii se folosesc de așa mijloace de transport: auto, feroviar, maritim și avion (exclusiv, doar în cazul uleiurilor esențiale la transportarea unui lot determinat de marfă). Majoritatea produselor din PAM din Republica Moldova sunt actualmente deplasate cu transportul auto - avionul, deoarece sunt cele mai mobile, accesibile și cu costuri reduse de transport. Sursă de informare pentru potențialii exportatori la domeniul de identificare a companiei de transport, precum și de informare cu privire la întreprinderile și organizațiile de transport din Republica Moldova, care efectuează transportul auto internațional de mărfuri și pasageri, poate fi identificată la contactarea paginii web a Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto (AITA), web: www.aita.md.

Ambalarea și păstrarea uleiurilor esențiale (etero-oleaginoase)

Uleiurile esențiale, după distilare, sunt transportate în rezervoare mari la păstrare, apoi din țara de origine până la unitatea de producție în care vor fi ambalate și unde vor fi efectuate testele de calitate. Ambalarea corectă este o etapă fundamentală pentru păstrarea eficacității generale a uleiurilor esențiale. Mai întâi, uleiul este transvazat cu pânna în recipiente de sticlă cu capace închise etanș. De obicei, aceste recipiente de sticlă au culoarea chihlimbarie sau o altă culoare închisă, pentru a proteja uleiul esențial de lumina soarelui și alte surse de radiații UV, dar, dacă uleiurile sunt păstrate corect, orice recipient de sticlă este potrivit. Orice părți din plastic utilizate la ambalarea uleiurilor esențiale (orificii, capace etc.) trebuie să fie confecționate din materiale plastice de calitate superioară, numărul 1 (PET) sau numărul 2. Acest lucru previne eroziunea plasticului care poate fi cauzată de uleiurile esențiale.

Pe urmă, se aplică eticheta și fiecare sticlă este marcată cu numărul de lot. Cu toate acestea, natura și structura uleiurilor esențiale le fac extrem de stabile. Testele de valabilitate efectuate pe uleiuri esențiale au arătat, că uleiurile esențiale își mențin eficacitatea chiar și după 5-10 ani sau mai mult. Păstrarea corectă a uleiurilor esențiale joacă, de asemenea, un rol important în menținerea eficacității și proprietăților benefice ale acestora în timp. În continuare, îți oferim câteva recomandări privind păstrarea uleiurilor esențiale:

✚ Păstrează uleiul esențial la temperatura camerei și evită expunerea lui la temperaturi extreme.

✚ Evită expunerea uleiurilor la lumina solară directă sau la alte surse de radiații UV.

✚ Evită expunerea prelungită la oxigenul din aer, care, cu timpul, poate cauza oxidarea uleiului (lăsând capacul neînchis bine etc.).

✚ Închide bine capacele după fiecare utilizare (acest lucru previne evaporarea uleiului și reduce expunerea la oxigenul din aer).

Ambalarea și păstrarea materiei prime din plante medicinale uscate

Toată materia primă constând în plantele medicinale trebuie să fie verificată în timpul etapelor de prelucrare primară a producției, iar orice produs care nu corespunde standardelor sau impurităților trebuie eliminate mecanic sau manual.

Tratamentele anti-microbiene ale materiilor prime (brute sau prelucrate) prin diferite metode, inclusiv iradierea, trebuie să fie înregistrate iar materiile prime trebuie să fie etichetate conform cerințelor.

Numai personalul instruit corespunzător, folosind echipament aprobat, trebuie să efectueze astfel de aplicații, iar acestea trebuie să se desfășoare în conformitate cu procedurile de operare standard și cu legislația națională sau regională, atât în țara de cultivare/colectare, cât și în țara utilizatorului final. Limitele maxime de reziduuri, așa cum sunt stabilite de către autoritățile naționale și/sau de autoritățile regionale, trebuie să fie respectate.

În perioada depozitării se efectuează controale privind starea materialului, umiditatea, atacul dăunătorilor, luându-se măsurile corespunzătoare. Se pot pierde din greutatea drogurilor 5- 8 % la flori, 5-7 % la frunze și herba, 4-7 % la rădăcini și 2-5 % la semințe.

Pierderile maxime se înregistrează în iulie-octombrie, datorită deshidratărilor relative. Se recomandă ca, plantele medicinale după recoltare și uscare să fie reînnoite după 1-3 ani, acordându-se prioritate florilor și frunzelor, în special a celor care conțin uleiuri eterice; scoarța, rădăcinile și tulpinile dovedindu-se a avea o durată de conservare mai îndelungată.

Expeditorii

Expeditorul asigură gestiunea eficientă a întregului proces de deplasare a mărfii (uleiurilor esențiale) de la Exportator către Importator. Expeditorul, este definit ca o persoană juridică, care contra unui comision, se obligă să preia mărfurile încredințate de exportator și să realizeze toate acțiunile necesare pentru ca mărfurile să ajungă în posesia importatorului. Transportatorul asigură deplasarea efectivă a mărfii (uleiurilor esențiale), iar Expeditorul asigură logistica acestei deplasări. În multe cazuri companiile de transport asigură inclusiv serviciile de expediție.

Exportatorul poate acorda expeditorilor, în bază de contract, următoarele servicii:

- ✚ contractarea transportatorului și achitarea cheltuielilor de transport;
- ✚ asigurarea riscurilor de transport;
- ✚ stabilirea rutei de parcurs a transportului și supravegherea deplasării mărfurilor (uleiurilor esențiale);
- ✚ acordarea de consultații și informații referitoare la pregătirea mărfurilor (uleiurilor esențiale) și transportarea efectivă a acestora.

Potențialii exportatori la identificarea companiilor de expediție și logistică, pot apela la Asociația Expeditorilor și Brokerilor Vamali din Republica Moldova (AEM – Trans, web: www.aemtrans.md), organizație care reprezintă interesele companiilor din domeniul transportului rutier, feroviar, aerian, serviciilor de expediții și brokerilor vamali.

Companii comerciale

Evoluția economiei mondiale în ultimele decenii a fost puternic marcată de două procese (fenomene) care se influențează reciproc și anume: internaționalizarea și respectiv, globalizarea activităților economice.

În ce privește capacitatea de export a unei firme, aceasta are mai multe componente și anume: capacitate de producție disponibilă, capacitate tehnologică, capacitate financiară, capacitate profesională. Evaluarea acestor componente trebuie însoțită de o analiză bine fundamentată a punctelor forte/slabe ale produsului, ținând cont de: gradul de inovare, raportul calitate/preț, ambalaj, servicii post-vânzare, posibilități de adaptare a produsului etc.

Companii de asigurare

Contractul de asigurare a mărfii (Contract de asigurare CAR-GO) - este un contract, prin care asiguratorul este eliberat de răspundere în caz de avariere sau deteriorare a mărfii, ca urmare a riscurilor descrise în polița de asigurare. Asigurarea este extrem de importantă pentru transportul de mărfuri (uleiurilor esențiale), deoarece acestea sunt supuse unui risc, de obicei asociate cu mișcarea, depozitarea, încărcarea și transportul, precum și alte forțe majore care survin în timpul transportării.

În cazul în care Exportatorul este responsabil de livrarea mărfurilor la destinație se recomandă perfectarea unui Contract de asigurare CARGO pentru cazurile de daună, furt sau distrugere a mărfii.

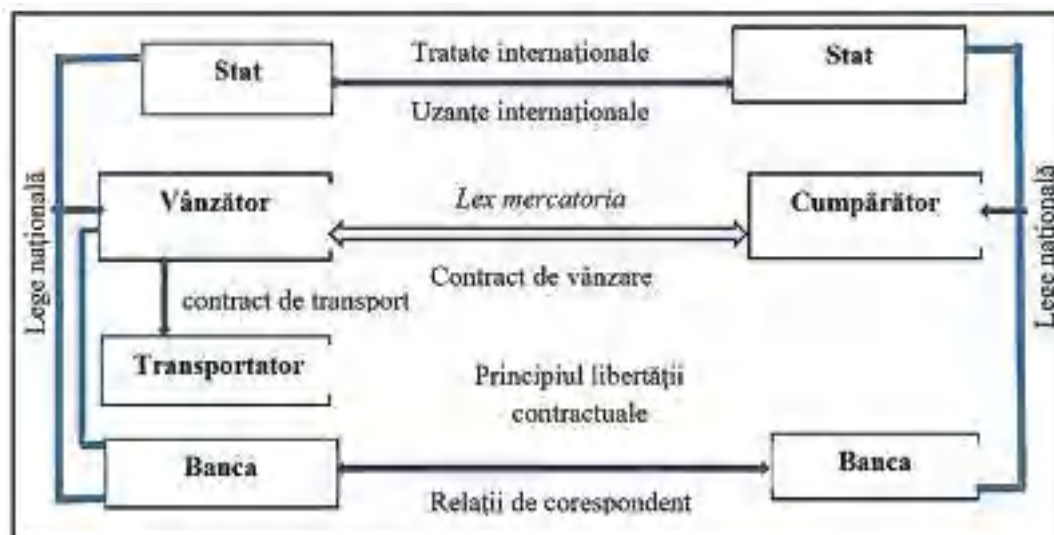
Contractul de asigurare internațională CARGO este o varietate a contractului internațional de asigurare care are ca obiect mărfurile-încărcături aflate în transport și în trafic internațional.

Contractul de asigurare CARGO poate fi încheiat atât pentru o transportare unică concretă, precum și pentru traficul de încărcături pe parcursul unei anumite perioade de timp în loturi, pentru următoarele riscuri: (i) cu răspundere pentru toate riscurile și (ii) cu răspundere pentru avaria particulară. Asigurarea se încheie pentru valoarea încărcăturii, inclusiv pentru tipul transportului (auto, feroviar, maritim), care de obicei nu depășește 10% din valoarea bunului asigurat. Durata contractului CARGO este de la „magazie la magazie”, adică de la momentul în care încărcătura părăsește depozitul exportatorului sau expeditorului și până la intrarea acesteia în depozitul destinatarului – cumpărătorului sau în alt loc indicat în contractul de transport.

La încheierea Contractului de asigurare CARGO, se va verifica licența companiei de asigurări la perfectarea acestui gen de activitate economică. La moment, pe piața asigurărilor cu perfectarea Contractelor de asigurare CARGO, operează majoritatea companiilor mari de asigurare.

CAPITOLUL VI. NEGOCIEREA ȘI EXECUTAREA CONTRACTULUI DE EXPORT

Contractul este baza juridică a relațiilor de afaceri: prin acordul lor de voințe, părțile își asumă, în condițiile legii, obligații, a căror executare reprezintă însăși realizarea tranzacției comerciale. Operațiunile de export-import se întemeiază pe contractul de vânzare internațională. Totodată, caracterul sistemic al tranzacției internaționale implică realizarea unui ansamblu tranzacțional, care cuprinde, pe lângă contractul de vânzare, prin care se stabilesc drepturile și obligațiile exportatorului și importatorului, și contracte complementare, prin care se intermediază încheierea tranzacției, precum și contracte de executare, prin care se realizează derularea operațiunii.

În cazul exportului de produse din PAM pot fi identificate următoarele etape distinctive ale realizării unei tranzacții comerciale bazate pe contract: Important: produsele din PAM procesate primar este necesar să fie păstrate pe loturi de mărfuri (în special pentru uleiuri esențiale)

- ✚ Pentru fiecare lot este necesar efectuarea unei analize internaționale a calității mărfii, care ulterior va fi utilizată pentru negocierea contractului de export;

- ✚ Identificarea clientului final pentru exportul de produse din PAM, este necesar să fie expediate informații detaliate despre loturi de marfă (rezultatele analizelor efectuate de un laborator internațional acreditat și recunoscut, informații despre lot: anul producerii, volum, etc. și să ofere o mostră a lotului / loturilor dorite spre export);

- ✚ În cazul interesului din parte clientului pentru un lot de marfă solicitat se poate trece la etapa finală de negociere a contractului final de export – import.

Contractul internațional de export-import se pregătește de Importator (cumpărător) în original (sau prin consultarea ambelor părți Importator și Exportator), autentificat cu ștampilele și semnăturile persoanelor responsabile ale Exportatorului (vânzător) și Importatorului (cumpărător), precum originalul și o copie al acestui contract, pentru prezentarea în vama internă.

Contractul de export – import se întocmește într-o limbă agreată de ambele părți contractuale (cel mai des engleza) și trebuie să includă obligator următoarele: (i) data încheierii și termenul de acțiune; (ii) numele, adresele, rechizitele fiscale și bancare ale Vânzătorului și Cumpărătorului;

(iii) specificarea clară a bunurilor și cantităților vândute (mărfii); (iv) prețul contractului și condițiile de plată; (v) ambalajul, termenii și condițiile de livrare; (vi) obligațiile părților; (vii) penalități, clauze contractuale și condiții de soluționare a disputelor; (viii) anexe, dacă este cazul, și (ix) semnăturile și ștampilele părților.

Important!!! Se recomandă consultarea Contractului de export-import cu un jurist în dreptul comercial internațional, pentru a evita posibile lacune, tratări duale ale termenilor, clauzelor contractuale și probleme ulterioare în cadrul lanțului fizic de livrare și încasare a plăților (în special neconformitatea parametrilor de calitate negociați în prealabil).

6.1. Clauzele principale ale unui contract de import-export

Aspecte juridice

Contractul extern de vânzare-cumpărare (contractul de vânzare internațională) este una dintre cele mai importante înțelegeri juridice utilizate în comerțul internațional. Toate celelalte tipuri de contracte comerciale pot fi definite prin raportare la acest instrument contractual de bază.

Contractul reprezintă suportul juridic al oricărei tranzacții internaționale. Principala trăsătură distinctivă a contractului de comerț exterior o constituie caracterul internațional al acestuia. Potrivit Convenției Națiunilor Unite asupra contractelor de vânzare internațională de mărfuri (Viena, 1980) criteriul pentru a determina caracterul internațional al vânzării îl constituie faptul că, părțile contractante își au sediul în țări diferite.

Contractul de vânzare internațională de mărfuri (contractul de vânzare comercială internațională) este acordul de voință între doi parteneri, având sediile în țări diferite, prin care una dintre părți (exportatorul) se obligă să transfere asupra celeilalte părți (importatorul) proprietatea unui bun al său (marfa care face obiectul contractului), contra plății unui preț.

După cum se poate remarca, în contractul de vânzare internațională, apare ca particularitate elementul de extraneitate, fapt pentru care, contractul nu poate fi supus în exclusivitate prevederilor legislațiilor naționale. Prin prezența elementului de extraneitate, raporturile juridice civile de comerț exterior depășesc sfera dreptului civil intern și ies de sub incidența exclusivă a acestui drept, căzând sub influența principiilor de drept internațional privat.

Definiția și caracteristicile juridice ale dreptului comercial internațional

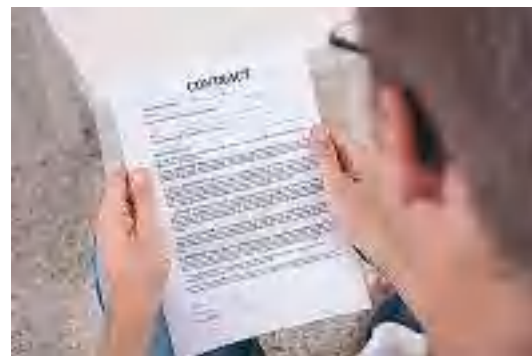
Definiția dreptului comercial internațional este acea ramură a dreptului care reglementează raporturile patrimoniale dintre subiectele comerțului internațional și care prezintă caracter de comercialitate și internaționalitate.

Caracterele juridice ale contractului comercial internațional

Contractele de vânzare-cumpărare internaționale prezintă un număr de caractere juridice. Ele se împart în două categorii, după cum coincid cu cele din dreptul comun sau sunt specifice.

Caracterele juridice comune ale contractului internațional de vânzare-cumpărare sunt bilateral sau sinalagmatic, cu titlul oneros și cumulativ. În ce privește transferul proprietății, acest efect este de natură și nu de esență a contractului internațional de vânzare-cumpărare.

Caracterele juridice specifice ale contractului internațional de vânzare-cumpărare sunt comercialitatea și internaționalitatea. Contractul de vânzare internațională are un caracter comercial, deoarece reglementează numai relațiile care apar în operațiunile de comerț exterior. Comercialitatea contractului este determinată de natura operațiunilor îndeplinite. Contractul de vânzare comercială are un caracter internațional, întrucât cuprinde elemente de extraneitate.

Obiectul contractului comercial internațional

Obiectul contractului de vânzare comercială internațională îl formează marfa vândută, în schimbul căreia cumpărătorul plătește vânzătorului prețul stabilit. Pentru existența contractului, bunul vândut trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să fie în circuitul civil;
- să existe în momentul încheierii contractului ori să poată exista în viitor;
- să fie determinat sau determinabil.

Datorită cerințelor specifice ale comerțului internațional, bunul nu trebuie să constituie proprietatea vânzătorului.

În practica comerțului internațional, pentru determinarea obiectului contractului, se face distincție între bunurile fungibile și bunurile nefungibile. La bunurile fungibile, obiectul se stabilește prin parametri calitativi și cantitatea generală. La bunurile nefungibile, obiectul se determină prin elemente precise și amănunțite.

Tratatele și convențiile internaționale

Dreptul internațional al afacerilor (numit și dreptul comercial internațional) **trebuie să fie prevăzut în contractul de comerț internațional** (pentru viitor, în caz de necesitate, să fie posibilitatea de remediere a divergențelor apărute la realizarea contractului de export) și cuprinde ansamblul de reglementări și practici, la care pot recurge partenerii în afacerile internaționale și care se bazează pe o serie de izvoare de drept, respectiv tratate și convenții, uzanțe internaționale, „lex mercatoria”.

Tratatele și convențiile internaționale sunt înțelegeri la nivel interstatal, pe baze bilaterale sau multilaterale, prin care statele reglementează raporturile dintre ele, în general („tratate”) sau într-un domeniu particular („convenții”). Ele sunt creația statelor suverane care, prin aceste înțelegeri, înființează un cadru juridic comun între statele semnatare în anumite domenii ale relațiilor internaționale, acestea asumându-și, prin autentificarea și ratificarea tratatelor, obligații reciproce. Astfel, Tratatul de la Roma (1957) este un tratat multilateral, care a pus bazele Uniunii Europene și a dus, prin activitatea legislativă și construcția instituțională, la crearea dreptului comunitar.

Tratatele bilaterale reglementează relațiile dintre două țări, în cadrul acestora acordurile comerciale având un rol important. Convențiile internaționale sunt un izvor principal de drept în domeniul comerțului internațional, instituind reguli uniforme aplicabile în statele semnatare. În principiu, o convenție internațională ratificată și semnată de către un stat prevalează asupra dispozițiilor legii naționale.

Convenții internaționale

Vânzarea internațională:

- ✚ Convenția de la Haga privind vânzarea internațională de bunuri mobile corporale (1964);
- ✚ Convenția de la Haga privind formarea contractului de vânzare (1964);
- ✚ Convenția de la Viena privind vânzarea internațională de mărfuri (1980).

Transporturile internaționale:

- ✚ în materie de transporturi aeriene: Convenția de la Varșovia (1929);
- ✚ în materie de transporturi rutiere: Convenția CMR, Geneva (1956);
- ✚ în materie de transporturi maritime: Convenția de la Bruxelles (1924), modificată prin protocolul din 1968 (Regulile de la Visby).

Soluționarea conflictelor de legi:

- ✚ convențiile fiscale, dedicate evitării dublei impuneri și încheiate, de regulă, pe baze bilaterale;
- ✚ Convenția de la Haga (1955), pentru soluționarea conflictelor de legi în vânzarea cu caracter internațional a bunurilor mobile corporale;
- ✚ Convenția de la Roma (1980), aplicabilă în țările UE, care determină soluționarea conflictelor în caz de pluralitate a legilor naționale;
- ✚ Convenția de la Haga (1985) privind legea aplicabilă în vânzarea internațională de mărfuri, care se corelează cu Convenția de la Viena, din 1980.

Convenția de la Viena – domenii de aplicare

Convenția se aplică contractelor de vânzare de mărfuri între părți, care își au sediul în state diferite:

- ✓ când aceste state sunt state contractante;
- ✓ când normele de drept internațional privat conduc la aplicarea legii unui stat contractant.

Nu se ține seama de faptul, că părțile au sediul în state diferite, dacă acest fapt nu rezultă nici din contract, nici din tranzacții anterioare între părți, nici din informații furnizate de ele în orice moment anterior încheierii sau cu ocazia încheierii contractului.

Nici naționalitatea părților, nici caracterul civil sau comercial al părților contractului nu sunt luate în considerare pentru aplicarea convenției.

Obligațiile vânzătorului

În contractul de vânzare comercială internațională, vânzătorul are următoarele obligații principale: predarea efectivă a mărfii vândute, asigurarea conformității mărfii predate cu clauzele contractuale și remiterea documentației tehnice referitoare la marfă.

Predarea mărfii implică, pentru vânzător, respectarea momentului privind executarea obligației. Momentul predării se stabilește de părțile contractante. Termenul de predare poate fi determinat sau cert și determinabil sau indicativ. În raport de posibilitatea existenței unor date suplimentare, termenul este riguros sau ferm și simplu.

Având în vedere felul termenului, predarea poate fi: promptă, când marfă se expediază în 15 zile de la formarea contractului; la termen, când în contract se prevede expres data predării; îndată ce este gata sau îndată ce este posibil, fără a se depăși 45 de zile de la formarea contractului.

Daca marfa urmează să fie expediată într-o anumită perioadă și nu există o altă prevedere, vânzătorul poate să determine data precisă predării.

Termenul de predare se calculează din momentul încheierii contractului. Dacă obligația de predare este condiționată de un fapt al cumpărătorului, termenul va începe să curgă după realizarea lui. În cazul în care cumpărătorul nu a prevăzut condiții suplimentare, vânzătorul va efectua livrarea în condițiile stabilite în contract.

Predarea mărfii în avans sau parțială se poate efectua numai cu acordul anticipat al cumpărătorului. În cazul în care cumpărătorul nu a prevăzut condiții suplimentare, vânzătorul va efectua livrarea în condițiile stabilite în contract.

În absența unor clauze sau indicii, predarea se efectuează într-un termen rezonabil, în funcție de natura mărfurilor și împrejurărilor contractului. Vânzătorul trebuie să-și îndeplinească obligația de predare a mărfii fără a fi necesară punerea în întârziere.

Marfa se predă de către vânzător la locul convenit în contract. În mod obișnuit, locul predării este în raport de condiția de livrare prevăzută de către părți.

Cantitatea se stabilește în funcție de natura mărfii și uzanțe prin utilizarea unei unități de măsură specifice. Ca element de determinare cantitativă, părțile pot folosi și două unități de măsură. Cantitatea poate fi stabilă la locul de expediere sau la destinație. Uneori, se poate folosi și o dublă determinare, cantitatea verificându-se atât la expediere, precum și la destinație.

Cantitatea mărfurilor (uleiurilor esențiale) livrate, potrivit uzanțelor internaționale, se atestă prin următoarele documente:

- ✚ scrisoarea de trăsură internațională, la transporturile pe cale ferată și aeriană;
- ✚ conosamentul sau scrisoarea de trăsură fluvială, la transporturile pe apă;
- ✚ documentul de transport cu mijloace auto;
- ✚ recipisă poștală la transporturile poștale.

În cazul în care mărfurile sunt nefungibile, cantitatea se poate exprima cu exactitate, din momentul încheierii contractului. La mărfurile fungibile, datorită caracteristicilor lor și mijloacelor de transport folosite, cantitatea se poate fixa cu o anumită aproximație. Prin acordarea unei toleranțe de greutate, în plus sau în minus, limitele admise se încadrează între 2 și 10%.

În ceea ce privește cantitatea mărfii (uleiurilor esențiale), în contract trebuie să se menționeze următoarele:

- ✚ locul unde se va determina;
- ✚ momentul determinării;
- ✚ modul de determinare a cantității mărfii.

Calitatea reprezintă totalitatea însușirilor care le are o marfă fabricată la nivelul tehnologiei moderne și datorită cărora este preferată, satisfăcând în condiții optime necesitățile cumpărătorului.

Prin contract părțile trebuie să prevadă calitatea mărfii în mod precis și detaliat. Calitatea se referă la caracteristicile tehnice ale mărfii, funcționalitatea ei și gradul în care corespunde cerințelor pentru care a fost produsă.

În contractele care au ca obiect instalații complexe, obiective industriale mari, aparate sau utilaje, vânzătorul trebuie să predea documentația tehnică și know-how-ul corespunzător. Documentația tehnică se predă la momentul, în locul și în forma prevăzută prin contract sau uzanțe.

Controlul calitativ se poate efectua de către cumpărător la locul de expediere sau de destinație a mărfii.

În situația în care la controlul de la locul de expediere participă și cumpărătorul, personal sau prin reprezen-

tant, el trebuie anunțat în timp util că marfa este gata pentru livrare. În absența cumpărătorului, vânzătorul are dreptul să procedeze la auto recepție.

Controlul la locul destinației se execută în porturi, stații de frontieră sau la unitățile beneficiare. Actele de control ale calității mărfii se procură de către cumpărător.

Obligațiile cumpărătorului

În contractul de vânzare-cumpărare internațională, cumpărătorul are două obligații principale: plata prețului și luarea în primire a mărfii (uleiurilor esențiale).

Spre deosebire de dreptul comun, locul plății este determinat de principiul portabilității. În absența unei stipulații contractuale diferite, prețul se plătește la sediul vânzătorului. Dacă plata trebuie efectuată contra remiterii mărfurilor sau documentelor, plata se va face la locul predării.

În situația în care vânzătorul își schimbă sediul după încheierea contractului, el trebuie să suporte orice spore a cheltuielilor accesorii plății (art. 57 al Convenției Națiunilor Unite de la Viena din 1980).

Luarea în primire a mărfii constă în îndeplinirea oricărui act, care se poate cere, în mod rezonabil, cumpărătorului pentru a permite vânzătorului să efectueze predarea. În raport de natura livrării, cumpărătorul este ținut să respecte indicațiile vânzătorului. În unele cazuri, însă, cumpărătorul trebuie să procure mijloacele de transport și să indice elementele mărfii.

Negocierea clauzelor contractului de Import-Export

Conținutul contractului de vânzare internațională este format din două categorii de clauze: cele esențiale, în absența cărora contractual nu este valabil încheiat, deoarece nu s-a realizat acordul de voință a părților (numele părților, obiectul, prețul, condițiile de livrare) și alte clauze, care nu afectează existența contractului, dar care permit exprimarea exactă a intențiilor părților și asigură bază juridică a derulării tranzacției (durata contractului, reglementarea diferențelor, exonerarea de răspundere etc.).

Negocierea prețului contractului

Ca element esențial al contractului, prețul reprezintă obligația importatorului și este concretizat într-o sumă de bani, determinată sau determinabilă. Prețul se înscrie în contract, fiind exprimat în unități monetare pe unitatea de produs, sau ca o sumă globală pentru întreaga cantitate de marfă, care face obiectul contractului.

În general, conținutul clauzei privind stabilirea prețului în contractele externe depinde de natura mărfurilor tranzacționale. Astfel, dacă pentru mărfurile nefungibile, care nu contează la bursă, prețurile se înscriu ferm, atât pe unitate de măsură, precum și ca valoare totală, în cazul mărfurilor care se cotează la bursă, se pot înscrie atât prețuri fixe, cât și prețuri determinabile, cu stabilirea tuturor elementelor de referință.

Prin negociere sau pe baza uzanțelor, în contract trebuie precizate unele aspecte legate de prețul mărfii, cum sunt: cantitatea pentru care se calculează prețul, valuta în care se face plata și eventualele reduceri de preț pe care vânzătorul le acorda cumpărătorului, cu menționarea exactă a condițiilor în care se aplică acestea.

În negocierea prețurilor pentru uleiuri esențiale, contractual există câteva reguli de bază, după cum urmează:

- ✚ Prețul propus trebuie să fie argumentat temeinic. Lipsa de argumente, sau argumentele superficiale, creează pentru negociatorul în cauză o situație de inferioritate față de partenerul de negocieri.
- ✚ Documentația de preț trebuie să se bazeze pe prețurile internaționale reprezentative. Invocarea în negociere a prețurilor interne de vânzare-cumpărare nu are relevanță în negocierile internaționale.
- ✚ Orice documentație de preț utilizată trebuie să fie cu putere probatorie, ea trebuind să provină din surse credibile, opozabile partenerilor de tratative.
- ✚ Niciodată, un negociator experimentat nu mizează pe o singură sursă documentară în domeniul prețurilor.
- ✚ În negocierea prețului trebuie să se facă întotdeauna referire la condiția de livrare.

Prețul reprezintă valoarea lucrului vândut. Elementul esențial al contractului este prețul, care trebuie să fie determinat sau determinabil, sincer și serios și să fie stabilit în bani.

Plata prețului reprezintă obligația asumată de cumpărător, pe care o execută în schimbul mărfii (uleiurilor esențiale) primite. În vânzarea comercială prețul poate fi determinat sau determinabil. Prețul determinat este prevăzut de către părți, cu ocazia încheierii contractului. El se înscrie printr-o formulă fixă sau mobilă. În varianta fixă, părțile stabilesc un preț unitar pe unitate de produs sau un preț de bază. Prețul determinabil se concretizează după încheierea contractului, avându-se în vedere anumite criterii. Părțile

pot conveni, ca stabilirea prețului să se facă după cotațiile la bursă, prețul mediu al cotărilor pe ultimele 15 zile înaintea predării, media cotărilor de pe diferite piețe sau prețul din ziua predării.

În stabilirea prețului, se ține cont și de următoarele elemente:

- cantitatea la care se calculează prețul;
- valuta în care se face plata;
- reducerile de preț acordate cumpărătorului.

Prețul se calculează după cantitatea de marfă (uleiurilor esențiale), care se găsește la locul și în momentul executării contractului. În practica comercială, cumpărătorul poate plăti prețul, având în vedere:

- greutatea mărfii în gara sau portul de încărcare;
- greutatea mărfii în gara sau portul de destinație;
- greutatea mărfii care este conformă stipulațiilor contractuale;
- greutatea mărfii brută sau netă.

Dacă prețul este stabilit în raport de greutatea mărfurilor, greutatea netă este cea care, în caz de îndoială, determină prețul.

Prețul se exprimă în valuta convenită de către părți. Dacă plata se face în altă valută decât cea stabilită, în contract trebuie să se prevadă și cursul valutar. Vânzătorul poate acorda cumpărătorului unele reduceri de preț uzuale sau speciale. În practica comercială, se utilizează două modalități de reducere de plăți: reduceri privind calitatea și integritatea mărfii și reduceri determinate de natura operațiunilor, care se fac în legătură cu obiectul contractului.

În cazul în care livrările s-au eșalonat pe o perioadă mai lungă și este previzibilă o fluctuație a prețurilor mondiale, se poate adopta o scară mobilă sau glisantă de prețuri. La livrările cu un ciclu mare de producție, se vor lua în considerare și fluctuațiile prețurilor la materiile prime folosite pentru obținerea produsului.

Părțile pot preveni și consecințele scăderii sau urcării prețurilor. Prin inserarea prevederii fall-risk-clause sau hausse-baisse-clause, prețul contractului se va modifica în funcție de situația pieței.

Dacă vânzarea este valabil încheiată fără ca prețul mărfurilor să fie fixat în contract, în mod expres ori implicit, sau printr-o dispoziție care să permită să fie determinat, se consideră, în lipsa unor indicații contrare, că părțile s-au referit la prețul practicat în momentul încheierii contractului, în ramura comercială respectivă, pentru aceleași mărfuri vândute în împrejurări comparabile (art.55 al Convenției Națiunilor Unite de la Viena din 1980).

Prețul de vânzare internațională cuprinde prețul intern, la care se adaugă, în funcție de situația concretă, un număr de elemente. Principalele componente ale prețului de vânzare sunt cheltuielile de ambalare, de transport, de asigurare sau de procurare a unor acte prevăzute de regimul legal al exporturilor sau importurilor.

Cheltuielile de ambalare depind de natura mărfii și voința vânzătorului. Prețul ambalajului se stabilește potrivit clauzei inserate și anume: clauza netto, după care costul ambalajului este cuprins în marfă; clauza netto plus ambalaj, care arată că valoarea ambalajului se calculează separat; clauza brutto per netto, care înseamnă că ambalajul se include la prețul unitar al mărfii.

Cheltuielile de transport sunt în funcție de condiția de livrare. Ele se împart între părțile contractante după modalitatea de vânzare folosită, luând în considerare termenii INCOTERMS 2020.

Cheltuielile de asigurare constituie un element al prețului numai în vânzarea CIF. Astfel, vânzătorul are obligația să procure, pe propria cheltuială, o poliță de asigurare maritimă sau pe uscat, sub formă transferabilă.

Cheltuielile diverse referitoare la impozite, taxe, tarife vamale, comisioane bancare și comerciale, sau obți-

nera unor documente, constituie elemente ale prețului. În practica internațională, cheltuielile diverse se suportă de fiecare partener, după cum sunt impuse pe teritoriul țării vânzătorului sau al țării cumpărătorului.

Data plății se prevede de părți prin contract sau rezultă din uzanțe. Prețul se plătește la momentul fixat, fără a fi necesară nici o cerere sau altă formalitate din partea vânzătorului. În cazul în care data plății nu este stabilită, cumpărătorul trebuie să plătească în momentul punerii la dispoziției a mărfurilor sau a remiterii documentelor reprezentative ale mărfurilor. Cumpărătorul nu trebuie să plătească prețul înainte de a fi avut posibilitatea să examineze mărfurile, în afară de cazul în care în contract se prevede altfel (art. 58 al Convenției Națiunilor Unite de la Viena din 1980).

Prețul constituie alături de calitate, unul dintre cele mai importante elemente ale contractului, și, în general, ale vânzării internaționale, asupra căruia se concentrează în principal negocierea, având o mare putere de influență în determinarea gradului de competitivitate a produselor și serviciilor. Prețurile internaționale se formează sub influența piețelor caracteristice, a numeroși factori, unii cu caracter general, alții specifici, acționând diferențiat la unele grupe de produse, pe unele piețe.

După etapele afacerii comerciale, prețurile pot fi:

- prețuri informative de cost sau catalog. Acestea oferă informații orientative și, de regulă, ele se reduc în procesul negocierii. Exprimarea lor diferă în funcție de baza de calcul (franco depozit, en gross etc.);
- prețuri de ofertă, care se comunică prin oferta de mărfuri, prin intermediul diferitelor mijloace de comunicare: fax, telegramă, scrisoare;
- prețuri contractuale care rezultă din procesul negocierii și reprezintă una din clauzele contractului extern. Acest preț depinde de raportul dintre cerere și ofertă, de competența și abilitatea negociatorilor, de condițiile de livrare, de distanța dintre parteneri;
- prețuri de facturare, aceste prețuri, deși în principal nu diferă de cele din contract, în realitate prezintă, de multe ori, deosebiri mai mari sau mai mici, datorită unor fenomene ce au intervenit pe piață (inflație, modificări de curs valutar).

Determinarea prețului în contract

Prețul se înscrie în contract, fie pe unitatea de produs, fie ca o sumă globală pentru întreaga cantitate de marfă, care face obiectul contractului. Din punct de vedere al tehnicii de decontare, prețul poate fi determinat sau determinabil.

Prețul determinat – este stabilit de către parteneri în momentul încheierii contractului și poate fi, la rândul său, stipulat în diferite variante: preț fix și preț mobil. Prețul determinat în varianta fixă se utilizează, de regulă, în operațiunile cu livrări pe termen scurt. Varianta de preț mobil se folosește în situațiile, în care mărfurile se pot livra în tranșe, iar parametrii tehnico-calitativi ai produselor diferă de la un lot la altul. Instabilitatea crescândă existentă pe piața mondială a dus la creșterea rolului și ponderii prețului mobil.

Prețul determinabil se folosește la încheierea contractelor pe termen lung, al cărui obiect îl constituie, de regulă, instalațiile complexe, lucrările de construcții-montaj etc. În acest caz, în contract se prevede clauza potrivit căreia prețul la livrare se va stabili la nivelul prețurilor mondiale, iar uneori se prevăd limitele maxime și cele minime între care se va determina acest preț.

Negocierea termenului de livrare

În urma celor convenite în cadrul negocierilor, în contract, se prevede termenul la care vânzătorul se obligă să expedieze marfa la adresa indicată de cumpărător, în conformitate cu instrucțiunile acestuia. Termenul de livrare contractual poate fi stabilit la o dată certă, adică la o dată calendaristică fixă, respectiv, un termen de livrare cert.

Termenul de livrare poate să fie stabilit și în funcție de îndeplinirea anumitor condiții (terminarea și reușita probelor la care trebuie supus un produs, deschiderea acreditivului de către cumpărător, obținerea licenței de import sau de export etc.), adică un termen de livrare orientativ, care se stabilește pe luni, trimestre, semestre.

Potrivit uzanțelor specifice comerțului internațional, dacă termenul de livrare nu este specificat în mod clar

în contract, atunci el va fi determinat de prevederile legii care guvernează contractul respectiv.

Termenul de livrare se stabilește pe loturi de livrare, dimensionate la capacitatea mijloacelor de transport, cu specificația toleranțelor admise.

Totdeauna, capitolul referitor la termenul de livrare este completat cu un subcapitol de penalizări pentru întârziere în livrarea mărfii, așa cum au fost convenite pe parcursul procesului de negociere. Astfel de penalizări au un caracter progresiv: cu cât întârzierea este mai mare, cu atât procentul de penalizare este mai mare.

Părțile pot să prevadă în contract posibilitatea decalării termenului de livrare în cazul în care intervin elemente neprevăzute, precum și posibilitatea efectuării de livrări anticipate.

În cazul produselor de sezon, termenul de livrare se stabilește pe perioade scurte, în cadrul lunilor sezonului respectiv, cunoscându-se faptul că, prețurile la astfel de produse se diferențiază pe perioade sezoniere.

Negocierea condițiilor și mijloacelor de plată

În contract, în urma celor stabilite în procesul de negociere, se stipulează sistemul și condițiile în care importatorul urmează să plătească prețul mărfii: *plata cu bani gheață; plata pe bază de clearing; plata în sistem barter; plata pe baza de credit etc.*, precum și modalitățile de plată: *acreditiv documentar; scrisoare de credit; incasso documentar; plată în cont deschis etc.*

Plata prețului este cea mai importantă obligație care revine importatorului. Condițiile de plată stipulate în contract trebuie să precizeze obligația importatorului de a întreprinde tot ceea ce este necesar și legal pentru a efectua plata mărfii în conformitate cu prevederile contractului.

În contract, se precizează locul unde urmează să se facă plata. Dacă locul nu este precizat, în mod expres în contract, atunci importatorul, conform uzanțelor din comerțul internațional, este obligat să efectueze plata contra marfă, la locul în care exportatorul își desfășoară activitatea sau plata contra documentelor, la locul livrării propriu-zise a mărfii.

Data plății este, în mod normal, specificată în contract. Dacă contractul nu specifică acest lucru, atunci, conform uzanțelor din comerțul internațional, importatorul trebuie să efectueze plata în momentul în care exportatorul îi pune marfa la dispoziție sau îi prezintă documentele translativ de proprietate, în conformitate cu contractul și cu legea aplicabilă.

Exportatorul poate transforma efectuarea plății într-o condiție contractuală pentru livrarea mărfii sau transmiterea documentelor translativ de proprietate.

Negocierea penalităților și a daunelor

Conform unui principiu de bază al schimburilor comerciale internaționale, abaterea uneia dintre părți de la clauzele contractului, din motive obiective sau subiective, nu trebuie să prejudicieze interesele celeilalte părți. În acest sens, în contract se stipulează modalitățile de despăgubire a părții prejudiciate de către partea din vina căreia a apărut prejudiciul respectiv, așa cum au fost ele negociate.

În practica de comerț exterior, sunt cunoscute trei tipuri de prevederi contractuale menite să conducă la recuperarea prejudiciilor rezultate din abateri de la dispozițiile contractului de vânzare internațională: penalitățile, daunele materiale, daunele interese.

Penalitățile se aplica frecvent, cu deosebire pentru întârzierile în efectuarea livrărilor și pentru abaterile, în limitele tolerabile, de la anumiți parametri tehnici și de calitate ai mărfii.

Despăgubirile, sub formă bănească sau în natură, pentru daunele materiale cauzate uneia dintre părți de către cealaltă parte contractuală, reprezintă una dintre cele mai frecvente modalități de reparare a prejudiciilor în practica de comerț internațional.

În cazuri relativ izolate, în practica de comerț exterior, despăgubirile sunt utilizate ca modalitate reparatorie și pentru **daunele interese** (daune indirecte), provocate uneia dintre părți de către cealaltă parte contractantă.

Dintre situațiile cel mai des întâlnite în practica comercială internațională de sancționare a unuia dintre partenerii contractuali pe calea aplicării clauzelor privind penalitățile și daunele materiale, menționăm următoarele:

- ✚ Nelivrarea mărfii sau livrarea acesteia cu întârziere;
- ✚ Nerespectarea de către exportator a prevederilor contractuale cu privire la parametrii tehnico-calitativi ai mărfii, în limitele convenite de părți;
- ✚ Trimiterea, cu întârziere, de către exportator a documentației tehnice prevăzută în contract;
- ✚ Avizarea, cu întârziere, a importatorului de către exportator, cu privire la expedierea mărfii;
- ✚ Neprimirea, la timp, de către exportator a instrucțiunilor de expediere a mărfii din partea importatorului;
- ✚ Neasigurarea la timp a mijlocului de transport, în cazul în care, prin contract, importatorul s-a angajat să-l procure;
- ✚ Neefectuarea la timp a recepției mărfii de către importator;
- ✚ Nerespectarea termenului contractual de plată.

Clauza contractuală privind penalitățile, exprimate în procente din valoarea lotului de marfă neconform cu calitatea prevăzută în contract sau livrat cu întârziere, stabilește și caracterul progresiv al acestora: cu cât întârzierea este mai mare, cu atât și procentul de penalizare este mai mare.

Soluționarea litigiilor

În contract se indică posibilitatea soluționării litigiilor decurgând din apariția unor disfuncționalități în îndeplinirea obligațiilor, pe cale amiabilă și, numai în caz de nereușită, pe calea arbitrajului internațional. Este foarte important ca, să se negocieze o Curte de Arbitri convenabilă în cazul în care se va ajunge la arbitraj.

Dispoziții finale

În principal, dispozițiile finale se referă la reglementarea modului în care contractul poate să fie anulat pe calea rezilierii sau pe cale de rezoluțiune.

Prin rezilierea contractului, se anulează toate operațiunile ulterioare momentului respectiv, decurgând din derularea acestuia; anularea nu are efect retroactiv și, în consecință, toate obligațiile contractuale, care au fost deja îndeplinite, rămân valabile.

Prin rezoluțiune, contractul se anulează cu efect retroactiv. În consecință, partea care și-a îndeplinit obligațiile urmează să fie despăgubită de cealaltă parte, în așa fel, încât să fie repusă în situația dinaintea încheierii contractului. În contract, se stipulează clar, și fără echivoc, cazurile în care se poate aplica rezilierea sau rezoluțiunea lui.

Tot în dispozițiile finale ale contractului se stipulează clauzele cu privire la: interzicerea sau acordarea dreptului de reexport, posibilitatea suplimentării livrărilor, modul în care se poate face modificarea contractului după semnarea acestuia, măsurile suspensive etc.

După finalizarea operațiunii de redactare, contractul de vânzare internațională este semnat de ambele părți sau de împuterniciții acestora, pe bază de procură. În cazul în care nu s-a precizat în preambul, se stipulează în partea finală a contractului, care este legea de ocârmuire a acestuia.

Ca regulă generală, contractul comercial internațional este un act scris. Documentul se elaborează în atâtea exemplare, câte părți participă la tranzacție, plus un exemplar pentru fiecare terț implicat (bănci, agenții guvernamentale etc.). Părțile pot conveni, în partea de dispoziții finale, o “clauză lingvistică”, stipulând că, în cazul în care contractul este redactat în mai multe limbi, limba precizată în clauză va prevala la interpretare (de obicei, limba engleză).

6.2. Modalitatea de plată

✚ **Plata în avans** - reprezintă o sumă de bani încasată de către exportator în contul livrărilor ulterioare. Avansul poate fi total (100%) sau parțial (se va combina cu una din celelalte forme de plată). Risc minor pentru Exportator și un risc major pentru Importator;

✚ **Acreditivul documentar** - deschis pe numele Exportatorului reprezintă un angajament ferm al băncii importatorului de a plăti marfa livrată la condițiile strict stabilite. Băncile comerciale din Republica Moldova oferă astfel de

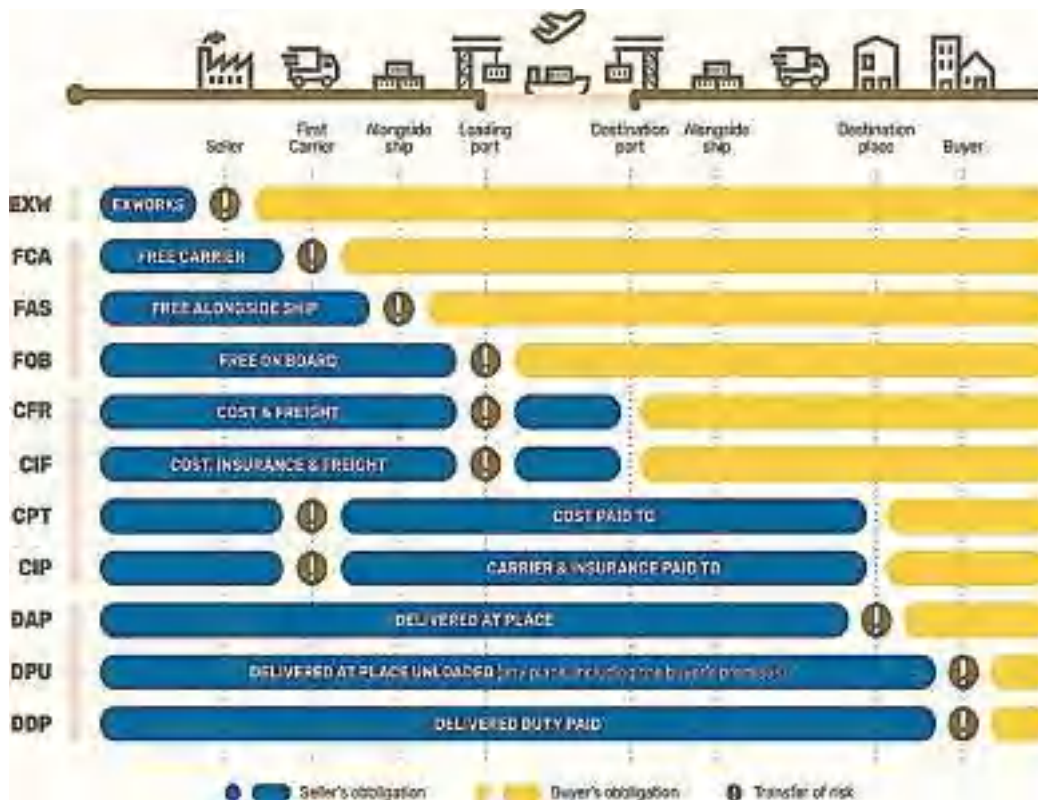
servicii. Această modalitate de plată necesită instruire specială, din aceste considerente, Exportatorul necesită să se adreseze pentru consultații la Banca unde este deservit. Prin acreditiv, Exportatorul își poate majora rapiditatea și siguranța încasării plății pentru marfa livrată;

Incasso documentar - pentru Exportator reprezintă angajamentul băncii de a încasa plata de la Importator contra transmiterii documentelor de marfă cumpărătorului. Folosirea incasoului documentar, ca și în cazul acreditivului, necesită cunoștințe speciale. De aceea, Exportatorul se va consulta în privința aceasta la banca în care este deservit.

Plata la termen - înseamnă că importatorul va plăti exportatorului suma facturilor în termenul stabilit de la data livrării. Această modalitate de plată este pentru exportator de un risc major. De aceea, exportatorul va utiliza plata la termen în anumite condiții ce-i vor permite diminuarea riscului de plată: (i) existența unor relații comerciale permanente cu importatorul; (ii) existența unor datorii față de importatorul în cauză în privința altor relații comerciale sau; (iii) existența unei scrisori de garanție a plății de către banca importatorului.

6.3. Modalitățile de livrare-recepție a mărfii

Condițiile de livrare codificate – INCOTERMS – reprezintă un îndrumar deosebit de util pentru toți agenții economici angajați în tranzacțiile comerciale internaționale. Ele permit definirea exactă a obligațiilor părților în legătură cu una din componentele esențiale ale derulării contractului: LIVRAREA.

Condițiile INCOTERMS au fost create pentru a evita neînțelegerile și confuziile între companii și reprezintă termenii comerciali internațional acceptați ce definesc și statuează cadrul în care cumpărătorul și vânzătorul își desfășoară rolul în privința transportului de marfă, proprietatea asupra mărfii, asigurarea mărfii. Primul set de clauze INCOTERMS a fost publicat de către Camera Internațională de Comerț (I.C.C.) în 1936, urmat de amendamente și modificări care se conțin în versiunea finală denumită INCOTERMS 2020.

Regulile INCOTERMS se concentrează pe două aspecte-cheie ale tranzacției:

1. Care parte – cumpărător sau vânzător – este responsabilă pentru organizarea și plata transportului (dar și pentru activități asociate cum ar fi: încărcarea sau descărcarea), procedurile de import și export, asigurarea bunurilor etc.

2. În care punct al procesului de transport are loc transferul de responsabilitate de la vânzător la cumpărător? Acest lucru devine important, dacă mărfurile sunt pierdute sau deteriorate în timpul transportului.

Clauze aplicabile tuturor modalităților de transport (indiferent de modul de transport și de numărul acestora):

1. EXW (Ex-Works): Marfa este pusă la dispoziția cumpărătorului la sediul vânzătorului; cumpărătorul este responsabil pentru plata transportului și costul asigurării;
 2. FCA (Free Carrier): Vânzătorul predă marfa primului căraș numit de cumpărător, într-un loc prestabilit, cu marfa vămuită pentru export;
 3. CPT (Carriage Paid To): vânzătorul plătește transportul până la destinația convenită; riscurile de pierdere sau deteriorare a mărfii, sau orice alte riscuri, trec la vânzător în momentul predării mărfii către primul căraș; vânzătorul are obligația de a asigura vămuirea mărfii pentru export;
 4. CIP (Carriage and Insurance Paid): vânzătorul are aceleași obligații ca în cazul CPT și în plus acoperă și asigurarea mărfii pentru situații de pierdere sau deteriorare pe timpul transportului; vânzătorul are obligația de a asigura vămuirea mărfii pentru export;
 5. DAT (Delivered At Terminal): vânzătorul asigură livrarea și descărcarea mărfurilor în terminalul stabilit cu cumpărătorul, unde terminalul poate fi chei portuar, depozit, terminal cargo sau CFR; vânzătorul are obligația să acopere vămuirea mărfii pentru export, precum și costurile cu livrarea și descărcarea la terminalul convenit;
 6. DAP (Delivered At Place): vânzătorul livrează mărfurile la locul stabilit cu cumpărătorul; vânzătorul are obligația să asigure vămuirea mărfii pentru export și acoperă toate costurile de transport, livrare și descărcare la destinația convenită; DAP înlocuiește vechile clauze DAF și DDU;
 7. DDP (Delivered Duty Paid): livrarea se consideră efectuată când marfa a fost pusă la dispoziția cumpărătorului, în locul convenit cu acesta; vânzătorul are obligația să acopere toate costurile și riscurile legate de livrarea mărfurilor în locul convenit, inclusiv taxele vamale, atât de export, cât și de import la locul de destinație, precum și alte taxe și speze legale de import.
- Clauze ce se aplică doar în transportul maritim sau transportul efectuat pe apele interioare navigabile:
8. FAS (Free Alongside Ship): vânzătorul și-a îndeplinit obligația de livrare când marfa este lângă vas, pe chei, în șleperi sau barje, în portul de încărcare convenit;
 9. FOB (Free On Board): vânzătorul și-a îndeplinit obligația de livrare când marfa trece balustrada vasului, în portul de încărcare convenit;
 10. CFR (Cost and Freight): vânzătorul este responsabil de plata costurilor necesare pentru aducerea mărfii în portul de destinație convenit, dar riscurile de pierdere sau deteriorare a mărfii sunt preluate de vânzător când marfa trece balustrada vasului în portul de încărcare;
 11. CIF (Cost, Insurance and Freight): vânzătorul are aceleași obligații ca în cazul CFR și în plus acoperă și asigurarea mărfii pentru situații de pierdere sau deteriorare pe timpul transportului; de asemenea implică obligația vânzătorului să acopere vămuirea mărfii pentru export.

Recepția loturilor de mărfuri este operația de identificare și verificare cantitativă și calitativă a mărfurilor și se realizează de către beneficiar în prezența sau absența furnizorului. Locul de desfășurare poate fi la sediul furnizorului sau al beneficiarului și se efectuează de către comisii de recepție formate din 3-5 membri.

Recepția se deosebește de controlul tehnic de calitate și prin modalități, și prin efectele pe care le produce. Recepția are un caracter tehnic, dar în același timp are caracter economic și juridic.

Scopul recepției constă în verificarea modului în care furnizorul își îndeplinește obligațiile asumate prin contract (cu privire la sortiment, calitate, cantitate, ambalare, marcare) și dacă organele de transport își respectă obligațiile legate de integritatea mărfurilor pe toată durata transportului. Controlul final de recepție are rolul de a constata, dacă produsele sunt corespunzătoare sau nu calitativ. Comisia de recepție are rolul de a urmări, în continuare, evoluția stării calitative a mărfurilor recepționate în depozit și până în momentul livrării din depozit.

Metodologia recepției

Procesul de recepție implică următoarele operații:

1. verificarea documentelor;
2. verificarea identității și mărimii lotului (Recepția cantitativă);
3. verificarea calității (Recepția calitativă).

Verificarea documentelor

Cu ocazia recepției se verifică următoarele documente:

☒ documente de contractare: contractul, anexele la contract, clauzele, graficele, specificațiile;

☒ documentele de însoțire a mărfii: de livrare, de transport;

☒ documente de atestare a calității: buletin de analiză, certificat de calitate.

Verificarea cantitativă a loturilor de mărfuri (uleiuri esențiale)

Verificarea cantitativă a lotului de mărfuri (uleiuri esențiale) se face prin numărare, măsurare sau cântărire, în funcție de felul mărfurilor, pe baza specificațiilor din contract.

Verificarea cantitativă a loturilor de mărfuri (uleiuri esențiale) se realizează prin:

1. Avantajele utilizării statisticii matematice se referă la identificarea produselor din lot;
2. examinarea ambalajelor;
3. verificarea integrității sigiliilor;
4. verificarea marcării și etichetării;
5. definirea planului de control;
6. prelevarea eșantionului;
7. verificarea principalelor caracteristici de calitate prin metode organoleptice și de laborator;
8. concluzii privind acceptarea sau respingerea lotului.

CAPITOLUL VII. RECOMANDĂRI PRACTICE PENTRU PRODUCĂTORI ȘI EXPORTATORI PRIVIND COMERȚUL CU PRODUSELE SECTORULUI CULTURILOR ETERO-OLEAGINOASE

Recomandări operaționale pentru sporirea competitivității sectorului PAM și al produselor din culturi etero-oleaginoase.

I. **Competitivitatea la nivel de întreprindere agricolă** înseamnă să producă bunuri sau servicii de o calitate superioară sau la un preț mai mic decât competitorii săi interni sau externi.

Antreprenorii trebuie să identifice cele mai relevante și optimale răspunsuri la următoarele întrebări, pentru a asigura dezvoltarea durabilă a întreprinderilor lor și accesarea garantată a piețelor:

1. Cadrul legal și permisiv, care reglementează activitatea de antreprenariat în asigurarea unei trasabilități și inofensivități corecte produselor din culturi etero-oleaginoase, managementul calității producției;
2. Care este consumatorul final și segmentul pe piața de comercializare (angro, cu amănuntul a produselor finite, etc.);
3. Analiza cererii și ofertei pe parcursul anului și pe lunile anului, pentru determinarea nișei proprii produsului și gamei de produse din culturile etero-oleaginoase;
4. Analiza corectă a factorilor de producere necesari pentru sectorul PAM (irigare, teren adecvat, forță de muncă, cunoștințele necesare) și asigurarea unui management operațional adecvat;
5. Reziliența climaterică și minimizarea riscurilor climaterice asupra businessului;
6. Sistemul de agricultură aplicat (convențional, conservativ, ecologic) și adoptarea investițiilor pentru implementare;
7. Asigurarea conveierului de recoltare și a vânzărilor cu produse din culturile etero-oleaginoase, care permite administrarea mult mai eficientă a afacerii;
8. Selectarea culturii / culturilor (tipul și gama sortimentală este important) și tehnologiei de cultivare (care asigură avantaje comparative cu concurenții și competitivitatea produselor);
9. Analiza fezabilității și planului de implementare a businessului și acumularea de date și analize economice pentru luarea corectă și eficientă a deciziilor, managementul financiar și al investițiilor, sursele de finanțare și atragerea granturilor / subvențiilor;
10. Perioada optimă de recoltare, metode corecte de recoltare – procesare, depozitarea eficientă pentru păstrarea calităților, condiționarea producției, ambalarea adecvată;
11. Necesitatea și disponibilitatea de a investi pentru a produce materie primă și de a dezvolta lanțul valoric pentru ele cu scopul de a minimaliza riscurile și crearea valorii adăugată la preț.

Totodată, penetrarea produselor din PAM trebuie să fie axată pe două direcții:

(i) *piața locală* – o piață mică cu posibilități de creștere a consumului de produse PAM;

(ii) *piețele internaționale* – este important, deoarece pe aceste piețe se constată o creștere a consumului de produse PAM în ultimii 10 ani cu 25-35%, ceea ce este oportun și important pentru sector.

În prezent se constată poziționarea exportului de PAM doar pe piața UE, ceea ce este extrem de important. În continuare trebuie întreprinse măsuri pentru diversificarea piețelor și în special piața SUA (fiind cel mai mare importator și consumator) și nu în ultimul rând, piața Chinei (piața cu cel mai rapid ritm de creștere anual al consumului produselor din PAM).

Un rol important în asigurarea dezvoltării durabile a sectorului PAM și promovării produselor pe noi piețe este participarea la expoziții / târguri internaționale și vizite de studii internaționale pentru transfer de tehnologii / inovații din sector și asigurarea vizibilității sectorului PAM pentru identificarea potențialilor clienți / consumatori.

Strategic, pentru diversificarea piețelor și cunoașterea cerințelor traiderilor și consumatorilor este necesar de participat la expoziții și târguri din SUA și China, fiind identificate ca piețe cu potențial mare de creștere și penetrare.

Asocierea și cooperarea antreprenorilor este o oportunitate pentru dezvoltarea durabilă a sectorului PAM și accesarea pieței pentru produsele etero-oleaginoase. Sectorul PAM este unul specific și cu reguli proprii de joc și de business, unde disponibilitatea de asociere pe verticală și cooperare pe orizontală a tuturor actorilor lanțurilor valorice – sunt două condiții primordiale ce asigură posibilități reale de a practica un business durabil și de accesare a piețelor regionale.

Important pentru dezvoltarea sectorului este aderarea asociațiilor pe produs la organizația internațională IFEAT – The International Federation of Essential Oils and Aroma Trades (Federația Internațională a Traiderilor cu uleiuri esențiale și plante aromatice) este o asociație comercială înființată în 1977. Reprezintă interesele companiilor implicate în producerea, prelucrarea, comerțul și fabricarea multiplelor ingrediente utilizate în arome, parfumuri și aroma-terapie. Este necesar de a fi incluși în fluxul informațional al acestei organizații, pentru a avea legătură cu tendințele internaționale de dezvoltare și de a ajusta operativ și strategic intervențiile de dezvoltare a sectorului. Anual sunt organizate conferințe internaționale și schimburi de experiență, care sunt recomandate și utile pentru sectorul autohton.

În RM sunt identificate 2 modele de business în sectorul PAM, care au dezvoltate lanțuri valorice simple. Această concluzie este motivată din faptul, că toate produsele obținute din procesarea PAM sunt comercializate ca materie primă pentru alte industrii conexe.

În continuare se propune pentru descriere și analiză a celor două modele de business existente:

1. Companii autohtone activează sub rețele internaționale de operatori de PAM. Acest model este cel mai dezvoltat și este reprezentat de 2 distribuitori internaționali, cum ar fi: Mane (Franța), EsentEx ICS (Germania), Austria. Acest model de business este cel mai reprezentativ în sectorul dat (cca. 65% din suprafețele cultivate cu culturi etero-oleaginoase) și are finanțare stabilă de la întreprinderea - mamă și piață garantată, deoarece produce sub contract stabil.
2. Companii care produc produse din PAM și apoi comercializează marfa. Este un model care se dezvoltă mult mai rapid în ultimii 2-3 ani și la bază este obținerea produselor de calitate, care vor putea fi achiziționate în final de intermediari sau, în cel mai bun caz, comercializate direct procesatorilor internaționali finali.

Deci, ambele modele sunt necesare de dezvoltat, dar cu cunoașterea bine a piețelor, cerințelor și asigurarea unei producții competitive pentru utilizatorul final.

BIBLIOGRAFIE

Legislația locală:

1. Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/20.07.2000
2. Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale paneuro-mediteraneene, la care RM a aderat prin Legea nr.111/28.052015
3. Decizia Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova nr. 08/2/24.05.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la completarea, autentificarea și eliberarea certificatelor de origine nepreferențiale (de forma generală "C")
4. Legea nr.160/22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător
5. Legea nr. 1380/20.11.1997 cu privire la tariful vamal
6. Hotărârea Guvernului nr. 1140/02.11.2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova
7. Legea nr. 1380/20.11.1997 cu privire la tariful vamal
8. Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale paneuro-mediteraneene, la care RM a aderat prin Legea nr.111/28.052015
9. Acordul privind Regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor în Comunitatea Statelor Independente, semnat la Ialta la 20.11.2009, ratificat prin Legea nr. 93/12.05.2011
10. Hotărârea Guvernului nr. 1599/13.12.2002 cu privire la regulile de origine a mărfurilor
11. Hotărârea Guvernului nr. 761/17.09.2014 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la completarea, autentificarea, eliberarea și controlul ulterior al certificatelor de origine preferențială a mărfurilor
12. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii nr. 1290/09.12.2005
13. Ordinul Serviciului Vamal nr.412-O din 23.09.2014 referitor la aprobarea Normelor tehnice privind completarea certificatelor de origine preferențială a mărfurilor
14. Ordinul Serviciului Vamal nr. 240-O din 22.05.2019 referitor la aprobarea Ghidului privind verificarea dovezilor de origine preferențială, prezentate pentru aplicarea tratamentului tarifar preferențial, în contextul Convenției regionale cu privire la regulile de origine preferențiale paneuro-mediteraneene
15. Ordinul nr. 525/20.11.2019 referitor la aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura de înregistrare și revocare a înregistrării exportatorilor în/din sistemul exportatorilor înregistrați
16. Ordinul Serviciului Vamal nr. 276/24.10.2002 cu privire la perfectarea actelor vamale la vămuirea mărfurilor provenite din tranzacțiile economice externe
17. Ordinul Serviciului Vamal nr. 480-O/18.12.2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu
18. Ordinul Serviciului Vamal nr. 480-O/18.12.2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de prelucrare a declarației vamale în detaliu
19. Ordinul Serviciului Vamal nr. 325-O/12.07.2012 cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la procedura de solicitare și emitere a informațiilor obligatorii privind originea mărfurilor

Regulamente internaționale:

Regulamentul (CE) nr. 55/2008 al Consiliului din 21 ianuarie 2008 de introducere a unor preferințe comerciale autonome pentru Republica Moldova și de modificare a regulamentului (CE) nr. 980/2005 și a Deciziei 2005/924/CE a Comisiei. - Jurnalul oficial al Uniunii Europene din 24.01.2008. http://mfa.gov.md/img/european-integrationdocuments/REGULAMENT_ATP.doc

REGULAMENTUL CONSILIULUI (CE) NR. 980/2005 din 27 iunie 2005 privind aplicarea unei scheme preferințelor tarifare generalizate. http://www.euroinfo.md/user_files/File/SGP_ro.doc

Regulile de determinare a țării de origine a mărfurilor (Правила определения страны происхождения товаров), aprobate prin hotărârea Consiliului Șefilor de Guverne a statelor membre CSI din 30.11. 2000. Sursa: <http://cis.minsk.by/main.asp>

Literatură de specialitate:

20. Bojor O., 2003, Ghidul plantelor medicinale și aromatice de la A-Z, vol. 3 Ed. Fiatlux, București.
21. Proceduri de export ale producției agroalimentare din Republica Moldova pe piețele Uniunii Europene,

Programul de Vecinătate a Uniunii Europene pentru Moldova, Proiect finanțat de Uniunea Europeană, ianuarie 2017

22. MIEPO. Agricultură și procesare alimentară - Republica Moldova, 15
23. MIEPO. Prezentare de țară, MIEPO - Moldova Organizația de Promovare a Exporturilor și Investițiilor. Extras 7 mai 2018, de la <http://miepo.md/about-moldova/why-invest-moldova>
24. UNEP. (2011). Agricultura ecologică - un pas către economia verde în regiunea Europei de Est, Caucaz și Asia Centrală: Studii de caz din Armenia, Moldova și Ucraina, 52.
25. World Bank; CIAT. (2016). Agricultura cu inteligență climatică în Moldova. Profilurile de țară CSA pentru Africa, Asia, Europa și America Latină și Seria Caraibelor. Washington DC.
26. World Bank. (2013). Republica Moldova: Studiu de Diagnostic Comercial. Washington, DC. Extras de la <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/14576?show=full>
27. Reglementarea exportului de produse agricole în Republica Moldova: evoluții și problem actuale. - http://www.viitorul.org/public/1470/ro/ST_Furdui++.pdf
28. Studiu Competitivitatea Exporturilor Agricole Moldovenești de Valoare înaltă / Programul USAID de Comercializare pentru Fermierii Privati. - Chișinău, Trigraf-Tipar, 2004.- 544 p.
29. Studiul diagnostic: potențialul de export al complexului agroindustrial. -http://www.viitorul.org/public/1471/ro/Studiu_DIAGNOSTIC++.pdf. Acte legislative și normative
30. Petkova, M., Tahsin, N., Yancheva, S. and Yancheva, H. (2018). Development of the production of aromatic oil crops în Bulgaria, China-Bulgaria Rural Revitalization Development Cooperation Forum, Sofia, pp.71-86.
31. Cristea, S. and Boros-Iacob, G. (2017). Culture of lavender: Investment for health, beauty and food. Lumen Proceedings, International Scientific Conference Risk în Contemporary Economy, RCE 2017, 9-10 June 2017, Galati, Romania, pp.347-355.
32. Smigielski, K., Prusinowska, R., Stobiecka, A., Kunicka-Styczyńska, A. and Gruska, R. (2018). Biological properties and chemical composition of essential oils from flowers and aerial parts of lavender (*Lavandula angustifolia*), J. Essential oil Bearing Plants. 21(5): 1303-1314.
33. Foster, M. (2014). Emerging animal and plant industries-their value to Australia Publication No. 14/069 Project No. PRJ-008496 Rural Industries Research and Development Corporation, ISBN 978-1-74254-685-8 ISSN 1440-6845.
34. Tomi, M., Kitao, M., Murakami, H., Matsumura, Y. and Hayashi, T. (2018). Classification of lavender essential oils: sedative effects of lavandula oils, J. Essential Oil Research. 30(1): 56- 68.
35. Grebenicharski, S. (2016). Lavender production în Bulgaria: Market and Opportunity Analysis. Nikolay V. and Bozhinov, B. (eds), InteliAgro, Sofia.
36. Stanev, S., Zagorcheva, T. and Atanassov, I. (2016). Lavender cultivation în Bulgaria – 21st century developments, breeding challenges and opportunities. Bulg. J. Agric. Sci. 22: 584-590.
37. Gül, M., Ormeci Kart, M.Ç. and Sirikci, B.S. (2016). Determining costs and profitability of lavender farms în Isparta province of Turkey, J. Essential oil Bearing Plants. 19(3): 686-692.

Informații referitor la cei mai mari importatori de uleiuri esențiale în lume, anul 2021

Specificarea companiei	Număr categorii de produse comercializate	Număr de lucrători	Cifra de afaceri, USD	Țara	Oraș	Website
Biomedica, spol. s r.o.	82	175	357.970.000	Republica Cehă	Praha 5	http://www.bio-medica.eu
Inter-Fragrances Sp. z o.o.	36	375	314.408.300	Polonia	Przezmierowo	http://www.i-f.com.pl
UNIVAR	886	375	267.853.507	Franța	MONTREUIL	https://www.univar.com
Z - TRADE s.r.o.	29	75	254.379.000	Republica Cehă	Broumov	http://www.ztrade.cz
Croda Nordica AB	27	15	174.552.000	Suedia	LIMHAMN	http://www.croda.com
ACE Trade spol. s r.o.	69	35	139.522.000	Republica Cehă	Ústí nad Orlicí	http://www.acetrade.cz
PERMAKEM AS	303	15	111.362.000	Norvegia	Lørenskog	http://www.permakem.no/
Lluch Essence	3	175	95.743.872	Spania	Prat de Llobregat, El	http://www.lluche.com
FIRMENICH ET COMPAGNIE	4	375	73.686.988	Franța	NEUILLY SUR SEINE	http://www.firmenich.com
Iberchem	9	175	64.362.769	Spania	Alcantarilla	http://www.iberchem.es
HSH CHEMIE SRL	37	35	53.311.968	România	BUCURESTI, SECTOR 2	http://www.hsh-chemie.com
SOC ASTIER DEMAREST	2	15	31.808.845	Franța	GRASSE	http://www.astierdemarest.com
SOC NIEL JEAN	5	175	30.658.464	Franța	GRASSE	http://www.jeannel.com
SEL-TRADE AS	188	5	29.623.000	Norvegia	Lørenskog	http://www.sel-trade.no
CREATIVE FLAVOURS & FRAGRANCES	6	35	26.747.192	Italia	OPERA	http://www.cff.it
IPRA FRANCE INDUST PARFU RECHER AROMA	6	75	16.999.113	Franța	MOUANS SARTOUX	http://www.iprafrance.com
HERBAROM LABORATOIRE	19	35	14.612.902	Franța	AOUSTE SUR SYE	http://www.herbarom-laboratoire.com
HELLASCO spol. s r.o.	71	5	10.202.000	Republica Cehă	Praha 10	http://www.hellasco.cz
SNPM	47	5	9.954.989	Franța	ALIZAY	http://www.snpm.fr
Cosmo Fragrances Cge	6	35	8.064.153	Spania	Granollers	http://www.cgesl.com
BAICHIM SRL	193	5	7.553.521	România	BUCURESTI, SECTOR 4	http://www.baichim.ro
International Flavors & Fragrances I.F.F. (Norden) AB	18	5	7.361.000	Suedia	Malmö	http://www.iff.com
SOCIETE GRASSOISE DE PARFUMERIE	10	35	6.938.230	Franța	GRASSE	http://www.sgp-edo.com
Pranaróm España	53	35	4.000.000	Spania	Barcelona	http://www.pranarom.com
IPRA FRAGRANCES	1	35	3.047.423	Franța	MOUANS SARTOUX	http://www.iprafragrances.com
ETOL SK, s.r.o.	9	5	1.702.648	Slovacia	Bratislava	http://www.etol.com
EUROGAMMA FLAVORS & FRAGRANCES SRL	48	5	1.134.298	România	BUCURESTI, SECTOR 3	http://www.eurogamma.ro
Terpenic Lab	50	15	1.050.000	Spania	Barcelona	http://www.terpenic.com
CRISTAL COSMETIQUE,EURL	2			Algeria	El Achour	
FIRMENICH SP. Z O.O.	4	15		Polonia	Grodzisk Mazowiecki	http://www.firmenich.com
MOELLHAUSEN SPA	154			Italia	VIMERCATE	
L.R. FLAVOURS & FRAGRANCES INDUSTRIES S.P.A.	147			Italia	BELPASSO	http://www.lrindustries.it
L.R. FLAVOURS & FRAGRANCES INDUSTRIES S.P.A.	147			Italia	PIANO TAVOLA	http://www.lrindustries.it
MOELLHAUSEN SPA	154			Italia	CAMBIAGO	
ECSA ITALIA S.R.L.	163			Italia	SEGRATE	http://www.ecsa.ch
L.R. FLAVOURS & FRAGRANCES INDUSTRIES S.P.A.	147			Italia	MILANO	http://www.lrindustries.it
C. Sieckmeijer Trading B.V.	97			Olanda	Sprang-capelle	http://www.flavorod.nl
Essencia, Essential Oils Ltd.	112	15		Elveția	Winterthur	http://www.essencia.ch
PURESSENCE WUERSTEN Ltd.	52	5		Elveția	Nürensdorf	http://www.purescence.ch
Dominik Witschi	234	5		Elveția	Uster	http://www.swissimport-zh.ch
ADITIVA CONCEPTS AG	33	5		Elveția	Baar	http://www.aditiva-concepts.ch
Z & S Handel AG	134	5		Elveția	Kloten	http://www.zs-handel.ch
Givaudan (Thailand) Ltd.	3			Tailanda	Bangkok	http://www.givaudan.com
Berli Jucker Plc.	425			Tailanda	Bangkok	http://www.bjc.co.th
Aroma Praha, a.s.	40	75		Republica Cehă	Hrobce	http://www.aroma.cz

Fine Fragrances Private Limited	2	75		India	Mumbai	http://www.finefrag.com
Kalishankar Export	5	15		India	Kannauj	http://www.kalishankarexport.in
Cosmic Merchandiser & Exporters	8			India	Mumbai	
Vigirom Chemicals Private Limited	4	35		India	Bengaluru	http://www.vigirom.com
Keva Fragrances Private Limited	5	35		India	Mumbai	http://www.kompass.in/keva-fragrances-pvt-ltd
L.D.G International	22	15		India	New Delhi	http://www.kompass.in/ldg-international
Roshini Bio-Tech Private Limited	5	175		India	Hyderabad	http://www.roshinibiotech.com
Aroma Impex	1			India	Kolkata	
Synthite Industrial Chemicals Limited	24	375		India	Kolenchery	http://www.synthite.com
Shah Aromatics	4			India	Mumbai	http://www.shaharomatics.com
Countryside USA	20			Statele Unite ale Americii	Conneautville	http://www.countrysidefarm.org
RO-CO	90	5		Danemarca	Birkerød	http://www.ro-co.dk
MEDIMFARM SA	207			România	PLOIESTI	http://www.medimfarm.ro
SJANKARA BVBA	15			Belgia	Tielt	http://www.sjankara.com
Purasana NV	19	15		Belgia	Gullegem	http://www.purasana.be
TERPENIA SRL	3			România	ORASTIE	http://www.terpenia.ro
VIVASAN-UKRAINE Ltd	25	35		Ucraina	Kyiv	http://www.vivasan.ua
EKO RESURS UKRAINA Ltd	10	35		Ucraina	Kyiv	http://www.eco-resource.com.ua
AAG Ltd	53	5		Ucraina	Kyiv	http://www.performanceci.com.ua
MH & GUSTAV HEESS UKRAINE Ltd	70	15		Ucraina	Kyievo-Sviatoshynskyi Dist.	http://heess.kiev.ua
FLORESSENCE-PARFUM Ltd	1	5		Ucraina	Kyiv	http://floressence.com.ua
AROMATIKA Ltd	57	75		Ucraina	Kyiv	http://www.aromatika.ua
ФРУТАПОМ ЕТОЛ (УКРАЇНА), ТОВ	13			Ucraina	Kyiv	http://www.etol.ua
PARFUMER Ltd	6	15		Ucraina	Kharkiv	http://www.parfumer.ua
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	LYON 8EME	https://www.givaudan.com
HERBAROM LABORATOIRE	22			Franța	AOUSTE-SUR-SYE	http://www.herbarom-laboratoire.com
V MANE FILS	24	3.000		Franța	NOISIEL	http://www.mane.com
SOC ASTIER DEMAREST	2			Franța	PARIS 3	http://www.astierdemarest.com
GLB	12	35		Franța	GRASSE	http://www.molinar.com
LINEGAL CHEMICALS SP. Z O.O.	420	15		Polonia	Warszawa	http://www.linegal.com.pl
Brenntag Polska Sp. z o.o. Biuro w Olsztynie	324	5		Polonia	Olsztyn	http://www.brenntag.pl
HSH CHEMIE SP. Z O.O.	490			Polonia	Warszawa	http://www.hsh-chemie.com
BARENTZ SP. Z O.O.	65	35		Polonia	Warszawa	http://www.barentz.com
Wibial-S. Oleksza i Spółka, sp. j.	168	15		Polonia	Wasilków	http://WWW.WIBIAL.PL
INTERNATIONAL FLAVORS & FRAGRANCES (POLAND) SP. Z O.O.	3	15		Polonia	Warszawa	http://www.iff.com
Brenntag Polska Sp. z o.o. Biuro i Magazyn w Jankowicach k. Poznan	295	15		Polonia	Tarnowo Podgórne	http://www.brenntag.pl
Aksu Vital Natural Food Products and Cosmetics	491			Turcia	İstanbul	http://www.aksuvital.net
Elso Kimya Sanayi ve Ticaret A.S.	5	75		Turcia	Istanbul	http://www.elsokimya.com
Türer Bitkisel Üretim Hayvancılık İnşaat Su Ürünleri Tarım Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	63			Turcia	İzmir	http://www.turer.com.tr

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Informații referitor la cei mai mari exportatori de uleiuri esențiale în lume, anul 2021

Specificarea companiei	Număr categorii de produse comercializate	Număr de lucrători	Cifra de afaceri, USD	Țara	Oraș	Website
V MANE FILS	24	3.000	468.859.734	Franța	LE BAR SUR LOUP	http://www.mane.com
Biomedica, spol. s r.o.	82	175	357.970.000	Republica Cehă	Praha 5	http://www.bio-medica.eu
GIVAUDAN FRANCE	16	750	320.537.311	Franța	ARGENTEUIL	http://www.givaudan.com
Inter-Fragrances Sp. z o.o.	36	375	314.408.300	Polonia	Przemierowo	http://www.i-f.com.pl
Dow Chemical Co	373	175	300.000.000	Statele Unite ale Americii	Midland	http://dow.com
UNIVAR	886	375	267.853.507	Franța	MONTREUIL	https://www.univar.com
Z - TRADE s.r.o.	29	75	254.379.000	Republica Cehă	Broumov	http://www.ztrade.cz
ROBERTET SA	9	750	232.272.500	Franța	GRASSE	http://www.robertet.com
Croda Nordica AB	27	15	174.552.000	Suedia	LIMHAMN	http://www.croda.com
PERMAKEM AS	303	15	111.362.000	Norvegia	Lørenskog	http://www.permakem.no/
Lluch Essence	3	175	95.743.872	Spania	Prat de Llobregat, El	http://www.lluche.com
TAKASAGO EUROPE PERFUMERY LABORATORY	3	175	86.367.198	Franța	PARIS 17	http://www.takasago.com
Iberchem	9	175	64.362.769	Spania	Alcantarilla	http://www.iberchem.es
ARGEVILLE S A	5	175	59.355.872	Franța	VALBONNE	http://www.argevill.com
SYMRISE	4	175	57.539.903	Franța	CLICHY	http://www.symrise.com
Nobilis Tilia s.r.o.	76	35	56.363.000	Republica Cehă	Krásná Lípa	http://www.nobilis.cz
EXPRESSIONS PARFUMES	4	175	55.500.579	Franța	GRASSE	http://www.expressions-parfumes.com
SOC ASTIER DEMAREST	2	15	31.808.845	Franța	GRASSE	http://www.astierdemarest.com
SOC NIEL JEAN	5	175	30.658.464	Franța	GRASSE	http://www.jeannel.com
A VIEILLE COURTIER HUILES	56	35	29.910.155	Franța	VALLAURIS	http://www.albertvieille.com
M P E	2	35	29.724.712	Franța	GRASSE	http://www.mpe-grasse.fr
SEL-TRADE AS	188	5	29.623.000	Norvegia	Lørenskog	http://www.sel-trade.no
CREATIVE FLAVOURS & FRAGRANCES	6	35	26.747.192	Italia	OPERA	http://www.cff.it
R ROMANI SOC FRANC AROMATIQUES	6	75	19.910.774	Franța	SAINT CEZAIRE SUR SIAGNE	http://www.sfa-romani.com
IPRA FRANCE INDUST PARFU RECHER AROMA	6	75	16.999.113	Franța	MOUANS SARTOUX	http://www.iprafrance.com
TECHNICO FLOR	6	75	16.473.844	Franța	ALLAUCH	http://www.technicoflor.fr
HERBAROM LABORATOIRE	19	35	14.612.902	Franța	AOUSTE SUR SYE	http://www.herbarom-laboratoire.com
FLORESSENCE	4	35	13.292.793	Franța	SAINT CEZAIRE SUR SIAGNE	http://www.elixens.com
CREATIONS ET PARFUMS	4	35	10.235.268	Franța	SAINT CEZAIRE SUR SIAGNE	http://www.creations-parfums.fr
FLAVEX Naturextrakte GmbH	38	75	10.000.000	Germania	Rehlingen-Siersburg	http://www.flavex.com
SNPM	47	5	9.954.989	Franța	ALIZAY	http://www.snpm.fr
AZUR FRAGRANCES FRANCE	2	75	9.592.528	Franța	MOUANS SARTOUX	http://www.azur-fragrances.com
Cosmo Fragrances Cge	6	35	8.064.153	Spania	Granollers	http://www.cgesl.com
CPL AROMAS FRANCE	1	15	7.503.761	Franța	SURESNES	http://www.cplaromas.com
International Flavors & Fragrances I.F.F. (Norden) AB	18	5	7.361.000	Suedia	Malmö	http://www.iff.com
SOCIETE GRASSOISE DE PARFUMERIE	10	35	6.938.230	Franța	GRASSE	http://www.sgp-edo.com
Bugala SLOW - NATUR, s.r.o.	27	5	6.896.000	Republica Cehă	Vyškov	http://www.slow-natur.eu
Calaf Nuances	3	35	4.129.049	Spania	Calaf	http://www.calafnuances.com
Beach Stone Enterprises	3	5	4.000.000	India	New Delhi	http://www.beachstonearoma.com
CAILLEAU HERBORISTERIE	8	35	3.556.694	Franța	CHEMILLE-EN-ANJOU	http://www.herbo-cailleau.com
FCI	6	5	3.095.946	Franța	CERGY	http://www.fcisas.com
IPRA FRAGRANCES	1	35	3.047.423	Franța	MOUANS SARTOUX	http://www.iprafragrances.com
BAROSYL	7	5	1.580.526	Franța	NICE	http://www.barosyl.com
AROMAX	5	5	1.308.603	Franța	VALBONNE	http://www.aromax.fr

E G NO CHIMIE	6	5	1.150.180	Franța	SAINT JEAN DE FOLLEVILLE	http://www.egno-chimie.com
Terpenic Lab	50	15	1.050.000	Spania	Barcelona	http://www.terpenic.com
AROMAFLEUR	4	5	966.328	Franța	OPIO	http://www.aromafleur.com
MISSPLUS	10	5	700.000	Republica Coreea	Chungcheongbuk-do	http://www.missplus.co.kr
FLORAROME SRL	1	5	328.484	România	BUCURESTI, SECTOR 4	http://www.florarome.ro
Indo World Trading Corporation	65	15		India	New Delhi	http://www.kompass.in/indo-world-trading-corporation
Scentiments Global & Soul Scents Global Private Limited	26			India	New Delhi	http://www.justdial.com
Kesht-o-Sanat Golkaran P.J.S	23	35		Iran	Kashan	http://www.golkaran.co
Purasana NV	19	15		Belgia	Gullegem	http://www.purasana.be
Wibial-S. Oleksza i Spółka, sp. j.	168	15		Polonia	Wasilków	http://WWW.WIBIAL.PL
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	TOULOUSE	https://www.givaudan.com
Vigirom Chemicals Private Limited	4	35		India	Bengaluru	http://www.vigirom.com
Vandana Exports & Imports	7	35		India	Noida	http://www.vandanaexportsimports.com
LINEGAL CHEMICALS SP. Z O.O.	420	15		Polonia	Warszawa	http://www.linegal.com.pl
Çalışkan Tarım Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Sti.	32	75		Turcia	Denizli	http://www.caliskantarim.com
AARAV SUISSE SA	13	5		Elveția	Meyrin	http://www.aarav.co/
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	LARAGNE-MONTEGLIN	https://www.givaudan.com
Virat Exports Private Limited	70	75		India	New Delhi	http://www.viratexports.com
Mysore Deep	11	175		India	Indore	http://www.mysoredeep.com
Etosha Pan India Private Limited	110	35		India	New Delhi	http://www.etoshapan.com
Aroma Impex	1			India	Kolkata	
LORENZO VILLORESI	14			Italia	SESTO FIORENTINO	
HUILES ESSEN LIVRA PHARM AROMA COSMO	15	15		Franța	SAINT HILAIRE	http://www.de-saint-hilaire.fr
Ruchi Aromatic Chemicals India	49	15		India	Mumbai	http://www.ruchimenthol.com
Shaanxi Jiahe Phytochem Co., Ltd.	26	375		China	Xi'an City, Shaanxi	http://www.jiaherb.com
Türer Bitkisel Üretim Hayvancılık İnşaat Su Ürünleri Tarım Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.	63			Turcia	İzmir	http://www.turer.com.tr
兰州汇香源香料有限公司	3			China	Lanzhou City, Gansu	http://www.huixiangyuan.net.cn
SOC ASTIER DEMAREST	2			Franța	PARIS 3	http://www.astierdemarest.com
Cosmic Merchandiser & Exporters	8			India	Mumbai	
上海兰时贸易有限公司	3			China	Baoshan	
SA ESSENCES ET PARFUMS	3	35		Franța	LE BAR SUR LOUP	http://www.essencesetparfums.tv
Société Arômes d'Algérie,EURL	4	75		Algeria	Oued Smar	http://www.aromesdalgerie.com
F L D Chemicals Ltd	27			Regatul Unit	Chessington	http://www.fld.co.uk
EVA Co.	3	15		Republica Coreea	Gyeonggi-do	http://en.evabio.net/
Veera Fragrances Private Limited	4	15		India	New Delhi	http://www.veerafragrances.com
L.R. FLAVOURS & FRAGRANCES INDUSTRIES S.P.A.	147			Italia	MILANO	http://www.lrindustries.it
A. Fakhry & Co.	6	35		Egipt	Garden City,Cairo	http://www.afakhry.com
JEAN GAZIGNAIRE SA	10			Franța	PEGOMAS	http://www.gazignaire.com
SCENTESSENCE	3	5		Franța	SAINT POL DE LEON	http://www.scentessence.com
JEAN GAZIGNAIRE SA	10			Franța	LE BAR-SUR-LOUP	http://www.gazignaire.com
Baka Ticaret	3			Turcia	Muğla	
IFF Fragrance GmbH	6	75		Germania	Hamburg	http://www.fragranceresources.com
V. MANE FILS	39			Franța	QUEVEN	http://www.mane.com
Corea flavors & fragrances Co., Ltd.	8			Republica Coreea	Gyeonggi-do	http://www.cff.co.kr/eng/company_1.html
Keva Fragrances Private Limited	5	35		India	Mumbai	http://www.kompass.in/keva-fragrances-pvt-ltd
Kanta Group Private Limited	3	35		India	Delhi	http://www.kantagroup.in
Elso Kimya Sanayi ve Ticaret A.S.	5	75		Turcia	Istanbul	http://www.elsokimya.com
V MANE FILS	24	3.000		Franța	NOISIEL	http://www.mane.com
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	POMACLE	https://www.givaudan.com
Елкор, НВФ, ТОВ	21			Ucraina	Simferopol	

GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	GRASSE	https://www.givaudan.com
ROBERTET SA	15			Franța	PARIS 8	http://www.robertet.com
Plantapharm Gıda Sanayi ve Ticaret Ltd.Sti.	18			Turcia	İstanbul	
Essencia, Essential Oils Ltd.	112	15		Elveția	Winterthur	http://www.essencia.ch
M. S. International	6	15		India	Kanpur	http://www.ms-international.biz
Guangzhou Baihua Flavours & Fragrance Co. Ltd.	5	750		China	Guangzhou, Guangdong	http://www.gbffchina.com
La-Medicca India Private Limited	6	175		India	Gurgaon	http://www.herbsfromindia.com
ADITIVA CONCEPTS AG	33	5		Elveția	Baar	http://www.aditiva-concepts.ch
Countryside USA	20			Statele Unite ale Americii	Conneautville	http://www.countrysidefarm.org
ROBERTET SA	9	750		Franța	PARIS 16	http://www.robertet.com
GK Exports	9			India	Mumbai	http://www.gkexports.in
Synthite Industrial Chemicals Limited	24	375		India	Kolenchery	http://www.synthite.com
MOELLHAUSEN SPA	154			Italia	CAMBIAGO	
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	ARGENTEUIL	https://www.givaudan.com
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	PARIS 13	https://www.givaudan.com
WOOJEONG Industrial Inc.	26			Republica Coreea	Seoul	http://www.wojeong.co.kr
RAB Exim Pvt. Ltd.	188	35		India	Bhavnagar	http://www.rabexim.com
C. Sieckmeijer Trading B.V.	97			Olanda	Sprang-capelle	http://www.flavor.nl
ARGEVILLE S A	9			Franța	MOUGINS	http://www.argeville.com
Wonder Herbs	40	35		India	Panipat	http://www.kompass.in/wonder-herbs
PURESSENCE WUERSTEN Ltd.	52	5		Elveția	Nürensdorf	http://www.purescence.ch
NEO PARFUMS	2	15		Franța	GRASSE	http://www.neoparfums.fr
China & Hong Kong import and export products online exposition	949			Hong Kong, China	Central	
Xena Bio Herbals Private Limited	32	75		India	Hyderabad	http://www.kompass.in/xena-bio-herbals
中冉化工集团有限公司(上海)	65			China	Shanghai	
华龙辛夷开发有限公司	5			China	Nanzhao County, Henan	http://www.xinyiwang.com.cn
Z & S Handel AG	134	5		Elveția	Kloten	http://www.zs-handel.ch
上海市禾苗科贸有限公司	6			China	Yiwu City, Zhejiang	
V. MANE FILS	39			Franța	SABLE-SUR-SARTHE	http://www.mane.com
Brenntag Polska Sp. z o.o. Biuro i Magazyn w Jankowicach k. Poznan	295	15		Polonia	Tarnowo Podgórne	http://www.brenntag.pl
Bora Tohumculuk Ziraat Orman Ür.İnş.Sağ.Hiz.San.Tic.Ltd.Şti.	9			Turcia	Ankara	http://www.boratohumculuk.com
ETS DOUCY SPRL	219			Belgia	Fernelmont	http://www.doucy-aromes.be
FIRMENICH SP. Z O.O.	4	15		Polonia	Grodzisk Mazowiecki	http://www.firmenich.com
EXPRESSIONS PARFUMÉES	5			Franța	PARIS 8	http://www.expressions-parfumees.com
L.D.G International	22	15		India	New Delhi	http://www.kompass.in/ldg-international
MOELLHAUSEN SPA	154			Italia	VIMERCATE	
HERBAROM LABORATOIRE	22			Franța	AOUSTE-SUR-SYE	http://www.herbarom-laboratoire.com
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	ARGENTEUIL	https://www.givaudan.com
Paras Perfumers	3	35		India	New Delhi	http://www.essentialoils-india.com
Qingdao FTZ United International Inc.	257	375		China	Qingdao City, Shandong	http://www.unitedint.com
美国玫琳凯化妆品公司	7			China	Ningbo City, Zhejiang	http://www.marykay.com.cn
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	PLEUMEUR-BODOU	https://www.givaudan.com
Roshini Bio-Tech Private Limited	5	175		India	Hyderabad	http://www.roshinibiotech.com
LORENZO VILLORESI	13			Italia	FIRENZE	
RO-CO	90	5		Danemarca	Birkerød	http://www.ro-co.dk
Shah Aromatics	4			India	Mumbai	http://www.shaharomatics.com
Pradhan International	49	175		India	Bengaluru	http://www.pradhanperfumer.com
Heritage Bio Natural System Private Limited	5	5		India	Hyderabad	http://www.heritage-herbr.net
V MANE FILS	24	3.000		Franța	LEVALLOIS PERRET	http://www.mane.com
Kalishankar Export	5	15		India	Kannauj	http://www.kalishankarexport.in

ECSA ITALIA S.R.L.	163			Italia	SEGRATE	http://www.ecsa.ch
Frey + Lau GmbH	80	175		Germania	Henstedt-Ulzburg	http://www.freylau.de
ALBERT VIEILLE	70			Franța	VALLAURIS	http://www.albertvieille.com
Gogia Fragrances Private Limited	2			India	New Delhi	http://www.gogiafragrances.com
M.M. Abdul Hameed & Sons	2			India	Ernakulam	
BioExtracts	28	5		India	Mumbai	http://www.kompass.in/bioextracts
AROMATIKA Ltd	57	75		Ucraina	Kyiv	http://www.aromatika.ua
Аромати Сходу, ПП	9			Ucraina	Kyiv	
Ultra International Limited	3	75		India	New Delhi	http://www.ultrainternational.com
遷イ達鷹ヲ呷俣譽±蝶丈シタ、セ	6			Japonia	Osaka, Osaka	http://www.inabatakoryo.co.jp/
杭州耀辉贸易有限公司	5			China	Hangzhou City, Zhejiang	
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	PARIS 16	https://www.givaudan.com
陕西恒芳玫瑰开发有限公司	3			China	Weinan City, Shaanxi	http://www.hfroze.com
Citro Essential Oils Distillery Industry	10	35		India	Erode	http://www.citroindia.com
一鸣生命科学有限公司	86			China	Deyang City, Sichuan	http://www.onecoup.com
Brenntag Polska Sp. z o.o. Biuro w Olsztynie	324	5		Polonia	Olsztyn	http://www.brenntag.pl
广州恩加洛贸易有限公司	5			China	Rui'an City, Zhejiang	
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	PARIS 7	https://www.givaudan.com
Snowfield Plante Naturelle	45	75		India	Thane	http://www.snowfeld.com
Herbochem India	5	15		India	Hyderabad	http://www.herbochem.com
Gyan Flavours Export Private Limited	23			India	Delhi	http://www.gyanessentialoils.com
L.R. FLAVOURS & FRAGRANCES INDUSTRIES S.P.A.	147			Italia	BELPASSO	http://www.lrindustries.it
MD FRAGRANCES	3	5		Franța	MOUGINS	http://www.mdfrances.fr
ETABLISSEMENT BERNARDI	4	35		Franța	GRASSE	http://www.bernardi-oil.com
ROBERTET SA	15			Franța	GRASSE	http://www.robertet.com
TERPENIA SRL	3			România	ORASTIE	http://www.terpenia.ro
Bell Flavors & Fragrances GmbH	12	175		Germania	Leipzig	http://www.bell-europe.com
Recon Oil Industries Private Limited	17	175		India	Mumbai	http://www.kompass.in/recon-oil-industries-ltd
Aksu Vital Natural Food Products and Cosmetics	491			Turcia	İstanbul	http://www.aksuvital.net
Maharashtra Aldehydes & Chemicals Limited	10	175		India	Mumbai	http://www.macl.co.in
SAT Group	13	15		India	Delhi	http://www.satgroup.net
Bio-India Biologicals (Bib) Corporation	136	15		India	Hyderabad	http://www.bibcorporation.com
Barij Essence	25	3.000		Iran	Tehran	http://www.barijessence.com
MH & GUSTAV HEESS UKRAINE Ltd	70	15		Ucraina	Kyievo-Sviatoshynskiy Dist.	http://heess.kiev.ua
ARGEVILLE S A	9			Franța	GRASSE	http://www.argeville.com
D.D.Shah Essential Oil Company	5	75		India	Mumbai	http://www.ddshah.com
Aff Aromatics Private Limited	3			India	Kolkata	http://www.affaromatics.com
Peral Kimya Sanayi	2			Turcia	İstanbul	http://www.peralkimya.com
Alushta Essential Oil-Bearing Factory-Farm, PubJSC	21	75		Ucraina	Alushta	http://aemsz.ru
SJANKARA BVBA	15			Belgia	Tielt	http://www.sjankara.com
Intrad Alliance SA	2	5		Belgia	Lasne	http://www.intradalliance.com
Dominik Witschi	234	5		Elveția	Uster	http://www.swissimport-zh.ch
Aroma ПСК	13			Moldova, Republica	Cobusca Noua	
GLB	12	35		Franța	GRASSE	http://www.molinard.com
GIVAUDAN FRANCE	18			Franța	LYON 8EME	https://www.givaudan.com
Ungerer Ltd	10			Regatul Unit	Chester	http://www.ungererandcompany.com
L.R. FLAVOURS & FRAGRANCES INDUSTRIES S.P.A.	147			Italia	PIANO TAVOLA	http://www.lrindustries.it
TECHNICO FLOR	13			Franța	LEVALLOIS-PERRET	http://www.technicoflor.fr
Surya Vinayaka Industries Limited	29	75		India	New Delhi	http://www.florianagroup.com

Sursa: Elaborată în baza datelor <https://www.trademap.org/>

Lista brokerilor vamali licențiați în Republica Moldova

Nr.	Denumirea brokerului vamal
1.	„DECLAR” SRL
2.	FȘP „INFORM-BUSINESS-C” SRL
3.	FPC „VALAH” SRL
4.	„BIG-BAGHIRA” SRL
5.	„CLOS” SRL
6.	„UPS-MOLDOVA” SRL
7.	„ÎCI-NORD” SA
8.	„VAMDEC” SRL
9.	„RODANPOL” SRL
10.	„COVIXEN” SRL
11.	„DOCMEN-DECLARANT” SRL
12.	CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
13.	„GRAND PROFIT” SRL
14.	„ALINER-SERVICE” SRL
15.	„GRADA LOGISTIC” SA
16.	ÎP „CTIF”
17.	SC „ASCENSUS CAPITAL” SRL
18.	„VAMCOMPLEX” SRL
19.	„DORIANA-FARM” SRL
20.	„VALAH PRIM” SRL
21.	„BROCTRIMEX” SRL
22.	„BROKER UNIVERSAL” SRL
23.	SC „EUGEXIM” SRL
24.	„REGLATRANS” SRL
25.	„DEN BROKER” SRL
26.	„POLITRANS-BROKER” SRL
27.	„TRANSIMEX” SRL
28.	„ALFA-BROKER” SRL
29.	„DELTA CENTRU” SRL
30.	„MULTIBROK-COM” SRL
31.	„GAMMA LOGISTICS VR” SRL
32.	ÎCS „LE BRIDGE CORPORATION LTD” SRL
33.	ÎCS „IMPEX-DEPOZIT” SRL
34.	„POLITRANS LOGIST” SRL
35.	„BROKERVAM SERVICE” SRL
36.	„AGROGRAN PRIM” SRL
37.	SC „EXIMSERVICE BROKER” SRL
38.	„SECOLUL XXI” SRL
39.	„VAMGRUP BROKER” SRL
40.	„BROKER LOGISTIC” SRL
41.	„DECTRANS-BROKER” SRL
42.	SC „PREST GRUP” SRL
43.	„INVEST CAPITAL BROK” SRL
44.	”SERVICOMAȘ” SA
45.	„AZURTRANSLOGISTIC” SRL
46.	„UNIVERS CARGO” SRL
47.	„EUROSTANDARD BROKER ” SRL
48.	„NETRAM GRUP” SRL
49.	„BROKER&COMPANY” SRL

50.	„MOL-DECLAR PROIECT” SRL
51.	„VAMMES TRADE “ SRL
52.	„FORUM-TIR” SRL
53.	„COS TRANS LOGISTIC” SRL
54.	„LOGICO SOLUTIONS” SRL
55.	„PRAGMA TRADING” SRL
56.	„IUGINTERTRANS” SA
57.	„DV GROUP STUDIO” SRL
58.	„IUBOS LOGISTIC” SRL
59.	„ECHIVALENT” SRL
61.	„TRANSIT NET” SRL
62.	„SV INTER PLUS” SRL
63.	„PROFIBROK” SRL
64.	„VION-IMPEX” SRL
65.	„OPTI-BROK” SRL
66.	„MMD BROKERS” SRL

Nomenclatorul codurilor birourilor și posturilor vamale

Cod birou/ post vamal	Denumire birou/post vamal	Localitatea limitrofă
1000	Nord	
1010	COSTEȘTI (PVFI, rutier)	STÂNCA
1020	LIPCANI (PVFI, rutier)	RĂDĂUȚI-PRUT
1030	CRIVA 1 (PVFI, rutier)	MĂMĂLIGA
1040	CRIVA 2 (PVFI, feroviar)	MĂMĂLIGA
1050	LARGA 1 (PVFI, rutier)	KELMENȚI
1060	LARGA 2 (PVFI, feroviar)	KELMENȚI
1070	BRICENI (PVFI, rutier)	ROSOȘANI
1080	GRIMĂNCĂUȚI (PVFS, rutier)	VAȘKIVȚI
1090	OCNIȚA 1 (PVFI, feroviar)	SOKIREANÎ
1100	OCNIȚA 2 (PVFI, rutier)	SOKIREANÎ
1110	VOLCINEȚ (PVFI, feroviar)	MOGHILIOV-PODOLSKI
1120	OTACI (PVFI, rutier)	MOGHILIOV-PODOLSKI
1130	UNGURI (PVFL, rutier)	BRONNIȚA
1140	COSĂUȚI (PVFI, fluvial)	IAMPOL
1150	SOROCA (PVFS, fluvial, intern)	ȚEKINOVKA
1160	BRICENI (PVI)	
1161	ZCV <i>EDINET</i> , BRICENI (PVI)	
1170	BĂLȚI (PVI)	
1171	ZCV <i>DROCHIA</i> , BĂLȚI (PVI)	
1172	ZCV <i>FĂLEȘTI</i> , BĂLȚI (PVI)	
1180	ZAL <i>OTACI</i> (PVI)	
1190	ZEL BĂLȚI (PVI)	
1191	ZCV <i>ALBINETUL VECHI</i> (SUBZONA nr.9 ZEL <i>BĂLȚI</i>) (PVI)	
1200	AEROPORTUL INTERNAȚIONAL MĂRCULEȘTI (PVFI, aerian)	
2000	CENTRU	
2010	SCULENI (PVFI, rutier)	SCULENI
2020	UNGHENI (PVFI, feroviar)	CRISTEȘTI
2021	ZCV <i>UNGHENI</i> , UNGHENI (PVFI, feroviar)	
2030	LEUȘENI (PVFI, rutier)	ALBIȚA
2040	PALANCA (PVFI, rutier)	MAIAKI-UDOBNOE
2050	TUDORA (PVFI, rutier)	STAROKAZACIE
2060	SĂIȚI (PVFS, rutier)	LESNOE
2070	CHÎȘINĂU 1 (PVI, Industrială)	
2071	ZCV <i>CALEA FERATĂ</i> , CHÎȘINĂU 1 (PVI, Industrială)	
2080	CHÎȘINĂU 2 (PVI, Cricova)	
2090	CHÎȘINĂU 3 (PVI, Petricani)	
2091	ZCV <i>IALOVENI</i> , CHÎȘINĂU 3 (PVI, Petricani)	
2092	ZCV <i>HÂNCEȘTI</i> , CHÎȘINĂU 3 (PVI, Petricani)	
2093	ZCV <i>HÂNCEȘTI</i> 1 (SUBZONA ZEL UNGHENI-BUSINESS) CHÎȘINĂU 3 (PVI, Petricani)	
2100	CHÎȘINĂU 4 (PVI, Poșta)	
2101	ZCV <i>GARA FERVIARĂ CHÎȘINĂU</i> , CHÎȘINĂU 4 (PVI, Poșta)	
2110	SUBZONA „SUD-EST” (PVI)	
2120	STRĂȘENI (SUBZONELE nr.4, nr.5 ZEL BALȚI) (PVI)	
2130	ORHEI (SUBZONA nr.6 ZEL BALȚI) (PVI)	
2131	ZCV <i>ORHEI</i> , ORHEI (SUBZONA nr.6 ZEL BALȚI) (PVI)	

2140	ZEL UNGHENI (PVI)	
2141	ZCV CĂLĂRAȘI, ZEL UNGHENI (PVI)	
2150	CĂUȘENI 1 (PVI)	
2151	ZCV CĂUȘENI CALEA FERATĂ, CĂUȘENI 1 (PVI)	
2170	BULBOACA (PVI)	
2180	BENDER 2 (PVI, feroviar)	
2190	REZINA (PVI)	
2200	RÂBNIȚA (PVI)	
2210	SĂNĂTĂUCA POD (PVIC)	
2220	REZINA POD (PVIC)	
2230	MOLOVATA (PVIC)	
2240	CRIULENI (14, 18) (PVIC)	
2241	ZCV CRIULENI (Criuleni 14, 18) (PVIC)	
2250	VADUL LUI VODĂ (PVIC)	
2260	GURA BĂCULUI (PVIC)	
2270	HÂRBOVĂȚ (PVIC)	
2271	ZCV BULBOACA (calea ferată), HÂRBOVĂȚ (PVIC)	
2280	HAGIMUS (PVIC)	
2290	RĂSCĂIEȚI (PVIC)	
2300	AEROPORTUL INTERNAȚIONAL CHÎȘINAU (PVFI, aerian)	
2310	CUCIURGAN, (PVFI, rutier)	PERVOMAIK
2310	CENTRU TRANZIT GAZ	
2320	CUCIURGAN (PVFI, rutier)	PERVOMAIK
2330	CĂUȘENI (SUBZONA nr.8 ZEL BĂLȚI) (PVI)	
2340	PLATONOVO (PVFI, rutier)	GOIANUL NOU
3000	SUD	
3010	CAHUL (PVFI, rutier)	OANCEA
3020	GIURGIULEȘTI 1 (PVFI, rutier)	GALAȚI
3030	GIURGIULEȘTI 2 (PVFI, rutier)	RENI
3040	PIL GIURGIULEȘTI (PVFI) (naval, rutier, feroviar)	
3041	ZCV GIURGIULEȘTI (feroviar), PIL GIURGIULEȘTI (PVFI)	
3042	ZCV GIURGIULEȘTI PORT (fluvial), PIL GIURGIULEȘTI (PVFI)	
3043	ZCV GIURGIULEȘTI (tranzit), PIL GIURGIULEȘTI (PVFI)	
3050	BASARABEASCA (PVFI, rutier)	SERPNIIOVOE
3060	CEADÂR-LUNGA 1 (PVFS, rutier)	MALOJAROSLAVET
3070	CEADÂR-LUNGA 2 (PVFI, rutier)	NOVÎE TROIANÎ
3080	MIRNOE (PVFI, rutier)	TABAKI
3090	VULCĂNEȘTI (PVFI, rutier)	VINOGRADOVKA
3100	ETULIA (PVFI, feroviar)	FRECĂȚEI
3110	CIȘMICHIOI (PVFS, rutier)	DOLINSKOE
3120	CAHUL (PVI)	
3130	COMRAT (PVI)	
3131	ZCV CEADÂR-LUNGA, COMRAT (PVI)	
3140	ZAL TARACLIA (PVI)	
3150	ZAL VALCANEȘ (PVI)	
3160	ZAL TVARDIȚA (PVI)	
3170	CAHUL (SUBZONA nr.7 ZEL BĂLȚI) (PVI)	
3180	SUBZONA COMRAT (ZAL VALCANEȘ)(PVI)	

Notă: Codurile posturilor sunt reprezentate prin formula XYYZ, unde:

X este codul biroului vamal,

YY este numărul de ordine al postului vamal,

Z este codificarea zonei de control vamal.

Autorizarea pentru vămuirea mărfurilor acordată de aparatul central al SV

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

SERVICIUL VAMAL
AL REPUBLICII MOLDOVA

ACORDUL organului vamal de vămuire la alte posturi vamale

Nr. _____ din " ____ " _____ 20__.

În conformitate cu prevederile art.132, art.135 și art.175 alin.(1) Cod vamal al Republicii Moldova, se permite
_____ Nr. _____ IDNO _____

(Denumirea agentului economic)
vămuirea, în condițiile reglementărilor vamale în vigoare, a mărfurilor destinate importului/exportului;

Nr. d/o	DESCRIEREA MĂRFII	CODUL TARIFAR
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

la următoarele posturi vamale:

Nr. d/o	DENUMIREA POSTULUI VAMAL	CODUL POSTULUI
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Termenul de valabilitate: din " ____ " _____ 20__ până la " ____ " _____ 20__.
(Data emiterii) (Data expirării)

(Funcția conducătorului organului vamal)

(Semnătura)

(Numele, Prenumele)

Model de cerere de solicitare a autorizației pentru vămuirea mărfurilor

Șeful organului vamal _____
 de la _____
 IDNO _____
 Adresa juridică _____
 tel. contact _____

CERERE

Pînă prezenta, _____ în conformitate cu art. 132,
(Denumirea agentului economic)
 art. 135 și art. 175 alin. (1) Cod vamal al RM,

Solicit:

A elibera acordul de vămuire a mărfurilor în regim vamal

la postul vamal _____ pe o perioadă pînă la "____" _____
(Se indică regiunea vamală)
 20 _____

Descrierea _____ și _____ codul _____
(Denumirea, codul postului vamal) (Perioada solicitării) mărfurilor:

conform contractului nr. _____ din _____, _____ buc/m²/m³ _____
(Cantitate) (Valoare) (Valută),
 expediate din/in _____ încheiat cu _____

transportate cu _____
(Tara) (Punctul de încălcare) (Denumirea, adresa agentului economic)
(Tipul mijlocului de transport)

Motivul
 solicitării: _____

(Se indică cazul în care organizația, cu anexarea actelor confirmative, contractul de formare vamală pe perioada solicitării, actele confirmative poartă
 taxă de examinare în cazul mărfurilor ușor alterabile sau care necesită condiții speciale de păstrare)

Agentul economic:

(Numele, Prenumele)

(Semnătura)

L.5

Model de cerere – declarație pentru eliberarea certificatului de origine

Anexa nr.1
la Regulamentul cu privire la completarea,
autentificarea, eliberarea și controlul ulterior al
certificatelor de origine preferențiale a mărfurilor

CERERE-DECLARAȚIE

pentru eliberarea certificatului _____

(se completează cu litere de tipar)

(după caz, de circulație a mărfurilor EUR.1, de origine Forma A,
sau de origine a mărfurilor Forma CT-1)

1. Exportator: Codul fiscal _____
Denumirea completă _____ Prefix poștal _____ Telefon _____
Fax _____
Adresa completă _____

2. Destinatarul mărfii:
Denumirea completă _____ Prefix poștal _____ Telefon _____ Fax _____ Adresa
completă _____

3. Numărul contractului _____ Data _____

4. Numărul și data facturii la export _____

5. Tipul mijlocului de transport _____ Numărul de înregistrare _____

6. SOLICITĂM BIROULUI VAMAL _____ ELIBERAREA CERTIFICATULUI DE ORIGINE

A MĂRFURILOR pentru următoarele mărfuri:

Denumirea mărfii	Codul mărfii	Unitatea de măsură	Cantitatea în unități de măsură	Tipul de ambalaj	Numărul de locuri	Masa brută în tone	Prețul pentru 1 unitate de măsură (dolari SUA)	Valoa- rea mărfii (dolari SUA)	Producătorul	
									codul fiscal	denumirea, adresa, telefon, fax, e-mail

7. Anexe (documente ce confirmă originea mărfii):

8. Achitarea taxei pentru procedurile vamale, taxelor vamale sau taxelor cu efect echivalent prevăzute de art.127¹¹
alin.(1) litera) din Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149/2000 este efectuată conform legislației.

*Pentru prezenta declarăm că toate datele menționate mai sus sînt autentice și ne asumăm responsabilitatea deplină
pentru autenticitatea documentelor prezentate și a datelor indicate în acestea*

_____ 201_ L.Ș. Conducătorul _____ Contabil-șef _____
(numele, prenumele, semnătura) (numele, prenumele, semnătura)

9. S-a eliberat certificatul de origine a mărfurilor autentificat: Nr. _____ data _____ Organul
vamal abilitat, funcționarul vamal împuternicit cu autentificarea și
eliberarea: _____

(denumirea organului vamal, numele, prenumele, semnătura, ștampila personală)

(pct.9 se completează de către organul vamal)

10. Exportatorul sau reprezentantul său cărui i-a fost eliberat (pus la dispoziție) originalul certificatului de
origine autentificat _____

(numele, prenumele, semnătura, ștampila exportatorului, numele și data prezentei)

Model de cerere privind emiterea informației obligatorii privind originea

Anexa nr.1
la Instrucțiunea cu privire la
procedura de solicitare și emitere a informațiilor obligatorii privind originea mărfurilor

Către: **Serviciului Vamal al Republicii Moldova**

CERERE
privind emiterea Informației obligatorii privind originea

1. Solicitant (confidențial) _____

numele și adresa, număr de telefon/fax

2. Titular (confidențial) _____

numele și adresa, număr de telefon/fax

3. Reemitere a unei Informații obligatorii privind originea _____

se completează în caz de solicitare a reemiterii unei Informații obligatorii privind originea

cu numărul de referință, anul, luna, ziua emiterii,

4. Baza legală referitoare la origine _____

5. Descrierea mărfurilor (se indică codul mărfurilor conform Nomenclatorului mărfurilor, dacă este cazul, compoziția exactă a mărfurilor, structura și metodele de examinare utilizată, tipul de procedeu de fabricație utilizat, valoarea (incluzând componentele), modul de utilizare al mărfurilor și denumirea comercială uzuală și, dacă este cazul, prezentarea în ambalaje pentru vânzarea cu amănuntul în cazul bunurilor prezentate în seturi. După necesitate pot fi utilizate foi suplimentare). _____

6. Determinarea originii _____

produse obținute integral, transformate/prelucrate suficient, cumul de origine.

7. Descrierea transformărilor necesare pentru a obține originea _____

8. Denumire comercială și date suplimentare (confidențial) _____

se indică care din informațiile anexate conform rubricii 9.

9. Probe _____
la această cerere sau obținute (sau susceptibile de a fi obținute) de Serviciul Vamal trebuie considerate confidențiale.

se indică care din probe (descriere, broșuri, fotografii, probe, cataloage, alte documente disponibile)

10. Necesitatea restituirii probelor: Da _____ Nu _____
sunt anexate la solicitare

11. Informații obligatorii privind originea emise altor titular _____

se indică numărul de referință, anul, luna, ziua emiterii,

marfă și originea ei, în caz de cunoștință a solicitantului de emitere a astfel de informații După necesitate pot fi utilizate foi suplimentare

12. Data _____ Numărul de referință _____

Funcția deținută

Semnătura

Notă: Odată cu semnarea prezentei cereri, solicitantul își asumă răspunderea privind caracterul exact și complet al informațiilor care figurează în prezentul formular și pe oricare foaie/ în toate foile care îl poate/pot eventual completa. Solicitantul este de acord, ca aceste informații, precum și eventuale fotografii, schițe, broșuri etc. să fie înregistrate într-o bază de date a Serviciului Vamal și ca aceste informații, inclusiv eventualele fotografii schițe și broșuri etc. prezentate odată cu cererea sau obținute (sau care pot fi obținute) de către Serviciul Vamal și despre care nu s-a specificat că sunt confidențiale în rubricile 2 și 8 din prezenta cerere, să poată fi făcute publice prin internet.

Model de cerere – declarație pentru eliberarea certificatului de origine

CERERE – DECLARAȚIE
pentru eliberarea certificatului de origine nepreferențială a mărfurilor
 (se completează cu litere de tipar)

1. **Exportatorul:** Codul fiscal _____
 Denumirea completă _____ Prefixul poștal _____ Telefon _____ Fax _____
 Adresa completă _____

2. **Destinatarul mărfii:**
 Denumirea completă _____ Prefixul poștal _____ Telefon _____ Fax _____
 Adresa completă _____

3. Numărul contractului _____ data _____

4. Numărul și data facturii la export _____

5. Mijloc de transport _____ Numărul de înregistrare _____

6. **SOLICITĂM ELIBERAREA CERTIFICATULUI DE ORIGINE NEPREFERENȚIALĂ PENTRU URMĂTOARELE MĂRFURI:**

Nr. de	Denumirea mărfii	Codul mărfii	Cantitatea de mărfuri	Cantitatea în unități de măsură	Tip de ambalaj	Numărul de locuri	Marcă brand/insușă	Prețul pentru 1 unitate de măsură (USD)	Valoarea mărfii (USD)	Taxa de sigetă

7. Anexe (documente ce confirmă originea mărfii):

8. Plata o garanție:

Prin prezenta declarăm pe propria răspundere, că toate datele menționate mai sus sunt autentice și ne asumăm responsabilitatea deplină, conform prevederilor legislației în vigoare, pentru informația și documentele prezentate.

“ ” _____ 201_ L.Ș. Conducătorul exportatorului/Reprezentantul legal _____
 al exportatorului (nume, prenume, semnătură)

A fost eliberat certificatul. Nr. _____ data _____ Responsabil de eliberare: _____
 (numele, prenumele, semnătura)

